ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
7. 10. 1983. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIV • 25 ДИН
БРОЈ 1658

И ДИЗНИ ЈЕ ЗАДИВЉЕН!
(стр. 4-5)

ФАНТАСТИЧАН СВЕТ ЈАПАНСКОГ СТРИПА

Веровали или не!

РИБА ВАМПИР

СЕ ПРИКАЧИ ЗА ДРУГУ РИБУ, ПРОБУШИ ЈЕЗИКОМ ТЕЛО СВОЈЕ ЖРТВЕ И СИСА ЈОЈ КРВ.

Ц.Ј.ГЕРБЕР

ИЗ ВАКАРУСА У ИНДИЈАНИ (САД), ИГРА ТЕНИС, ГОЛФ, СМУЧА, КЛИЗА, ВОЛИ РОЛШУЕ И ЈАШЕ -ИАКО МУ ЈЕ 91 ГОДИНА.

водопад који нестаје

ВОДОПАД ЛОХ КОН У ШКОТСКОЈ ВИСОК ЈЕ ПРЕКО 300 М, А ИПАК, МАЛО ЈЕ ОНИХ КОЈИ СУ ГА ВИДЕЛИ ЈЕР ВОДА ПАДА МАЊЕ ОД 30 МИНУТА И ТО ИСКЉУЧИВО ПОСЛЕ ОБИЛНИХ КИША.

СВЕМИРСКИ БРОД

ОСТАВЉА ЗА СОБОМ ОБЛАК КОЈИ САДРЖИ 15 ТОНА АЛУМИНИЈУМ-ОКСИДА. АКО СЕ САМО У САД БУДУ ЛАНСИРАЛЕ СВЕ РАКЕТЕ КОЈЕ СУ ПЛАНИРАНЕ, ОНЕ ЋЕ ОСТАВИТИ СЛОЈ ПРАШИНЕ КОЈИ ЋЕ ИЗНОСИТИ ВИШЕ ОД 1000 ТОНА.

ДВЕ ЛОПТАСТЕ КУЋЕ

НЕДАВНО ПОНУЂЕНЕ НА ПРОДАЈУ У ГИЛОРИЈУ У КАЛИФОРНИЈИ (САД), ИЗРАЂЕНЕ СУ ШПРИЦАЊЕМ ПОЛИУРЕТАНСКЕ ПЕНЕ ПО УНУТРАШЊОЈ СТРАНИ НАЈЛОНСКИХ БАЛОНА. ЦЕНА ИМ ЈЕ БИЛА 400 000 ДОЛАРА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

● ● ● у Монтебелуну у Италији недавно је одржано такмичење косова певача. Победила је једна седмогодишња птица процењена на суму од два милиона лира (око 127.800 динара).

● ● ● на једној аукцији одржаној у Њујорку за суму од 13.000 долара (око 1.300.000 динара) продато је писмо које је својеручно написао бивши амерички председник Џон Кенеди кћери једног свог пријатеља.

● ● ● француски каскадер Ален Приер направио је својеврстан подвиг прескочивши мотоциклом авион који је управо узлетао. Овај смели каскадер већ је раније постигао два светска рекорда у скоковима на мотоциклу.

● ● ● у Лондону је основана агенција која се бави проналаском животних сапутника за „усамљене" псе и мачке. Власница агенције која је веома брзо разгранала посао и на њему добро зарађује, не збрињава само расне животиње већ и обичне мешанце.

● ● ● највећу столицу на свету, достојну да уђе у Гинисову књигу рекорда, направили су чланови белгијског угоститељског предузећа Хорека. Столица је висока десет метара, а тешка пет стотина килограма. Служиће, наравно, као реклама.

● ● ● док је једне ноћи скидао кору са неког стабла, један кинески сељак био је запрепашћен када га је обасјала плавичаста светлост. У институту у Чангчингу где се испитује ово необично светлеће дрво, измерено је да је сва светлост била јачине осам вати.

● ● ● у Коконат Грову у Флориди (САД) сваке године одржава се чудна трка: улицама места кршни момци гурају кревете на точкићима на којима лешкари по једна згодна девојка.

● ● ● на конгресу биолога одржаном у шведском граду Лунду океанограф Берит Диеберн изјавио је да морској фауни Балтика прети потпуно уништење. Индустријски отпаци су толико загадили воду да су готово све врсте риба у приобалном појасу већ угинуле.

● ● ● супружници Вангиси из Уганде после десет година брака добили су близанце. То не би било нимало необично да им ово није шести пар двојки по реду. Иначе породица Џона Вангесија, како се зове срећни отац, има петнаесторо деце: шест пари близанаца и једне тројке.

У СПОРТУ ИМА НЕШТО НОВО

Дечак на бициклу би-ем-екс намењеном за мото-крос такмичења. Привлачи га шаренило, униформа и узбуђење које је, кажу, равно оном у бобу.

Чувена сцена из филма „Е.Т." са дечаком Елиотом који на овај начин спасава свог пријатеља из свемира.

ЛЕТЕЋИ БИЦИКЛ

ПРВИ ПУТ СМО ГА ВИДЕЛИ У НАЈУЗБУДЉИВИЈОЈ СЦЕНИ СПИЛБЕРГОВОГ ФИЛМА О ВАНЗЕМАЉЦУ – КАД ДЕЧАК ЕЛИОТ СА НЕКОЛИКО СВОЈИХ ДРУГОВА И ПРИЈАТЕЉЕМ ИЗ СВЕМИРА ПОЛЕЋЕ ЊИМЕ У НЕБО И ТАКО УСПЕВА ДА УМАКНЕ ПОЛИЦИЈИ КОЈА МУ ЈЕ ЗА ПЕТАМА.

Спилберг је у свом филму приказао читаву серију могућности дотад невиђеног крос-бицикла. Виртуозна вожња Елиота и његовог другара којима полиција у својим аутомобилима не може ништа јер он јури чак и по околним ливадама и узвишењима, за овај модел потпуно је нормална ствар. Наравно, изузев оног полетања у небо који је дело изванредног трик мајстора.

Крос-бицикл марке „Bmx" (Би-ем-екс), доживео је прави бум у свету управо после („Е. Т") филма. Низак и веома чврст, са специјалном гувералом и малим точковима он нема много везе ни са једним познатим бициклом, осим на први поглед. У ствари, он је много више јер може да се користи на други начин. Са тежиштем које веома ниско пада идеалан је за извођење најразноврснијих маневара, укључујући пропињање и скокове, вожњу на једном точку, клизање, кривудање и све остало што једном добром и маштовитом возачу може да падне на ум – без веће опасности од пада и повреда.

Рођен је у Америци, тачније у Калифорнији а настао је из муке индустријалаца који су морали да измисле нешто ново не би ли се супротставили немилосрдној конкуренцији јапанских мотоцикла и мини-мотора. Циљ његових твораца остварен је у потпуности: Би-ем-екс је за кратко време постао чудо од возила на два точка. Многи дечаци у Сједињеним Америчким Државама већ су заборавили мотоцикле и вратили се бициклу – под условом да се ради о моделу Би-ем-екс. Исто се догађа и у многим другим земљама – крос-бицикл незадрживо осваја младе и оне још млађе и потпуно потискује познате бицикле.

Није за седење

Би-ем-екс је конструисан од обичног материјала, без неких компликованих решења. Има челични рам мањих димензија и напред масивну виљушку тако да му мењач, штитник за ланац, блатобрани и позициона светла нису ни потребни. И седиште је једноставније и економичније него код обичног бицикла, изливено је од пластике и из једног дела. То и није необично ако се зна да се у току вожње углавном остаје на ногама. Уз то, бицикл је лепо ишаран и по њему су разбацани „јастучићи" за заштиту од удара, што је веома привлачно за очи.

Бицикл Би-ем-екс привлачи и због тога што се уз њега продаје и униформа за трке: панталоне и јакна са специјалним додацима за заштиту при паду и против цепања, нарочите гумене патике и занимљива кацига која делује помало свемирски.

Од укупно седам милиона бицикла у Америци, четири милиона су Би-ем-екс. Слично је и у Енглеској, Француској, Холандији, Италији. Код наших суседа већ се одржавају и трке, а планира се и државни школски шампионат у бици-кросу који у овом тренутку, у две хиљаде осамсто школа, са нестрпљењем очекује преко шездесет хиљада ученика.

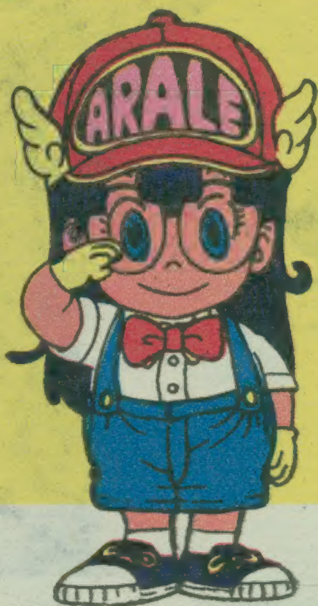
Само помоћна кочница

Да их потражња која расте незадрживим темпом не би затекла неспремне, конструктори бицикла већ планирају серијску производњу нових модела који се могу користити не само за трке већ и за свакодневну употребу. А цена ће и даље остати прихватљива за џеп школарца. Бар тако кажу Италијани код којих овај бицикл кошта око сто хиљада лира (100 лира = 6,20 дин.).

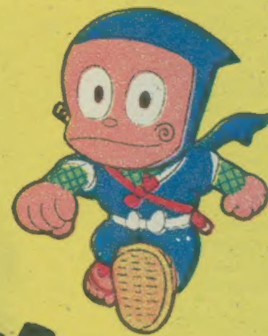
Би-ем-екс не привлачи само због цене и изузетних особина. Вожња на овом бициклу, објашњавају стручњаци, за нове генерације представља откривање једне узбудљиве, пријатне и корисне физичке активности, као и могућност да се учествује у најлуђим тркама без неког посебног ризика.

Према прописима Међународне федерације Би-ем-екс, која већ броји осам милиона чланова, писта мора да буде веома кратка, не дужа од четири стотине метара, на њој се подиже неколико скакаоница и кривина са прописаним нагибом. Ако се зна да изградња писте, према неким прорачунима, стаје највише двадесетак милиона старих динара, може се слободно очекивати да ће оне ускоро почети да ничу као печурке. Иначе, тренутак старта је најчешће одлучујући за трку јер на низбрдици која одмах следи треба да се постигне максимум убрзања. Остало долази само од себе и занимљиво је, кажу, као најинтересантнија трка бобом. Јер, Би-ем-екс није планиран за кочење и нема праве кочнице, осим једне помоћне на задњем точку!

ФАНТАСТИЧАН СВЕТ ЈАПАНСКОГ СТРИПА

ЧИТАНИЈИ НЕГО У АМЕРИЦИ

ДОШЉАК ЋЕ СЕ У ЈАПАНУ ЗАПАЊИТИ КАД ВИДИ ОЗБИЉНОГ ПОСЛОВНОГ ЧОВЕКА У ТАМНОМ ОДЕЛУ С КРАВАТОМ КАКО ГУТА СТРАНИЦУ ЗА СТРАНИЦОМ СТРИПА ЗА ДЕЧАКЕ. АЛИ, ТО ЈЕ ТЕК ПОЧЕТАК ИЗНЕНАЂЕЊА...

Иоред свег богатства јапанског језика (само речник јапанских ономатопеја био би веома дебела књига) понекад се догоди да Јапанци покажу изненадно одсуство маште, интересовања, па чак и концентрације, да не пронађу реч за нешто ново у њиховој култури. Баш је такав случај и са речју МАНГА којом се истовремено означавају стрипови, књиге са стриповима, карикатуре, цртани филмови и још много шта има везе са цртежом. А кривац за овај недостатак бољих назива лежи баш у чињеници што овај део масовне уметности у јапанској култури има дугу непрекинуту традицију.

Стрип се у Јапану родио са првим почецима јапанске културе и првим појавама сликарства. Неке врсте старих фресака на зидовима пећина и камених грађевина, касније слике прављене четкицом на покретним зидовима, прозорима и вратима пресвученим хартијом, све је то тежило да испрповеда неку причу. Понекад су читаве просторије исликаване укруг, а сваки део зида био у ствари рам на коме је био један део ликовне приче о доживљајима будистичког мудраца, љубавним епизодама из живота легендарних личности или беспоштедним биткама две закрвљене династије.

Што даље од самураја

Са зидова су се „непостојане слике" што буквално значи реч „манга", преселиле на заклоне и засторе којима су често преграђиване јапанске просторије, а са њих на свитке папира који су некада били дуги и на десетине метара и које је читалац, место да преврће листове, једноставно лагано одвијао са ваљка од бамбусовине на коме су били намотани. Ти свици папира били су у ствари и прве књиге које су прављене и у древном Кинеском Царству од кога је Јапан примио највећи број тековина културе.

А прави стрип, овакав каквог га ми данас имамо, појавио се у Јапану веома рано. Почетком седамнаестог века војничка породица Токугава која је успоставила најдужу династију шогуна – војних управитеља земљом – желела је да тежиште догађаја у Јапану помери од централних делова земље, где су се налазиле старе престонице Нара и Кјото, културни и аристократски центри у којима је још био снажан утицај царске породице и почели су изградњу великог града Едоа у мочварној делти истоимене реке. У тај нови град слили су се људи који су желели да се ослободе сталног притиска, војничке самурајске класе и Едо је постао град плебса, трговаца, занатлија, простих радника, уметника, забављача и читавог једног шареног полусвета. У том граду, који је у другој половини деветнаестог века добио име Токио, настала је сва она јапанска уметност и култура која се сада сматра класичном и која је директно утицала на сликарство импресиониста у Европи и нове позоришне тенденције широм света.

Сликари као што су били Хокусаи, Харунобу Сузуки, Утамаро и многи други чија имена нису толико позната били су део тог полусвета, и кору хлеба (чита; зделу пиринча) зарађивали су забављајући тај исти плебс. Уз плакате за позориште кабуки, уз рекламе за производњаче пиринчане ракије, они су цртали и серије слика повезане у књижице које су продаване на улицама и пијацама, испред позоришта и сумо борилишта. Уз авантуристичке и љубавне романе, који су тада били прави бум у Едоу, у срцима Јапанаца важно место заузео је и стрип а са њим и карикатура који су наставили да носе заједничко име МАНГА све до данашњих дана...

Прочитај и баци

Отварање дуго изолованог Јапана према Западу (Европи и Америци) значило је и нову епоху у јапанској култури. Превођење и право копирање европске и америчке књижевности угасило је за извесно време жар којим су гутане књиге стрипова. Неговање ликовног саопштавања лаке приче остало је само у рукама тврдоглавих традиционалиста који су искористили да пренесу стрип кроз та времена прве западњачке грозница.

Искључива љубав према новом није у карактеру Јапанаца или је код њих бар кратког даха па је двадесети век значио и ново буђење традиције стрипа. Али прави препород за јапански свет непостојаних слика значило је тек време после другог светског рата, када је у ранчевима војника окупационих америчких трупа стигла и гомила стрипова од десет центи које су Американци кад прочитају бацали где су стигли, а Јапанци као изврстан материјал за учење енглеског језика грабили. Први јапански послератни стрип аутори, представници школе модерног јапанског стрипа, учили су се на тим књижицама које су стизале из постојбине модерног стрипа Америке и даље се са љубављу сећају дана када су сањали о томе да превазиђу америчке учитеље и створе само њима својствени типични јапански стрип.

Тираж – три милиона

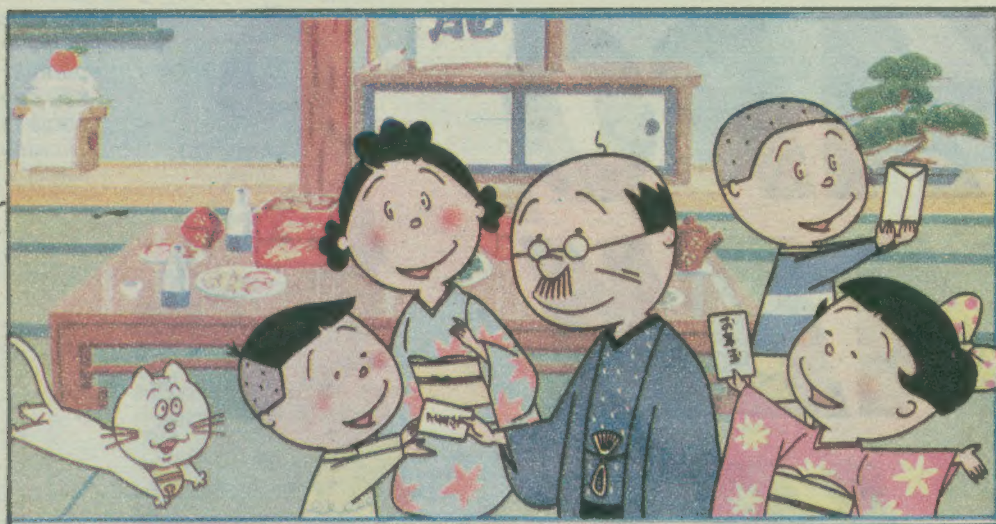
Данас је већ сваком посетиоцу Јапана на првом кораку јасно да су Јапанци превазишли своје учитеље или се бар добро одвојили од њих. Сваке године ви-

Денђиман, још један васионац.

Ларабел, девојчица са европским ликом. Има чаробан штапић и чини људе срећним.

Сазае сан, домаћица са најдужим стрипским стажом.

Драемон, мачак који је више од мачке.

Канбуцу-кун, свет чудовишта и деце.

ше од милијарду томова стрипова штампа се у тој земљи, а када се та невероватна бројка подели на број домаћинстава сазна се да свака јапанска кућа годишње прочита двадесет седам књига стрипова свих жанрова. Нешто мање од трећине целокупне јапанске гигантске издавачке делатности одлази баш на стрип и довољан је само пример да се један месечни стрип у Сједињеним Државама штампа у 300 хиљада примерака а да у Јапану сличан такав стрип, али недељник, има чак три милиона копија.

Из ових података јасно се види да у Јапану стрипове не читају само деца и млади. Стрипови за њих све више места уступају стриповима који се штампају искључиво за одраслу публику. У возовима јапанске градске железнице, ресторанима, кафићима, свугде где су велике гужве, где је препуно људи који седе чекајући да стигну на посао удаљен два-три сата вожње, на порцију јела или чашу пића, свугде се читају стрипови. Онај ко први пут дође у Јапан може да се запањи када види човека у средњим годинама обученог у тамно одело са чврсто везаном краватом како седи и гута страницу за страницом стрипа који у његовој земљи можда читају само деца. Дошљаков утисак не мора да буде погрешан јер одрасли читају стрипове за дечаке, али истовремено воле да читају и стрипове за девојчице, стрипове са темама из спорта, стрипове „за одрасле" (порнографске), стрипове за оне који воле да играју „маџан" (мацонг – врста кинеских домина) и још многе друге.

Госпођа Сазае на олимпијади

Иако су у Јапану објављени сви могући Дизнијеви стрипови и готово сви чувени стрипови модерног доба из Америке и Европе, иако су и Мики Маус и Мандрак, Фантом, Супермен, исто тако код куће у Токију као и у Њујорку или Лондону, они имају читаву галерију другара који су рођени, живе и (ако умру) умиру у Јапану. Јапанском карактеру ипак највише одговарају ликови који имају особине становника јапанских острва. Ниједан се Јапанац неће дуго задржати на јунаку стрипа који за јело користи нож и виљушку, седи на столици за столом. Ближи су му и „природнији" они који једу штапићима из овалне зделе, седе на поду на разапетој ситној бамбусовој асури и пијуцкају зелени чај.

Од рата наовамо толико се ликова променило у јапанском стрипу да би само навођење захтевало читаве странице „Забавника", али ћемо морати да поменемо бар неке. Убедљиво најдуже од самих послератних дана у киосцима и књижарама које све продају стрипове задржала се доброћудна домаћица САЗАЕ САН, госпођа Сазае кроз чије се доживљаје може да сагледа и модерна јапанска историја и промена живота у Јапану од сиромашне земље до техничког гиганта и земље аутоматизације. Кад је Сазае сан добила први телевизор, набавили су га већ били многи грађани Токија, Осаке и других градова, Сазае сан се провозала првим покретним степеницама у робним кућама, била на Олимпијади у Токију, Светској изложби 1970. године, и ко зна још где.

Уз Сазае сан, коју читају све јапанске генерације одједном, међу популарним дечијим јунацима је Хаттори кун, дечак нинџа (посебно увежбани самурај), „мачка која је више него мачка", Драемон, увек насмејани мачак и његови другови дечаци и девојчице, јапанска верзија дечака супермена Тецуван Атому (атом) који се дружи са девојчицом Уран, роботи-свемирски бродови Гандам, Гетаман, Горго сартин (Горго тринаест), Урутораман, Ајронман нанба двенти ејт. Тецуђин и још многи други чија је карактеристика да им се имена обично изводе од искривљених енглеских речи, да се сви крећу, боре, воле и убијају негде у васиони и да су незамисливо гротескни.

Волт Дизни је задивљен

Нико не уме можда баш да најбоље објасни склоност Јапанаца ка гротескном. Она се протеже од њиховог најранијег сликарства, преко естампи, па сада и до савремених стрипова. Зашто чувена јунакиња Араре Ћан има тако велика уста, Хаттори Кун толико избечене очи, сви, па чак и најсавременији јапански ликови у стриповима делују надреално и непривлачно европском оку? Тек када се виде оживљени на цртаним филмовима, дошљаку ови ликови постају приснији и ближи. А цртани филмови у Јапану стварно су посебна прича.

На десетак програма јапанске телевизије, од најранијег јутра па до касних вечерњих часова (некад чак и девет-десет сати увече) смењују се цртани филмови свих могућих жанрова. Од Осаму Тузуке, најпознатијег јапанског цртача стрипова и цртаних филмова чије је радове са дивљењем гледао и сам Волт Дизни, створила се као мравињак многобројна јапанска школа цртаног филма. Осим тога што су ликове из стрипова преносили на филмско платно и ТВ екране, Јапанци, рођени извозници, прешли су на производњу цртаних филмова са европским и међународним темама, које су одушевљавале њихово гледалиште, али се продавали као алва и свугде у иностранству, јер су екранизовани били романи као што су „Хајди", „Чудновате приче о Нилсу" и друге. Све су оне биле савршено технички изведене, са изврсном музиком, бојама, цртачи су очигледно проучавали и намештај у европским кућама како би били што вернији, али само понекад се јасно показивало да је ове приче илустровао Јапанац. Хајди се раширених руку радује свом деди, често га грли, али скоро никад не љуби, што је, наравно, за Јапанце прилично стран обичај.

Милијардер је потегао нож

Не треба посебно наглашавати да на милионском тржишту какво је јапанско, појава новог стрипа или цртаног филма одмах повлачи економско експлоатисање теме до крајњих граница. Праве се налепнице са ликом главног јунака, торбе, одећа, обућа, све што могу да употребљавају деца и одрасли, снимају се плоче и траке, пишу нове и нове приче... Борба за читаоца и гледаоца је беспоштедна. Да у свету стрипа има и криминалаца и то не само у његовим причама, показује и случај Кађивара Иккија, човека који је постао „бог јапанског стрипа", најбоље плаћени стрипоцртач и писац, милијардер који је на крају дошао и на суд због уцењивања, претњи, напада ножем у кабареу на друге цртаче, преводиоце и друге људе који су открили да је овај (вероватно уморни човек) почео да краде од других цртача.

Не би требало, међутим, заборавити закључке које је у књизи „Манга, манга" изнео амерички теоретичар стрипа Фредерик Шод, који је, после низа година проучавања јапанског стрипа и утицаја тог медија на јапанске читаоце, запазио да се упркос много насиља у јапанском стрипу стопа криминала у Јапану много повећава, упркос много порнографије и секса у стриповима за одрасле Јапанци не постају мање стидљиви, а иако се тврди да су стрипови у САД главни кривци за велики број неписмених, проценат оних који не могу да читају компликовано јапанско писмо у Јапану је непрекидно испод једног процента.

Драган Миленковић

САХАРО, ЉУБАВИ МОЈА!

Изабел Еберхард оденула је војничку униформу када је пошла у Сахару.

АФРИКУ СУ И ЖЕНЕ ОСВАЈАЛЕ

Александрина Тине, наследница најбогатије породице у Холандији 19. века, записала је једном приликом у свој дневник ове речи: „Не знам зашто, али Африка ме је увек привлачила. Још од детињства, а и после кад сам учила географију, постојао је тај огроман празан простор у који сам одувек желела да пођем".

Најзад је и пошла. Било је то 1861. године – Александрини су биле двадесет две – када је њена мајка остала удовица и одлучила да по трећи пут путује у Египат, земљу која је одушевљавала Тинеове.

После вишемесечних припрема Александрина је са мајком и тетком испловила из луке Ла Е. Путовању су се придружила и два научника доктор Хојглин, географ и доктор Штендер, природњак. Права свита слугу и собарица и тридесет холандских маринаца пратила је три жене и два научника. Експедиција се састојала од три брода накрцана свим и свачим. Циљ путовања је био горњи Нил и Етиопија у првој етапи, а после – како одлуче на лицу места.

Одједном, неприлике

Седам месеци после поласка Холанђани су пловили Нилом, узводно према Картуму и Берберу, кроз Нубијску пустињу. Када су стигли у Картум, после 4 хиљаде пређених километара, напустили су бродове и кренули кроз пустињске и степске пределе, прешли планину Хермају а затим се вратили на горњи Нил. Пловидбом до Бербера остварили су, први пут у историји уздужно путовање кроз Судан. У научном погледу била је то права истраживачка експедиција са које су учесници донели низ географских података и 27 примерака тропских биљака за које Европа до тада није знала.

Када су се вратили у Каиро, био је већ септембар 1862. године. Седам месеци нису мицали сређујући белешке и припремајући нов поход дуг око 6 хиљада километара, овога пута на супротној страни Нила, у крај који се зове Бар Ел Газал.

Међутим, изненада су почеле неприлике. Налазили су се у Картуму кад је Александринина тетка добила неку тропску болест и није могла да настави пут. Само путовање почело је опет са проблемима. Пароброд којим се превозио већи део експедиције (укупно 200 људи, 30 мула, једна камила и храна за

Одет де Пигодо снимљена 1937. баш у складу са насловом књиге коју је написала: „Босих ногу кроз Сахару".

десет месеци) био је толико натоварен да се једва кретао уз Нил. Пошто је и флотила мањих бродова који су такође припадали истраживачима била исто тако пуна ствари, није преостало друго решење до да се већи део намештаја из кабина спали!

Коначно су стигли до места где су се искрцали и наставили пут копном. Међутим, Александринина мајка је добила галопирајућу маларију и умрла, а за њом и доктор Стендер! Тако је путовање било прекинуто и Александрина се вратила на Бели Нил запловивши натраг у Картум пре одређеног времена.

ТРИ ПРВЕ ЕВРОПЉАНКЕ КОЈЕ СУ СТУПИЛЕ НА УЖАРЕНИ ПЕСАК САХАРЕ БИЛЕ СУ ТОЛИКО ОДУШЕВЉЕНЕ ПУСТИЊОМ ДА ВИШЕ НИСУ ПОЖЕЛЕЛЕ ДА СЕ ВРАТЕ.

Стигла је таман да сахрани и тетку. Био је јул 1864. – тачно три године откако се отиснула из Холандије. Међутим, Александрина није чезнула да се врати. Њу је и даље привлачио пустињски песак!

Тако се најбогатија Холанђанка настанила у Каиру одакле је путовала по северној Африци. Обишла је Тунис и Алжир, али све то није било довољно да задовољи ону необичну жудњу још из детињских дана о којој је писала у свом дневнику. И када је чула да се немачки научник доктор Нахтигал припрема за истраживачки поход у Чад, камо до тог часа европска нога још није крочила, Александрина је одлучила да му се придружи.

Кобни сплет околности

Сачекала је да јој стигну ствари које је наручила из Европе – а то је била углавном нова гардероба, јер мада је провела године путујући пустињом на леђима камиле, Александрина се никад није одлучила за неку комотну одећу, већ је увек била одевена у кринолине, капице и шалове у ампир стилу. Чим су ковчези стигли Александрина је, окружена луксузом као и обично, кренула према Либији, да се у Триполију састане са доктором Нахтигалом.

У Триполију су заједно почели са припремама за велики пут. Александрина је купила најлепше камиле и наручила из Европе велику количину талира Марије Терезије, пошто је тај новац био тада најцењенији у Африци и на Средњем истоку. И таман кад је све било спремно, Александрина је добила маларију. Баш та болест, како је после испало, довела је до сплета околности које ће Александринину животну жељу претворити у крваву и трагичну авантуру.

Док се опорављала, Александрина је чула да у месту Гат живи Туарег Икнукхен који се не односи непријатељски према белцима. Иначе су Туареги, „плави људи" како су називали тај пустињски народ, били страх и трепет у то време. Ти крупни људи високи два метра, увијени у модре огртаче, на својим брзим коњима били су као неки пустињски гусари како се говорило. Једини Европљанин који је пре Александрине путовао Туарегима и успоставио контакт с њима био је француски истраживач Диверије. Сада је она желела да и сама изблиза види тај народ и писала је Икнукхену који је био вођа једног племена.

Он јој је у одговору понудио да лично дође по њу како би била сигурна на путу од Триполија до Гата. Како је навео, он иначе треба да се разрачуна са својим непријатељем Ел Бу Бекером који се налази близу Мурзука (места у којем је требало да се састане са Александрином).

После се показало да Ел Бу Бекер по свој прилици и није био непријатељ већ „сарадник" у крвавом плану. Јер, када је Икнукхен добио Александринино писмо, у његовој глави створио се, по свему судећи тај план. Александрина није била непозната за њега: по дивљој Сахари већ поодавно се проносила прича о невероватно богатој девојци која путује кроз песак окружена луксузом...

Инсценирана свађа

По Александрину је уместо Икнукхена стигао његов нећак Хађ. Он је сачекао да девојка обави припреме. Када је караван од 27 камила и њихових пратилаца био спреман за пут, појавило се осам Туарега на коњима. Рекли су да их шаље Икнукхен, као додатно обезбеђење. Александрина је без икаквог премишљања прихватила додатне људе и, по свом обичају, богато их даривала талирима. Тако су пошли на пут.

Чим су изишли из Мурзука, Туареги су заостали. Ипак, нису се изгубили, него су јахали иза каравана држећи га на оку. Прошла су четири дана спорог одмицања кроз пустињу. Петог јутра, пред сам полазак, избила је „свађа" између два пратиоца. Изгледало је да се препиру све жешће, тако да је један од два холандска маринца из личне пратње Александрине Тине пришао да интервенише. То као да је био договорени знак: нећак Хађ бацио се на њега и зарио му нож у врат. Прискочио је други маринац, али је и он истог часа убијен!

Александрина је морала да се умеша. Само што се покренула, један пратилац ударио је мачем у потиљак. Девојка се срушила са камиле и у паду добила нов ударац у груди. Крв је шикнула, Александрина је почела да губи свест. Уследили су нови убоди у рамена и бедра, а затим су је свезали пошто још није била мртва. Мучила се четири пуна сата док најзад није издахнула у подне. Разбојници су цео дан провели делећи плен између себе.

Лажна шпијунка

Пет година после ове драме, 1874. француски истраживач Диверје у јед-

Александрина Тине задржала је кринолине, подсукње, ешарпе, капицу па чак и – чизмице по европској моди средине 19. века!

ном говору који је одржао у Француском географском друштву одао је велико признање Александрини Тине као прикупљачу научних података која је херојски страдала на истраживачком походу. У тренутку смрти Александрина Тине још није била навршила тридесет година.

Ова необична Холанђанка била је прва Европљанка у историји која се усудила да крочи у Сахару, али није остала једина. Тридесетак година после ње једна друга девојка, Изабел Еберхард – боемска природа, кћи Францускиње и Немца руског порекла – упутила се у Алжир, Либију и Триполитанију. За разлику од Александрине, Изабел је јахала на коњу прерушена у мушкарца и под лажним именом Махмуд Есади. И она је водила дневник:

– Сазнање да нигде у свету ничије срце не лупа за мене, да за мном нико не плаче и нико ме не очекује, знати све то и бити слободан, без зазора и стега кретати се кроз живот, то је једина срећа и дубока горчина коју ће ми од сада заувек пружати Мектуб..."

Међутим, у оази Ел Уед, „граду са хиљаду купола", Изабела-Махмуд срела је и младог и лепог подофицира Слимена Ехнија и на мртво се заљубила. Приступила је муслиманском братству Кадрија и наставила живот удвоје, са Слименом Ехнијем, али ништа мање слободно него док је јахала преко пешчаних дина. И даље је носила мушко одело, пушила са мушкарцима опијум у кафанама и љубила се са Ехнијем док није изазвала толико буке због свог понашања да су је француске власти ухапсиле. Оптужена је за шпијунажу (мада није речено у чију корист) и протерана у Марсеј.

Тамо је Изабел патила неколико месеци док лепи Ехни није дошао по њу. Венчали су се и тако се она легално вратила у Алжир као његова супруга. Постала је и дописник „Ал Акбара" и наставила живот луталице извештавајући из најудаљенијих крајева земље. Године 1903. Изабел је добила задатак да буде дописник из области Аин Сефра, на граници Алжира и Марока.

Изабел је и тамо водила свој слободан и неспутан стил живота, писала је, јахала обилазећи док се није разболела по ко зна који пут од тропске грознице.

Три године на камили

Дуго је лежала у болници, а онда је пуштена кући која се налазила на обали речног рукавца. Било је доба поплава и вода је страховито набујала. Једног дана Изабел је нестала у њој – да ли намерно или случајно, никада се није утврдило. Као и Александрина Тине, завршила је живот у тридесетој години.

Међу првим Европљанкама љубитељкама Сахаре била је још једна Францускиња Одет де Пигодо. За разлику од Александрине и Изабеле Одет је и данас жива, има деведесет година. А што се тиче сличности са својим претходницама, ни она се, откако је септембра 1933. испловила из Француске, никад није вратила. И њу су сунце и песак Сахаре толико фасцинирали да више није могла да их напусти. Данас Одет де Пигодо живи у Мароку, а иза себе има написану књигу о својим путовањима „Босих ногу кроз Сахару".

Три пуне године Одет није силазила с леђа камиле. Повремено је слала чланке новинама и скупљала материјал за књигу. Ево шта је изјавила пре две године једној колегиници која је интервјуисала:

– Ако желим да сажмем своје утиске о Сахари, то је онда чудесно осећање интимности које се човеку јавља у њој. Тамо није било непријатеља, није било рђавих људи, никаквих зала цивилизације. Како вас само примају и прихватају ти људи, реченицом „Сад кад си стигао у мој шатор, у њему си код куће"... Не знам шта је данас када је прогрес продро у Сахару остало од свега тога.

Педесет година после првог путовања Одет де Пигодо Сахара одиста није више ни страшна ни питома како је то она доживела и како су се у њој проводиле Александрина и Изабел. Путује се моторним возилима, а камиле су постале туристичка атракција. Па и поред тога путовање кроз њу било би изазов за Европљанина. У доба Одет и Изабеле а поготову Александрине оно је било заиста права авантура.

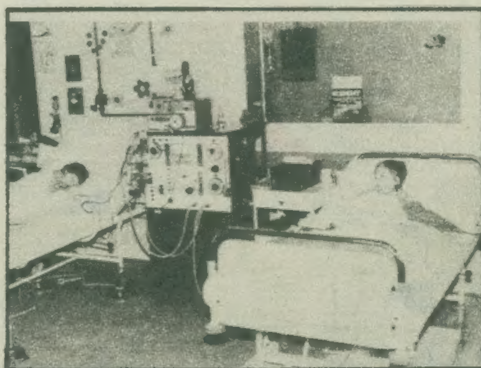
М. К.

• ЉУБАВ ЈЕ ПОБЕДИЛА •

НАС ЧЕТВОРО – ЧЕТИРИ БУБРЕГА

Срећна породица Хајмбух: отац, мајка и две кћерке, сви имају по један бубрег.

Минуло време: овако су раније два пута недељно Натали и Хелен лежале у болници због дијализе.

Данас тринаестогодишња Натали и две године млађа Хелена Хајмбух из Дуисбурга, СР Немачка, живе као и све њихове вршњакиње: јуре, играју се лоптом и несташне су.

То не би било необично од те две девојчице да препет година нису биле осуђене на смрт: боловале су од ретке болести која ремети правилну размену материја у организму (Dobro-de-Toni-Fankonijev sindrom) и доводи до отказивања оба бубрега.

Сада свака од њих има у телу по један страни бубрег, односно не баш сасвим стран: Хелена од оца, Натали од мајке.

Операција пресађивања обављена је пре пет година у Хановеру али тек данас, сматрају лекари, може се говорити о пуном успеху захвата, јер се опасност од одбацивања страног ткива свела на занемарљив минимум.

Ипак, мајка још девојчицама сваких осам часова проверава крвни притисак и редовно даје лекове који спречавају одбацивање страног органа. Њих ће узимати доживотно. Све је то ништавно према дијализама (прочишћавање крви помоћу вештачког бубрега) којима су девојчице пре пресађивања бубрега два пута недељно биле подвргаване у болници. А и те дијализе биле би временом све чешће, док на крају ни оне више не би помогле. Родитељи Натали и Хелене сад охрабрују и друге очеве и мајке да својој деци подаре спасоносни бубрег.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

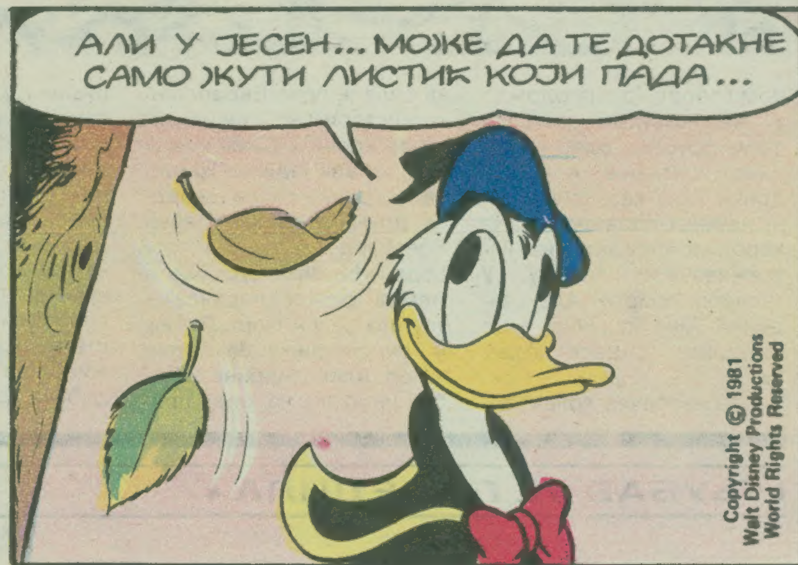

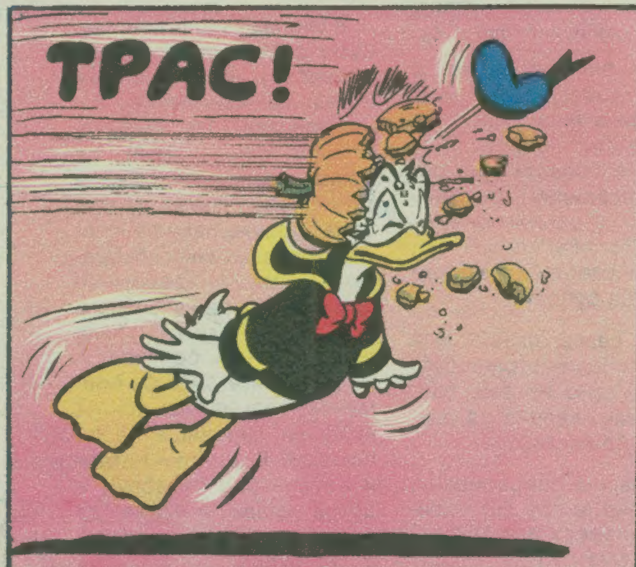

76 ДАНА НЕИЗВЕСНОСТИ

– ГЛЕДАМ КАКО ПОЛАКО НЕСТАЈЕМ. ТЕЛО МИ НАГРИЗАЈУ СУНЦЕ, СО И ВЕТАР. У МЕНИ ВИШЕ НИЈЕ ОСТАЛА НИ ТРУНЧИЦА СНАГЕ – ЗАПИСАО ЈЕ У СВОМ БРОДСКОМ ДНЕВНИКУ СТИВЕН КАЛАХАН, ПЕДЕСЕТ ДВА ДАНА ПОСЛЕ БРОДОЛОМА. И ЗАПЛАКАО...

Била је поноћ кад је двадесетдеветогодишњи Стивен Калахан испружен на постељи своје шалупе, малог брода дугачког осам метара који је сам направио, размишљао о својој одлуци и давнашњој жељи која му се, ето, испунила. Испловио је са Канарских острва 29. јануара прошле године и полако се приближавао свом крајњем циљу – Антигви, једном од острва Малих Антила. Уз повољан ветар стигао би на Антигву 24. фебруара. Али, те ноћи, 4 фебруара, почело је невреме.

Снажан налет ветра толико је заљуљао брод да је Стивен испао из постеље. Тек што је стао на ноге, а вода му је већ била до паса. Његов бродић је тонуо. Стивен је дохватио нож и покушао да пресече уже за које је била везана врећа са свим оним неопходним стварима и храном за случај бродолома. Бродић се још више накривио. „Потонућу заједно с њим!" – помислио је сав ужаснут. Излетео је на палубу, али по њој су се ваљали запенушани таласи. Прамац брода био је већ потпуно под водом.

Стивен је невероватном брзином ослободио гумени спасилачки чамац и везао га за крму. Није хтео да га спусти у разбеснело море док не укрца врећу с храном и још неким стварима које су му биле неопходне да би преживео.

Читаво потпалубље било је под водом. Удахнуо је дубоко и заронио према кабини. Морао је неколико пута да изрони и удахне ваздух док није ослободио врећу. Кад му је то најзад пошло за руком, запливао је ка палуби, али овог пута су вратанца била чврсто затворена под притиском воде. „Ипак ћу овде завршити" – помислио је Стивен и избезумљено почео да гура вратанца. У глави му је бучало, мислио је да ће експлодирати. Одједном, вратанца су се отворила и Стивен је као метак излетео на палубу. Чим је дошао до ваздуха, брзо је спустио чамац у море, али га је привезао за крму.Одлучио је да у њему сачека јутро, па уколико бродић не потоне, покушао би по дану да дође до још мало залиха хране.

Пробдео је читаву ноћ. Чинило му се да никад неће сванути. Бура се није стишавала. Стивен је био заокупљен најцрњим мислима кад је схватио да се удаљио од свог полупотонулог бродића. Конопац се прекинуо. „Наполеон" је био све мањи, а онда је сасвим нестао са видика.

Црни облаци и киша задржали су се читавог дана. Таласи високи и до седам метара непрестано су претили његовом чамцу. Кад би наступило затишје, прикупљао је око себе растурене ствари које су му сада биле драгоцене: врећа са храном, канта са залихом воде за десет дана, пушка за подводни риболов, радио-уређај, ужад, нешто посуђа, две батерије и три соларна апарата за дестилацију морске воде. Имао је и сигналне ракете, топ за њихово испаљивање и пластичну кутију у којој је држао навигационе карте и бродски дневник.

Стивен је ослушкивао сигнале које је емитовао радио и проучавао навигациону карту. Тако је открио да се налази око шестсто километара источно од најближе бродске линије, да га носи западна струја и да би евентуалну помоћ могао да очекује тек кроз више недеља. Знао је да у оваквим условима може да преживи без хране тридесет дана, али би без воде могао да издржи највише десет. Апарат за дестилацију мого је да користи само по сунчаном времену тако да је своју дневну порцију воде смањио, а почео је да штеди и на храни. Мисли су му стално летеле родитељима, браћи и сестри... Видео је себе на фарми и у својој радионици за израду чамаца у Мејну, на источној обали Сједињених Америчких Држава. Стално је у себи понављао да мора да преживи.

После тридесет шест часова упорног одашиљања СОС сигнала, Стивен је коначно угасио радио – знао је да више нико не може да га чује. Четири дана касније престала је бура и тада је спазио велико јато риба сличних делфинима које често прате бродове. Рибе су потпуно окружиле чамац и непрекидно искакале из воде, али не довољно близу да би могао да их погоди остима из своје пушке. Без обзира на то, осећао је да има сигурну храну, па чак и друштво.

Изненада, однекуд је допливала огромна ајкула и буквално насрнула на чамац. Прво су страдали цепови који се налазе на доњој ивици чамца, а служе за одржавање равнотеже. Стивен је очајнички ударао по њој пушком – све док се најзад није повукла.

Четрнаестог дана апарат за дестилацију је прорадио. Међутим, ајкуле су га и даље угрожавале и то му је нарочито тешко падало ноћу када је са њима морао очајнички да се бори само уз помоћ остију које су му биле једино оружје. После сваког оваквог напада, чинило му се да нови неће издржати.

Осмог марта, дванаест дана након што је Стивен према плану пловидбе требало да стигне до свог циља, породица Калахан је обавестила обалску стражу о његовом нестанку. Почело је трагање, али је сав напор био узалудан, па је после одређеног времена Стивен проглашен несталим.

Тих дана са Хаваја се кући вратио Стивенов најстарији брат Едгар који је професионални ронилац. Он је одмах организовао потрагу. Познајући Стивена, био је сигуран да се овај неће предати.

И заиста, за све то време Стивен се упорно борио са морем и својом судбином. Двадесетог марта, међутим, догодило му се оно најгоре: настојећи да улови неку рибу, остима је пробушио чамац на боку. Да би све било још горе, наишла је бура. Чамац је испуштао ваздух и Стивен је непрекидно морао да држи пумпу у руци. Потпуно исцрпљен, почео је да се мири са судбином. Ајкуле су опет окружиле чамац... „Осећају да немам више снаге" – говорио је у себи.

Педесет другог дана невреме је достигло врхунац и Стивен је у свом дневнику записао: „Гледам како полако нестајем. Тело ми нагризају сунце, со и ветар. У мени више није остала ни трунчица снаге". У очајању легао је на дно чамца и заридао. Али, жеља за животом била је јача. Придигао се и наставио да пумпа. Знао је да му је то последња шанса, али да тако не може још дуго да издржи. Рупу на чамцу морао је некако да запуши. И успео је – сунђером из бродског лежаја.

Тих дана саопштено је да су остаци „Наполеона" пронађени на обали Порторика. Породицу Калахан није напуштала нада. Стивенов отац помишљао је да прода кућу и сам финансира нову потрагу.

Двадесет првог априла, седамдесет шестог дана, Стивен је наишао на коралне спрудове и поново га је ухватила паника. Раздераће му чамац и то ће бити његов крај. Међутим, у том тренутку на видику се појавио рибарски брод. Стивен је почео избезумљено да маше и дозива у помоћ. Опазили су га... Био је око двеста километара јужно од Антигве.

Иако је ослабио готово двадесет килограма, кад су га изнели на обалу био је у стању да се одржи на ногама.

С. И.

ПОЗВАЛИ СТЕ НАС – СНИМИЛИ СМО ВАШУ КОЛЕКЦИЈУ

НЕ ДИРАЈ ТАТИНЕ ИГРАЧКЕ

Овај британски ратни авион де хевиленд 92 који је учествовао у борбама током првог светског рата један је од првих авиона које је Горан саставио. Стар је више од осам година.

Немачки ловац албатрос Д 789/м холандске конструкције представљао је најчешће пратњу балонима и дирижаблима на западном фронту у току другог светског рата.

Глостер гладијатор до појаве спитфајера и харикена представљао је главни британски ловачки авион до уласка у други светски рат. Авиони овог типа који су се звали Вера, Љубав и Нада „борили" су се на Малти.

Читав један зид до врха испуњен је минијатурним летелицама које лебде окачене на кончићима. Педесетак авиона из свих крајева света зауставило је лет у стану Горана Ераковића из београдског насеља Медаковић.

Домаћин нам објашњава да су тако високо постављени због његове двогодишње кћерке Сање којој никако није јасно зашто јој тата не дозвољава да се игра „лонима" како она зове ратне авионе које Горан скупља.

А Горану су ти авиони веома драгоцени јер је у сваки уложио сате и сате, понекад и месеце рада. Да би све изгледало баш као на оригиналу потребно је много стрпљења: стотинак делова, колико једна макета обично има, треба по упутствима из проспекта поставити тачно на одговарајуће место. Лепи их специјалним лепковима а затим боји танком четкицом. Зашто се определио баш за ратне авионе? Они су каже, много лепши, а имају пуно детаља који се не могу наћи код путничких летелица. Тако се на многима од њих може видети и пилотска кабина са људима унутра. А пилоти који су отприлике као нокат прописно су „обучени", на лицу им се, кад авион приближите, разазнају и очи и нос, ту је и пилотска кала одговарајуће боје! Ознаке које је сваки авион носио прописно су постављене на својим местима.

СВАКИ АВИОН, ДО НАЈСИТНИЈИХ ДЕТАЉА, МОРА БИТИ ВЕРНА КОПИЈА ОРИГИНАЛА. НАПРАВЉЕНЕ У РАЗМЕРАМА 1:32 ОДНОСНО 1:72 ОВЕ ЛЕТЕЛИЦЕ ПРОИЗВОДЕ ФИРМЕ ИЗ ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ, ЈАПАНА, САД.

Горан је идеју за овај хоби добио када се, још као средњошколац, случајно нашао у стану пуковника Владимира Крмеља. Видевши на стотине таквих летелица које је пуковник годинама стрпљиво склапао и дорађивао, зарекао се да ће направити себи бар једну. Било је то пре десет година, када је те макете могао да купи и у нашим радњама. Саставио је Фоке Вулф, био је то први ратни авион који је поново полетео у његовим рукама. Жао му је што првенца више нема у колекцији али, с обзиром да је био знатно лошије састављен него ови данашњи, сада га се само сећа као првог „кривца" за хоби кога више не може да се одрекне. Није тада имао ни специјалне лепкове а ни боје које су веома битне јер је на упутству које се добија уз сваку макету написана тачна нијанса и распоред боја и ознака које је сваки од авиона носио или га и данас има (Горан у колекцији има и неколико најновијих летелица као што су Холкер Сидли Харијен или Игле Ф 15).

Када је једном започео да склапа авиончиће Горан више није могао да стане. Први је повукао за собом још један, па још један... Сада не може да се догоди да кад отпутује негде или чује да му добар пријатељ иде у иностранство не купи или поручи бар неки авион. Иако је по струци грађевински техничар – ради у „Енергопројекту" – Горан се сада у ратне авионе разуме као најбољи познаваоци. Чита енциклопедије, прати часописе, изучава историју, славне битке из I и II светског рата. За сваки примерак тачно зна кад се користио, какве су му биле карактеристике, колико је био ефикасан.

Враћајући се из Кувајта где је провео извесно време на раду са својом фирмом, све ствари дао је као пртљаг у авион, једино што је држао у руци, као драгоценост, биле су његове макете. Нисмо се зато ни зачудили што је Сању послао напоље да се игра кад је своје „лепотане" скинуо са зида за снимање.

Весна Софреновић
Снимио: Љубомир Патрногић

Један од авиона британског наоружања – хокер сидли. За конструкцију ове школске летелице са два пилота било је потребно доста времена. Пре него што је заклопио стакло на кабини, Горан је исликао пилотима лица и бојама назначио све делове у кабини!

У Горановој колекцији нашао се и хеншел Х 126 немачке производње који се борио у шпанском грађанском рату против републиканске армије.

КРАДУ ЛИ ДЕЦУ?

ПТИЦЕ СЕЈУ ПАНИКУ

Може ли птица грабљивица да дохвати и однесе дете, питање је које је одувек збуњивало научнике. А људи о томе причају и у разним крајевима света памте се такви догађаји. Тако Швајцарци из кантона Вале препричавају с колена на колено догађај из 1838. када је орао уграбио девојчицу која се играла на једној планинској ливадици. Остала деца су почела да вриште, а птичурина је зачас нестала заједно са својим пленом. Од детета више није било ни трага ни гласа док два месеца касније неки чобанин није открио њено ужасно унакажено тело у близини места на којем се играла кобног дана.

Орнитолози (природњаци који изучавају птице) углавном сматрају да грабљивице не могу да подигну терет тежи него што су саме – а то може да буде највише око шест килограма. У Америци је вршен овакав експеримент: златном орлу закачињан је за ноге терет, а онда је пуштан да полети са равне подлоге. Када је оптерећење достигло по два килограма на свакој нози – птица је једва успела да се одржи у ваздуху.

Међутим, зна се за многе случајеве када су грабљивице подизале децу. Тако се пре шест година у Илиноису један десетогодишњи дечак играо у врту своје куће када су се појавиле две огромне мрке птице. Једна од њих устремила се на дечака, зграбила га за одећу на леђима и полетела са њим дигавши се на готово метар у вис. Родитељи који су се налазили у близини потрчали су према месту драме вичући, и птица је на то испустила дечака.

Рут и Џек Лув, родитељи дечака, описали су птице као огромне грабљивице са повијеним кљуновима и белом огрлицом на дугим вратовима. Распон крила био им је, по речима ових људи, око 2,5 метра. Неколико недеља после овог догађаја, природно риђа коса њиховог сина почела је да избија као – сива!

И други становници Илиноиса видели су непознате птичурине, а једном фармеру наочиглед су однеле два прасета, свако тешко по десет килограма!

Сличних прича било је и у другим крајевима света. Тако су неки Италијани 1966. године видели како орао носи у канџама срндаћа. Један од њих испалио је хитац из пушке и птица је на то, мада непогођена, испустила свој плен.

А у Турској 1937. и у Сирији 1953. године догодила су се два иста случаја: орао је уграбио бебу која је лежала на обали реке где је мајка прала рубље. Сеоски људи за овакве појаве имају објашњење: када изгладни, грабљивица у борби за храну може да подигне и терет који нормално не би била у стању. Иако није научно, ово објашњење звучи логично, мада не решава мистерију непознатих птичурина из Илиноиса...

М. К.

ПУНОМ ПАРОМ

Инжењер из Аустралије Питер Паландин нема намеру да уђе у Гинисову књигу рекорда, нити да се бави неким новим моделима аутомобила. Једноставно, жели да лансира возило на парни погон.

Интересовање за ову врсту погона потпуно је напуштено још у првој деценији овог века јер конструкторима никако није полазило за руком да избегну опасност од експлозије. Међутим, са наиласком енергетске кризе поново је оживело интересовање за пару као погон. Пре свега, захваљујући технолошком прогресу који је обезбедио бољи пренос у оваквом систему, већу безбедност и брже паљење.

Да би то и доказао, Паландин је конструисао нови тип грејача с ребрастим цевима и затвореним системом кроз који кружи мешавина воде и такозваног колоидног графита. Мотор је уградио у један спортски купе који чека још само име и финансијера за серијску производњу.

ПОГРЕШАН БРОЈ

Неки криминалац телефонирао је пре извесног времена директору једне банке у Холивуду захтевајући од њега да још истог дана остави сто хиљада долара у ресторан преко пута јер ће, иначе, активирати бомбу коју је већ поставио у једној просторији банке. Иако запрепашћен и уплашен, директор се сетио да се преко пута банке не налази никакав ресторан и то је сасвим прибрано саопштио уцењивачу. С друге стране жице чуло се само: „Извините, погрешан број!"

ВАШАР ПОД ЗЕМЉОМ

Париски метро није највећи у Европи, прво место и даље држи онај у Лондону. Не превози ни највећи број путника – за то се „побринуо" московски. Ипак, подземна железница у главном граду Француске по нечему се издваја од осталих по другим европским метрополама. Ту се, под земљом, увек нешто дешава: на једној станици организује се изложба слика, на другој у „то и то време" свира камерни оркестар, на трећој може да се присуствује вашару уметничких ситница. Парижанима и многобројним туристима док чекају воз није досадно. Али, то није све. Овде постоји и тачно утврђен приоритет седења. Инвалиди рата први су којима се уступа место, после њих долазе слепи, затим цивилни инвалиди и, на крају – труднице.

ПОЗОРИШТЕ ЗА ЈЕДНОГ ГЛЕДАОЦА

Многи људи у свету сањају о томе да уђу у чувену Гинисову „Књигу рекорда". Шездесетогодишњи чиновник из Манчестера Роналд Бредбери није на тако нешто ни помишљао, па ипак... Он је једноставно једне вечери отишао у позориште

и на своје огромно изненађење доспео у „Књигу рекорда".

У театру „Олдем плејерс" давала се представа састављена од одломака из више Шекспирових драма. Кад се завеса подигла, Бредбери се осврнуо око себе и констатовао да је у дворани која може да прими триста посетилаца – један једини гледалац.

ОПУШАК КАО УЛАЗНИЦА

У великим градовима све је већи проблем како се одбранити од ђубрета, улице су све прљавије. У канадском граду Провиденс власти су се досетиле како да се боре против прљавштине. Ко год жели да бесплатно уђе у један од затворених базена треба да донесе опипљив доказ да је урадио нешто у борби „за чистији град". Уколико се на улазу појави са четири папира, опушка, бачених кора може да плива цео дан а не плати ни цента. А шта раде с ђубретом? Па на улазу се налазе велике корпе у које се бацају отпаци – улазнице.

И БОЈА ЛЕЧИ

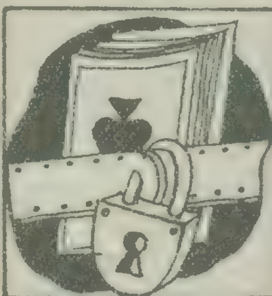
Једна студија групе лекара из америчке државе Алабаме показала је да многи пацијенти суде о дејству неког лека према његовој боји. Тако сматрају да жута, наранџаста или црна таблета делују антидепресивно, док сивој или тамноцрвеној приписују умирујуће дејство. Ако је пак пилула беле боје – пацијенти сматрају да смирује болове.

Ова студија објављена је у стручном часопису клиничке психофармакологије и побудила је занимање научника јер отвара могућност једне нове примене лекова, то јест да се бојом постиже бољи ефекат лечења.

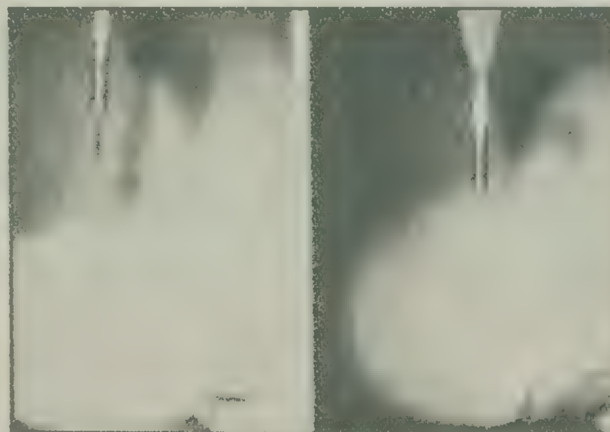

НЕ ИГРАЈТЕ КАРТЕ!

Управо то пало је на памет критичару листа „Волжска реч" пошто је једне пролећне вечери 1911. године присуствовао извођењу опере „Пикова дама".

– Опера је изванредна, писао је он, управо зато што су два велика уметника Александар Сергејевич Пушкин и Петар Иљич Чајковски дошли на исту замисао – приковати заувек за стуб срама нашу бедну склоност игрању карата.

РУПА У ВОДИ

Ево како је савладана гравитација – у дванаестомилионитом делу секунде. На првој фотографији видите балон пун воде коме се приближава шиљак стрелице. На следећој фотографији врх је пробио балон, његова површина је нестала (доле се виде само делићи), али је вода и даље задржала јајаст облик.

Овај експеримент изведен је у америчкој лабораторији за свемирска истраживања у Санта Крузу, Калифорнија. Покушаји да се победи гравитација трајали су прилично дуго, објаснио је новинарима Трејси Робертс, специјалиста за научну фотографију. Да би ухватио овај тренутак, морао је да понови снимак више од четрдесет пута.

КРАЉИЦА ХУЛА ХОПА

Хула хоп. Шта је то? Готово да су сви већ и заборавили на обруч од пластике који је пре двадесетак година харао светом. Није било куће у којој неко није безуспешно или са успехом окретао круг од лаке материје. Мода као да се враћа у Западној Немачкој – једна жена чије је уметничко име Лиза, „залудела" је нацију. На телевизији се, у неком забавно-музичком програму појавила окрећући одједном двадесетак хула хопова. Док се сада сви о њу отимају произвођачи пластике задовољно трљају руке – потражња за хула хопом опет је нагло порасла.

ЗЛОЧИН И КАЗНА

Енглескињу Бриџит Вудмејсон већ су шест пута ухватили у ситним крађама по самоуслугама. Бојећи се да шездесетогодишњу пензионерку више није могуће преваспитати локални судија донео је следећу пресуду: наредне две године бакица Бриџит може да уђе у самопослугу само у пратњи „одговорног лица".

ФИНАЦ ТЕПИХ БЕЉАШЕ

У Финској постоји обичај да се лети окупљају читаве породице на обали мора или језера износећи све тепихе и ћилиме које имају у кући. Ова традиција потиче из давних времена када и није било других могућности да се не само теписи него и остало рубље на други начин опере. Зашто се та традиција до дан-данас одржала, сами Финци објашњавају чињеницом да је то, пре свега, начин да се друже а још више да током читаве године осећају у кући свеж мирис мора и борова. Наиме, они своје тепихе потапају у плићаку и трљају их специјално направљеним четкама од боровине – ћилими тако задржавају мирис мора и шума и олакшавају им да издрже дуге и хладне зиме.

БАЦИ КАКТУС – РУКЕ УВИС!

Бригада „Кактус-полицајаца" никад није имала тако пуне руке посла као сада: покушава да уђе у траг крадљивцима који из пустиње годишње дигну кактуса у вредности од милион долара.

Закон који штити кактусе донет је још 1929. године, а казна је новчана, и то веома висока, или до осамнаест месеци затвора. Јер, без кактуса пустиња би изгубила свој танак површински храњиви слој, а птице и друге животиње заувек би нестале.

Кактус се, иначе, лако ископа, за петнаестак минута, а може да буде стар и до сто година. Проблема за продају ових биљака под заштитом државе нема. Ексцентричних земљопоседника који желе да гледају необично растиње у својим парковима има колико хоћете, а много од америчких кактуса завршавају чак у Паризу, Лондону, Токију...

КОСМИЧКИ ПАРАМЕЦИЈУМ

У доба космичких сонди, „скајлабова" и других летећих објеката који се у данашње време лансирају у свемир како би слали научне податке, придружује им се неколико необичних „компањона". Као што би фијакер изгледао на ауто-путу – тако некако делују балони у космосу! А управо су лансирана три, опремљена свим потребним инструментима за научни задатак на који су упућени. То су Алис, Елене и Телемах, протагонисти подухвата названог „Одисеја 1983".

Балони су лансирани из Центра за свемирска истраживања у Милоу на Сицилији као део једног научног програма на којем заједнички раде Италија, Француска и Шпанија. Са висине од 40 километара инструменти који се на њима налазе шаљу податке у центре на Сицилији, Палма де Мајорки и у Ел Ареносиљу.

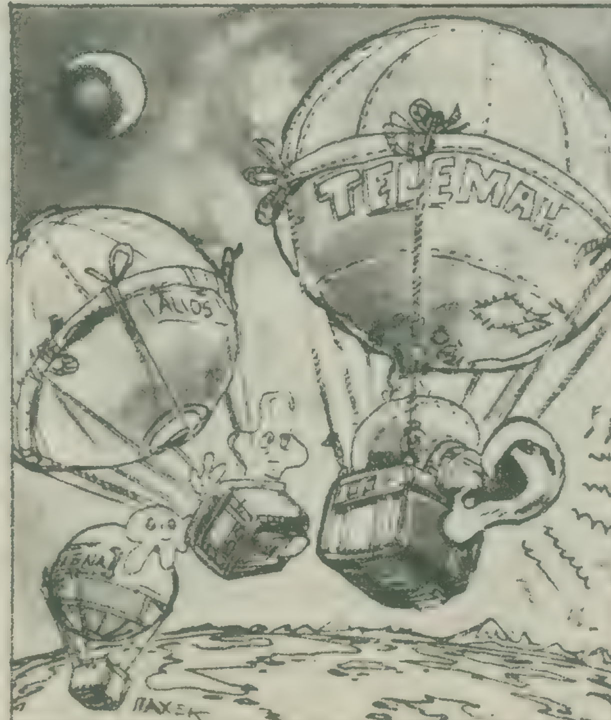
У својој кошари Алис поред инструмената носи и необичне путнике: једну колонију парамецијума. То су једноћелијски организми а упућени су у циљу испитивања утицаја космичких зрака на њихово размножавање. Арман Субрије, научник у сицилијанском центру који прима податке са Алиса, каже:

– Знамо да космички зраци убрзавају процес размножавања и питамо се шта би се догодило са човеком када би живео у свемирским базама, то јест у оваквим условима.

Од парамецијума до човека стоји читава еволуција кажемо ми лаици, али не сумњамо у успешну турнеју парамецијума по космичким пространствима... На том подухвату колонији прави друштво и неколико саксија дувана – на којима ће се такође изучавати промене настале космичким зрачењем.

Највећи балон Елена чија купола запрема 650 кубних метара понео је у свемирске висине инструменте за изучавање „тврдих" X– зрака и експлозија гама – зрака, феномена који је добрим делом још неистражен.

Најзад, на Телемаху су уређаји за испитивање инфрацрвених зрака као и свемирских „шумова". Према очекивањима научника инструменти на овом балону требало би да открију и трагове космичке прашине.

ИГРАЛИ ФУДБАЛ ПРЕ ЕНГЛЕЗА

ПРИЧЕ О НАШИМ ГРАДОВИМА

СИЊ

Јануар далеке 1513. године. Турска освајања су у пуном јеку: један за другим падају градови и државе. Османлијско царство шири се муњевито и достиже површину од осам милиона квадратних километара, на три континента – Европа, Азија и Африка.

До тада незадрживи султанови јаничари, сараскери и паше ударају и на Сињ, средиште живописне Цетинске крајине. Међутим, иако су пала много већа и важнија утврђења, посада древног сињског града упорно одолева силовитим турским налетима. Пред сабљама и копљима храбрих сињских староседелаца, Турци се повлаче. За утеху, освајају градове Нутјак и Чачвину. Следеће године заузимају Карин, 1521. Шабац и Београд, лето касније пада и Книн. Опет се, 1524, враћају у Сињ, важно упориште пре напада на Клис и Сплит, и опет доживљавају пораз. Писац и хуманиста тог бурног доба, славни Марко Марулић, надахнут срчаном одбраном Сиња и у жељи да се то понови при нападу на Сплит, пише песму „Молитва супротва Турком".

Становници разних наших крајева склањају се у непокорену Цетинску крајину. Међутим, ни Сињ није могао да одоли иако се бранио дуже и упорније. Године 1537. пада Клис, а Сињ, некада угледни „краљевски град", постаје турска касаба. Цетинска крајина је пашалук. Следећих 150 година, све до значајне 1686, Сињ је у турској власти. Али, тај век и по није једини узбудљив период у бурној слободарској прошлости овог града и овог краја. Јер, историја Сиња и Цетинске крајине одувек је повест о отпору и слободи, јунаштву и снази. Ти поносни људи имају разлога да се диче својим прецима и њиховим потомцима.

КОЛОНИЈА ЦАРА КЛАУДИЈА – Први становници Цетинске крајине за које се зна били су Илири: материјални налази казују да су овде настањени отприлике од друге половине другог миленијума старе ере. Међу тим илирским племенима једно од најстаријих били су Далмати. Стари римски писци оставили су записе да су се управо Далмати жестоко противили продирању римских легија и успостављању римске власти, наводећи да је у једном од тих ратних сукоба рањен и сам цар Аугуст. Ипак, римски освајачи подижу на подручју села Читлук, по својој урбанистичкој шеми, град Aequum (Еквум), којем је службени назив био Colonia Claudia Aequum, јер је градски статус добила од цара Клаудија (41–54. н.е.). Према неким подацима, у Цетинску крајину, односно у своју колонију ислужених војника – ветерана, долазио је и сам Клаудије. А колико је култура у том добу била на врло високом степену говоре многи археолошки налази, међу којима је изузетно запажена статуа Херакла (на фотографији). Наиме, године 1860. на подручју Читлука (раније Еквума) случајно је пронађена ова мраморна глава, једна шака и део бутине. Сматра се да је дело изузетно верна римска копија рада славних старогрчких кипара Скопаса или Лизипа.

МЛАДИЋ С ЛОПТОМ – На једној згради у центру Сиња налази се рељеф у камену: младић који у руци држи – лопту. Судећи по овом споменику из времена римске владавине, фудбал се у Сињу играо много, много пре него у Енглеској, постојбини савременог лоптања ногама. Наравно, Сињани су, а нарочито чланови фудбалског клуба „Јунак", врло поносни због тога.

КАД НАПАДА ЈАНКОВИЋ СТОЈАНЕ... – У музејској збирци сињског фрањевачког самостана чува се део староримског заветног жртвеника на коме се први пут спомиње Сињ, као Осиниум. Међутим, тек 21. септембра 1345, у писаним документима, забележено је – Сињ. У средњовековним документима овај назив наводи се у више облика: Zyn, Син, Фсин, Всињ. Наравно, сва ова имена воде порекло од римског Осиниум. И данас се над овим градом уздижу остаци древног утврђења чија је историја нераскидиво везана за прошлост самог града и Цетинске крајине. Наиме, после неуспеле турске опсаде Беча 1683. године, турска војна сила почиње да слаби. У Далмацији и Цетинској крајини организују се походи на турска упоришта. Први покушај протеривања турских завојевача у пролеће 1685. године није успео, јер је јаничарима у прави час стигло спасоносно појачање. Али, Сињани не одустају. Годину дана касније, 25. септембра 1686, под вођством знаменитог и опеваног Стојана Јанковића и провидура Јеронима Корнара, 6600 Сињана опкољава и заузима сињску тврђаву. И док су наши други крајеви још били под турском власти, Цетинска крајина је слободна. То одушевљење забележио је и непознати хроничар: „Војска осване под Сињем 25. септембра 1686. Стојан Јанковић, који бејаше у војсци с Корнаром, улови неколико жена и сина сињског паше. А Корнаро часа не почасивши свом силом удари на град. Топови непрестано сипаху жестоки огањ на кулу више врата и кроз неколико ури отворише широку лазу на бедему. Сада настаде јуриш. Војници, као лави раздражени, лете и пењу се уз град. Многи падају мртви; али не смета ништа. Преваливши прву обзиду, јуришају на другу, а кад и ову освојише, јуришају на трећу, с које се Турци јуначки и очајно бране. Но брзо је и трећа озбида узета. Славодобитна војска ни једном Турчину не прости, него свеколико сасјече..." На фотографији: остаци старе сињске утврде изнад града.

СВЕ ЗА НАРОДНИ ЈЕЗИК – Крајем 18. и почетком 19. века Цетинска крајина доживљава буран период: пада млетачка власт, долазе Наполеонови ратови, а затим, поново, аустријска власт. Бечки полицијски апарат сузбија сваку појаву која уноси обележје слободарства и демократичности. Међутим, и у таквим условима, када је немачки језик био званично службени, у Сињу је 1852. отворена једина гимназија у Далмацији у којој се учило на народном језику. Године 1869. на подручју Цетинске крајине службено се уводи наш језик. На фотографији: чесма с краја прошлог века, коју је подигао један од градоначелника када је изабран за првог човека овог града.

КАД ИГРА „МАРКС"! – Године 1913. у Сињу се оснива синдикат и организација СКОЈ. Отвара се раднички дом, певачки збор и фудбалски клуб „Маркс", што је дочекано са одушевљењем. Две године касније, 1. маја 1921. под црвеном заставом радници организују збор испод Града. Свечаност је завршена „Интернационалом" коју сињским улицама пева око 600 учесника. На фотографији: детаљ са сињских улица

У СРИДУ! – У спомен на јуначку победу над Турцима у августу 1715. у Сињу се сваке године, већ 268. лета заредом, одржава јединствена у свету сињска Алка, витешко коњичко такмичење у којем јахач, на коњу у пуном трку, копљем погађа око 12,5 центиметара широк обруч – алку. Према међународним одредбама, сињска Алка је проглашена за тзв. покретни споменик културе. Својом традицијом и начином такмичења, строгим правилима и слободарском прошлошћу, Алка је симбол витештва и непокорености, вештине и јунаштва. На фотографији: алкар погађа алку.

ИЗ СПАРТЕ У СИЊ – Суботом и недељом, а нарочито уочи чувене сињске Алке, на пијаци и улицама све оживи. Занатлије из Цетинске крајине доносе своје рукотворине чији се стари начин израде и употребе очувао све до данас. Поред грнчарије (на фотографији лево), ту су и познате белоте или боће, дрвена кугле за игру која је у овом крају врло популарна. Сматра се да се белоте већ вековима играју и код нас. Претпоставља се да је игра настала у античкој Грчкој, у Спарти, и њен изум приписује се Спартанцу Темистоклу. Преко старог Рима, односно Италије, доспела је и до нас. Овим тешким куглама од тврде буковине, пречника око 11 центиметара, тешко може да одоли било који страствени балотар, а таквих је у Сињу и околини много.

ПУТНА ИСПРАВА ЗА ПОЧАСНОГ ВОЈВОДУ – Године 1965, два и по века после прве алке, на залетишту одакле коњи и јахачи „јуришају" на алку, подигнут је овај споменик, рад вајара Стипе Сикирице. Те године витешком такмичењу присуствовао је и друг Тито, дожнвотни почасни војвода сињске Алке. Али, то није ни први ни једини сусрет друга Тита са јунацима Цетинске крајине: године 1941. сињска „Црвена општина" издала је за Јосипа Броза изузетно важну путну исправу на име инжењера Славка Бабића. Захваљујући њој друг Тито је илегално отпутовао из Загреба у Београд. Касније, кад је дошла окупација, устанак је силовито букнуо и на обалама Цетине. А данас? У Сињу се ради, учи, забавља. Крушни момци и као пре триста година јашу виловите коње, пије се руђно вино и једе гласовити сињски пршут. Јер, алкари могу да буду само „наочити, одважни и поштени момци" које десница никада не изда.

Иван Лончар

Снимио: Љубомир Патриогић

У МОДИ СУ ТРИ ТОЧКА

ВЕЛИКИ ГРАДОВИ – МАЛИ АУТОМОБИЛИ

Све тешње градске улице, све мање паркиралишта као и задатак да се праве мотори са што мањом потрошњом горива, снажан су подстицај произвођачи малих аутомобила. На тржиште све чешће излазе готово минијатурна возила с пластичном шкољком, два седишта и тек толико простора за пртљаг да једва може да се смести оно што се купи у самоуслузи. Покрећу их мотори од

ARОLA – Француска кућа „Арола" производила је најпре малолитражне аутомобиле са три а онда и са четири точка. Јануара 1976. конструисала је модел арола који се сада продаје у три верзије. У њих, зависно од верзије, уграђује моторе мотобекана и пежоа од 49 кубика, и БЦБ од 125 кубика. Садашња каросерија дуга је два метра, већ је најављен модел који ће имати исти мотор али бити дужи за 30 cm.

CICOSTAR– Овај аутомобил дуг 222 cm производи се у две верзије као берлина и „pick-up" модел (његов задњи део је отворен да би могао да превози мањи терет). У обе верзије коришћен је мотор од 50 кубика мотобекана и ломбардини 125 кубика. Производи га C.I.C.O. из Лиможа.

DUPORT – Гај Дипор из Фавержа почео је 1977. године да конструише мале аутомобиле које су покретали штедљиви дизел-мотори. Данас купцима нуди три модела: један од њих „511" дуг је 270 cm и има мотор запремине 510 кубика. Нешто јачи „611" опремљен је мотором од 602 кубика. Дипор за своје аутомобиле најрадије користи елементе реноа као што је то случај модела parko који је дугачак 290 cm а има мотор од 602 кубика.

MINI-COMTESSE – Радионица из Анжеа у Француској нуди пет модела аутомобила опремљених моторима од 49 до 125 кубика. Најновији, stariet, дугачак је 223 cm.

PUMA – Аутомобил пума дугачак 216 cm и опремљен мотором пежо од 49 кубика, лансиран је још пре неколико година. Производи га „Division Automobile de Vitreh Industrie" из Нофле Ст. Мартена.

SOLO – Соло је мала амфибија са шест точкова врло широким балонима са малим притиском који без по муке може да се креће било каквим тереном.

МОПЕД С КИШОБРАНОМ

У серији мини-аутомобила који се појављују на светском тржишту значајно место заузеће и овај произведен у горњобаварском градићу Виленбах. Његов конструктор, инжењер и економиста Адалберт Фрис дао му је име „ситибој" (градски дечко). По њему то је мопед на четири точка са кишобраном!

Ситибој је направљен од специјалне пластике, има двоја врата и једна позади. Опремљен је двотактним мотором од педесет кубика (јачина 3,2 коњске снаге) и достиже максималну брзину од 25 километара на час. Замишљен је као превозно средство на краћим релацијама – изузетно је погодан за град јер га је лако паркирати и на минијатуран простор с обзиром да је дугачак само два метра. Ситибој има још једну додатну предност – његове аутоматске команде подешене су и за инвалиде.

само 49 кубика, слични онима који се уграђују на мопеде али има и јачих, запремине 250 до 350 кубика. Има и аутомобилчића које покрећу мали дизел-мотори првобитно намењени пољопривредним и грађевинским машинама. Свима њима заједничка особина је спорост што у граду и није нека мана, али зато сви троше просто смешно мале количине горива. Многи од њих имају само три точка.

LAMBRETA-WILIAM – „Ламбрета" је познати италијански произвођач скутера и трицикала. М. Вилем је 1967. године одлучио да искористи ламбрету и произведе три модела са три и четири точка које ће покретати мотори од 49 или 125 кубика. Први у тој породици мини-аутомобила је трицикл sulki, затим је следила breta са аутоматским мењачем и најмлађа је lisa која такође има аутоматски мењач. Дугачка је 241 cm и производи се у „копродукцији" са једном радионицом из Сан Марина.

HUSTLER – Овај мали аутомобил у више верзија прави се са четири и шест точкова. Производи се у Енглеској.

SUZUKI CV 1 – Јапан нема посебног произвођача малих аутомобила већ се они праве тамо где и остали. Тако је и suzuki CV 1 настао у халама ове познате фабрике. Очигледно је да је настао по угледу на један од правих малих аутомобила, BMW isetu.

М. Н.

СЛИКАР КОЈИ ЈЕ ИЗУМЕО ТЕЛЕГРАФ

САМЈУЕЛ МОРЗЕ

ТВОРАЦ ТЕЛЕГРАФСКОГ АПАРАТА И АЗБУКЕ АМЕРИКАНАЦ САМЈУЕЛ МОРЗЕ ОКРЕНУО СЕ НАУЦИ ТЕК ПОШТО ЈЕ МЛАДОСТ ПОСВЕТИО СЛИКАРСТВУ. СРЕЋОМ ПО НАС, ЊЕГОВИ ПОРТРЕТИ И РОМАНТИЧНИ ПЕЈЗАЖИ НИСУ НАИШЛИ НА РАЗУМЕВАЊЕ АМЕРИЧКЕ СРЕДИНЕ, ПА ЈЕ СЛИКАР ПОТРАЖИО УТЕХУ У НАУЦИ.

МОРЗЕ ЈЕ НА АПАРАТУ КОЈИ ЈЕ ПО ЊЕМУ ДОБИО ИМЕ ПОЧЕО ДА РАДИ ТЕК У 42. ГОДИНИ ЖИВОТА: ПРВИ ТЕЛЕГРАФ КОНСТРУИСАО ЈЕ 1837, АЛИ ЈЕ ЈОШ ТРИ ГОДИНЕ МОРАО ДА ГА УСАВРШАВА ДА БИ БИО УПОТРЕБЉИВ И У ПРАКСИ. ПРВА ТЕЛЕГРАФСКА ЛИНИЈА НА СВЕТУ, ИЗМЕЂУ ВАШИНГТОНА И БАЛТИМОРА, ПРОРАДИЛА ЈЕ ТЕК 1844. ЈЕР ЈЕ МОРЗЕ ПУНИХ ПЕТ ГОДИНА УЗАЛУД ПОКУШАВАО ДА ЗА СВОЈ ПРОНАЛАЗАК ЗАИНТЕРЕСУЈЕ ВЛАДУ САД ИЛИ НЕКУ ДРУГУ ЗЕМЉУ. СЛАЊЕ ПОРУКА ПОМОЋУ ЕЛЕКТРИЧНОГ АПАРАТА КОЈИ ПРЕНОСИ ТАЧКИЦЕ И ПОВЛАКЕ, КОЈЕШТА, ГОВОРИЛИ СУ НЕВЕРНИЦИ У ПОЧЕТКУ...

И ПАК, 1843. АМЕРИЧКИ КОНГРЕС ОДОБРИО ЈЕ ПОСТАВЉАЊЕ ТЕЛЕГРАФСКЕ ЛИНИЈЕ ВАШИНГТОН - БАЛТИМОР, А ГОДИНУ ДАНА КАСНИЈЕ МОРЗЕ ЈЕ ЛИЧНО „ОТКУЦАО" И ПРВИ ТЕЛЕГРАМ НА СВЕТУ: „ЕВО ШТА ЈЕ БОГ СТВОРИО!"

РОЂЕН 1791. У ЧАРЛСТОНУ, САД - УМРО 1872. У ЊУЈОРКУ

Анегдоте

ПАС КОЈИ ЈЕ ВОЛЕО ТАКСИ

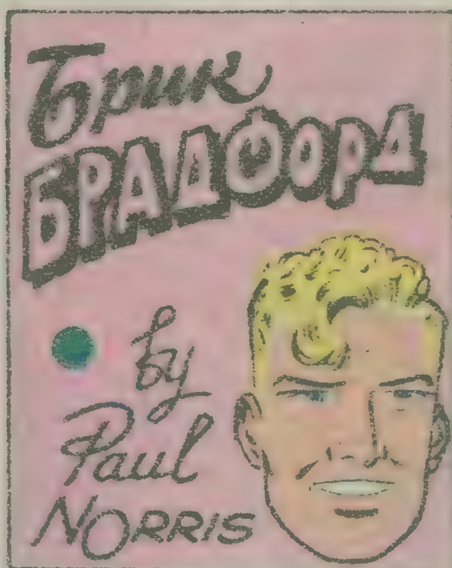
Сигмунд Фројд је имао необичног пса кинеске пасмине чау-чау – црног језика. За разлику од пацијената чувеног психоаналитичара, Фројдов пас је био супернормално биће без икаквих неуроза или депресија. Та друштвена животиња највише од свега волела је да луња улицама Беча и проналази себи псеће друштво. Сваког јутра би чау-чау женка излазила из Фројдове куће и не би је било све до мрака. Међутим, градске улице њу су толико привлачиле да увече више није било никакве наде да пронађе пут кући – тако би далеко одлутала. Чау-чау се ипак ништа није збуњивала. Она би тумарала још мало, до прве такси-станице. Ту би лепо и мирно пришла возачу и наместила се пред њега да он може да прочита шта пише на плочици која јој је висила на огрлици. Чим би возач видео да је пред њим пас доктора Сигмунда Фројда, отворио би врата чау-чау би ускочила унутра и била довезена пред кућу. Фројд се, кажу, никада није љутио на ову псећу довитљивост.

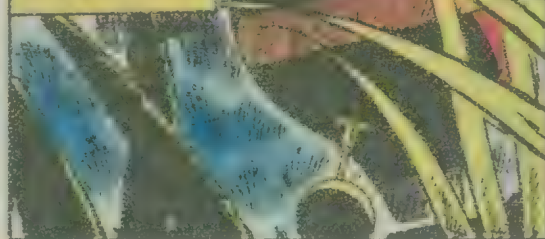

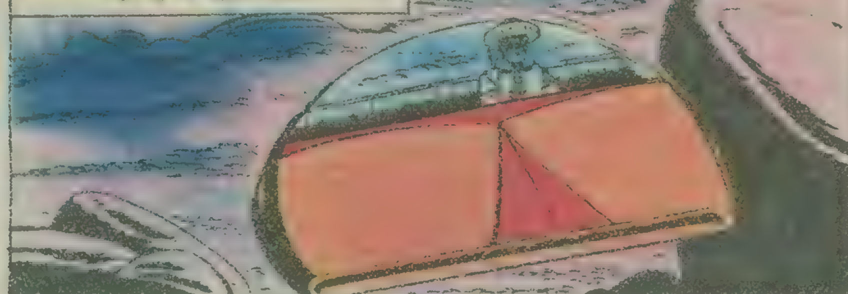
И ТАКО СЕ ПИШУ КЊИГЕ

Џорџ Бернард Шо почео је да пише прве романе још док је као младић био чиновнички помоћник. Отуда, вели једна анегдота, његова систематичност и педантерија. Тако је Шо поставио себи задатак да сваког дана исписује по пет страница, ни више ни мање. Тога се држао толико дословно, да ако би се у дну пете странице реченица прекинула, он је не би завршио све до следећег дана!

Брик Брадфорд
by Paul Norris

У СВЕМИРСКОЈ ЧИГРИ УЗБУЂЕЊЕ СЕ НИЈЕ СТИШАЛО...
ХОПИ ЈЕ ЈОШ УВЕК У ТРАНСУ!

УЧИНИ НЕШТО, СЕДИ! ДОКТОР И ЈА ЋЕМО СЕ ПОЗАБАВИТИ КОМПЈУТЕРОМ!
КАКО ДА ГА ПРОБУДИМ ИЗ ТРАНСА?

НЕДАЛЕКО ОДАТЛЕ ЈЕДНА МАЛА ЛЕТЕЛИЦА ЈЕ НАПУСТИЛА ЛАБОРАТОРИЈУ И ПОШЛА У ПОТРАГУ ЗА СВЕМИРСКОМ ЧИГРОМ...
РАДАР ПОКАЗУЈЕ ДА СЕ БРОД СПУСТИО...

ЧУДНО... ИНСТРУМЕНТИ ПОКАЗУЈУ ДА ЈЕ БРОД У БЛИЗИНИ, А ЈА ГА НЕ ВИДИМ...

ЗА ТО ВРЕМЕ У СВЕМИРСКОЈ ЧИГРИ...
МОРАЋЕМО ДА ПРОГРАМИРАМО КОМПУТЕР ЗА РУЧНО УПРАВЉАЊЕ!
ОСЛУШНИТЕ... ЗАР НЕ ЧУЈЕТЕ БУКУ?

ШТА ЈЕ САД? ЧИТАВ БРОД ПОЧИЊЕ ДА СЕ ТРЕСЕ...
КАО ДА ГА ПОКРЕЋЕ НЕКА СИЛНА СНАГА!

ИНСТРУМЕНТИ ПОКАЗУЈУ ДА СЕ НАЛАЗИМ ИЗНАД ТОГ СВЕМИРСКОГ БРОДА... А ЈА ЈЕДИНО ВИДИМ НЕКУ МАЛУ ИГРАЧКУ... КАКВА ШАЛА...
Paul Norris 6-20

ПОГЛЕДАЈТЕ ГОРЕ! ОВА ВЕЛИКА ШАКА ЋЕ НАС ЗДРОБИТИ...
ШТА СЕ ТО ДОГОДИЛО? ИЛИ СМО СЕ СМАЊИЛИ ИЛИ СМО СЛЕТЕЛИ НА ПЛАНЕТУ ДИВОВА!
ИДУЋЕГ ПЕТКА: ЏИНОВСКА РУКА

ЛИК ОРИЈАН: ТАЈНА СЕДАМ СВЕТЛОСТИ II ДЕО

ОЗРАЧЕНИ СПЕЦИЈАЛНОМ СВЕТЛОШЋУ КОЈУ ЗРАЧЕ ПОТПУНО НЕПОЗНАТЕ ЗВЕЗДЕ, ЛОРА И ЛИК СУ СТЕКЛИ НАДЉУДСКУ РАЗАРАЈУЋУ МОЋ...

НЕ БРИНИ, ЛОРА, КАЛА БРИНЕ О НАМА!

У ПРАВУ СИ, ЛИК! МОРАМ БИТИ РАЗУМНИЈА!

ПРВО ЋЕМО ДА ЗАПАЛИМО ВАТРУ!

!!

УХ, ЈОШ СЕ НИСАМ НАВИКАО!

ЧЕКАЈ!

ТИ И ЈА НИСМО ИСТО РЕАГОВАЛИ НА СЕДАМ СВЕТЛОСТИ! МОЖДА ЈА МОГУ!

ЗАБОРАВИЛА САМ ДА ЈА СВЕ УНИШТАВАМ!

ДО ЂАВОЛА!

ОЧИГЛЕДНО ЈЕ ДА ЈА ПРОЛАЗИМ КРОЗ СТВАРИ КАО ДА НЕ ПОСТОЈЕ, А ТИ СВЕ ПРЕТВАРАШ У ПРАХ!

ПА ДОБРО, НИЈЕ ХЛАДНО, ЛОРА!

ЗНАЧИ, НИКО ОД НАС ДВОЈЕ НЕ МОЖЕ ДА УХВАТИ СТВАР, А ДА...

АЛИ, ЛИК, КАКО ЋЕМО ОНДА ДА СЕ ХРАНИМО?

ПОЧИЊЕМ ДА ГУБИМ ОСЕЋАЈ ЗА МОГУЋЕ И НЕМОГУЋЕ! НИЈЕДАН НАШ ПОКРЕТ НИЈЕ КАО ПРЕ!
ТРЕБА РАЗМИСЛИТИ...

МОЖДА ТРЕБА ИЗБЕГАВАТИ НАГЛЕ ПОКРЕТЕ?

ГЛЕДАЈ! СЕЛА САМ А НИШТА СЕ НИЈЕ ДОГОДИЛО!
УСПЕХ, НЕМА ШТА!

ЗНАЧИ, УСПЕХ ЈЕ АКО НИШТА НЕ УНИШТИМО? А, НЕ! ЈА СЕ ТИМЕ НЕЋУ ЗАДОВОЉИТИ!

ДОСТА МИ ЈЕ СВЕГА! ЧИНИ МИ СЕ ДА СУ ПРОШЛИ ВЕКОВИ, А НЕ НЕКОЛИКО САТИ!

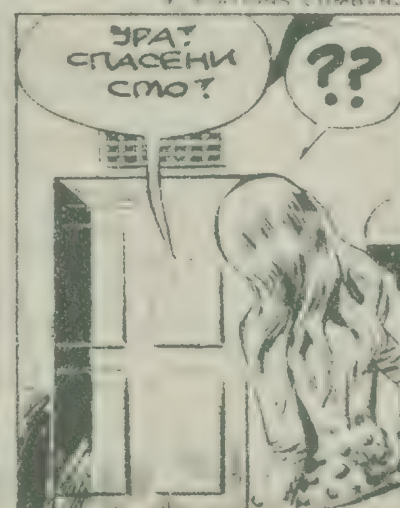

ЛОРА!

САТ! НОРМАЛНО САМ ГА ДОДИРНУО! ЗНАЧИ ДА СУ СТВАРИ НА НАМА ПРЕТРПЕЛЕ ИСТЕ ПРОМЕНЕ!

ПА ШТА ОНДА!
ИМАМ ИДЕЈУ!

МОРА ДА ЈЕ ОВДЕ КУХИЊА!

ТРЕШЊЕ! ОДЛИЧНО!

УРА! СПАСЕНИ СМО!
??

НЕ СМЕМ ДА ДОДИРНЕМ ВРАТА! ЛИК, ИЗИЂИ ЈЕР ЈА НЕ СМЕМ ДА УЂЕМ!
ЕВО МЕ!

ГЛЕДАЈ, КОРИСТЕЋИ СЕ ЛУКАВСТВОМ УСПЕО САМ ДА УПЕЦАМ МАЛО ТРЕШАЊА!
КАКВА ЈЕ ТО НОВА ИГРА ?

ТО НИЈЕ ИГРА ВЕЋ ПРВИ УСПЕХ У НАШЕМ НОВОМ ЖИВОТУ! ОТВОРИ УСТА!

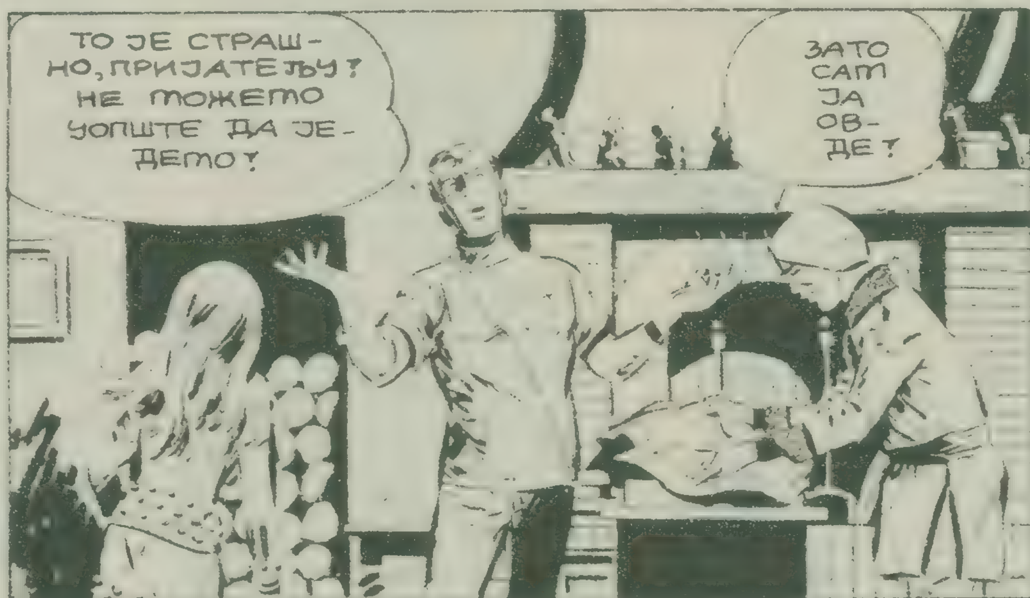

ПОЛАКО! ПО...ЛА...

!

ТО ЈЕ СТРАШНО! НИШТА НАС НЕ МОЖЕ СПАСТИ!
ЈА ОДБИЈАМ ДА ТО ПРИХВАТИМ! МОРА ДА ПОСТОЈИ НЕКИ НАЧИН!

НА ПРИМЕР, ИНФУЗИЈЕ! НЕ ТО! ИЛИ...
ПСТ! СЛУШАЈ! НЕКИ АУТО СЕ ЗАУСТАВЉА!

ДОБРО ВЕЧЕ! ДОКТОР КАЛА ЈЕ МИСЛИО ДА БИ ВАМ ПРИЈАЛА ТОПЛА ВЕЧЕРА!
ТОБА!

ТО ЈЕ СТРАШНО, ПРИЈАТЕЉУ! НЕ МОЖЕМО УОПШТЕ ДА ЈЕДЕМО!
ЗАТО САМ ЈА ОВДЕ!

А КАЛА ВАМ ЈЕ СПРЕМИО ОВО!

ХРАНУ ЈЕ ЗРАЧИО ИСПОД СЕДАМ СВЕТЛОСТИ И САД ВАМ ЈЕ ДОСТУПНА!
НИЈЕ ВАЉДА!
ЗНАЧИ, МИ МОЖЕМО...

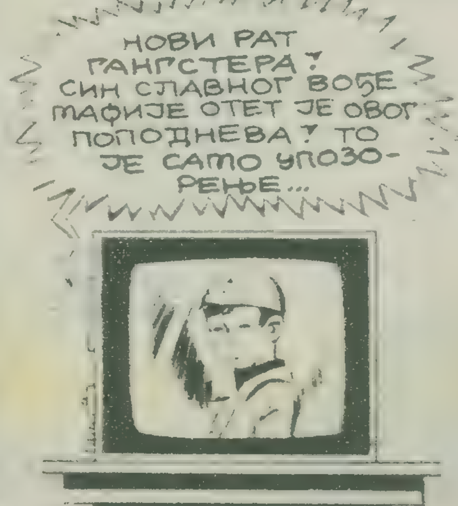

ЛИК, ЈА СЕ БОЈИМ!
САМО НАПРЕД ЛОРА!

ДИВНО!

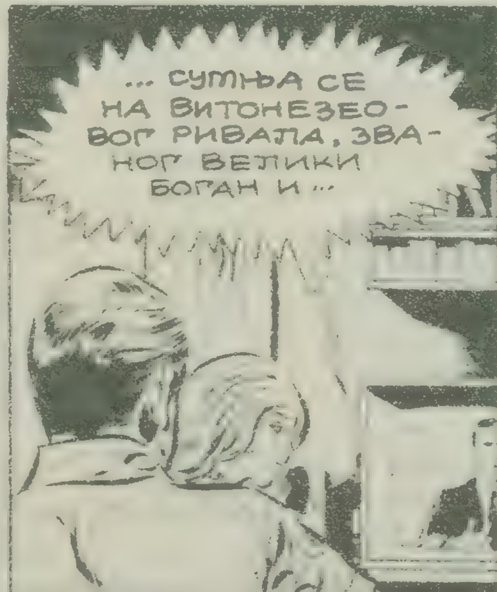

НАЈЛЕПШИ ОБРОК У МОМ ЖИВОТУ!
ПРЕСТАНИ ДА ПРИЧАШ ПУНИХ УСТА И ДОДАЈ МИ ПИЛЕТИНУ!

И ЧАШЕ СУ ПОДВРГНУТЕ ИСТОМ ТРЕТМАНУ! ДОКТОР КАЛА МИСЛИ НА ВАС!

ЈА ЋУ ОСТАТИ СА ВАМА ДОК ВАМ НЕ БУДЕ БОЉЕ! ОТВАРАЋУ ВРАТА, УКЉУЧИВАТИ ТЕЛЕВИЗОР...
ДИВАН СИ!
КЛИК!

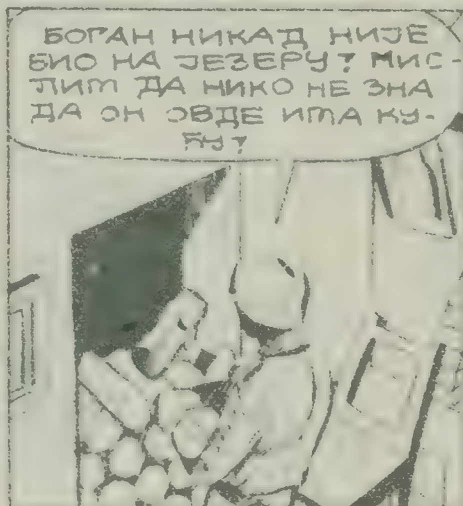

НОВИ РАТ ГАНГСТЕРА! СИН СЛАВНОГ ВОЂЕ МАФИЈЕ ОТЕТ ЈЕ ОВОГ ПОПОДНЕВА! ТО ЈЕ САМО УПОЗОРЕЊЕ...

ВИТОНЕЗЕ! СЕЋАМ СЕ ТОГ ИМЕНА! ОБОГАТИО СЕ НА НЕПОШТЕН НАЧИН, АЛИ НЕМА ДОКАЗА!
ЈАДАН ДЕЧАК! НИЈЕ ЊЕГОВА ГРЕШКА ШТО МУ ЈЕ ОТАЦ ГАНГСТЕР!

... СУМЊА СЕ НА ВИТОНЕЗЕОВОГ РИВАЛА, ЗВАНОГ ВЕЛИКИ БОГАН И ...

ТОБА, НАЂИ НЕШТО ВЕСЕЛИЈЕ! ДОСТА НАМ ЈЕ НАШЕ МУКЕ!
ОДМАХ, САХИБ ЛИК!

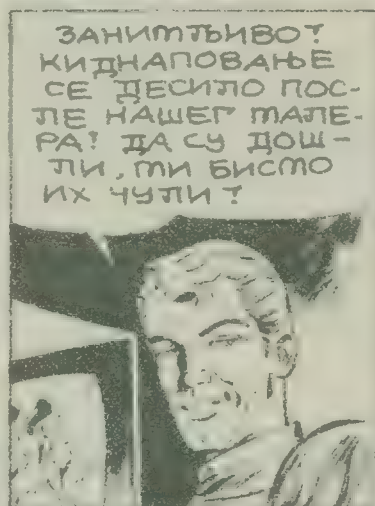

КАКВА СЛУЧАЈНОСТ! ЗНАТЕ ЛИ ДА И ТАЈ БОГАН ИМА КУЋУ НА ОБАЛИ ОВОГ ЈЕЗЕРА?
ДИВАН СУСЕД, НЕМА ШТА!

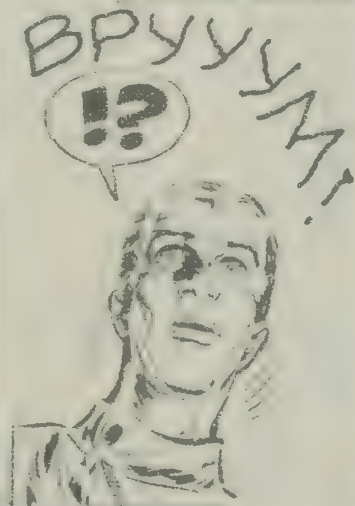

БОГАН НИКАД НИЈЕ БИО НА ЈЕЗЕРУ! МИСЛИМ ДА НИКО НЕ ЗНА ДА ОН ОВДЕ ИМА КУЋУ!

ХЕЈ! АКО ЈЕ СТВАРНО БОГАН ОТЕО ДЕТЕ, МОГУЋЕ ЈЕ ДА ГА ОВДЕ КРИЈЕ!

ШТА МИСЛИШ О ТОМЕ, ЛИК?
О ЧЕМУ?
ПОМ'ПОМ

ОВО ЈЕ ИДЕАЛНО МЕСТО ЗА ТАКО НЕШТО!

ЗАНИМЉИВО! КИДНАПОВАЊЕ СЕ ДЕСИЛО ПОСЛЕ НАШЕГ МАЛЕРА! ДА СУ ДОШЛИ, МИ БИСМО ИХ ЧУЛИ!

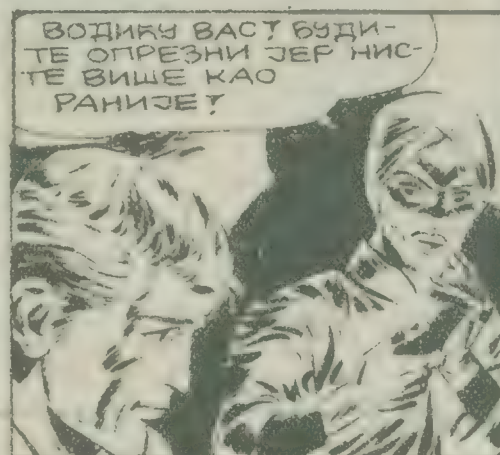

ВРУУУУМ!
!?

ТОБА, БРЗО ЗАМРАЧИ КУЋУ!
ОВО НИЈЕ ЗВУК АУТОМОБИЛА!

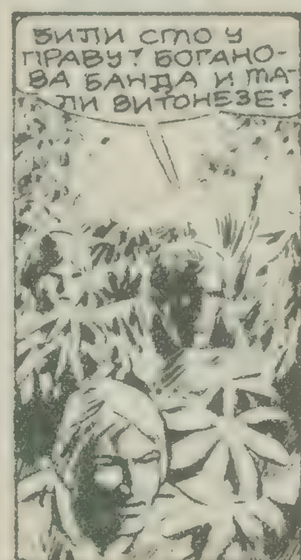

ЈЕЗЕРО ЈЕ ДОВОЉНО ВЕЛИКО ЗА ...

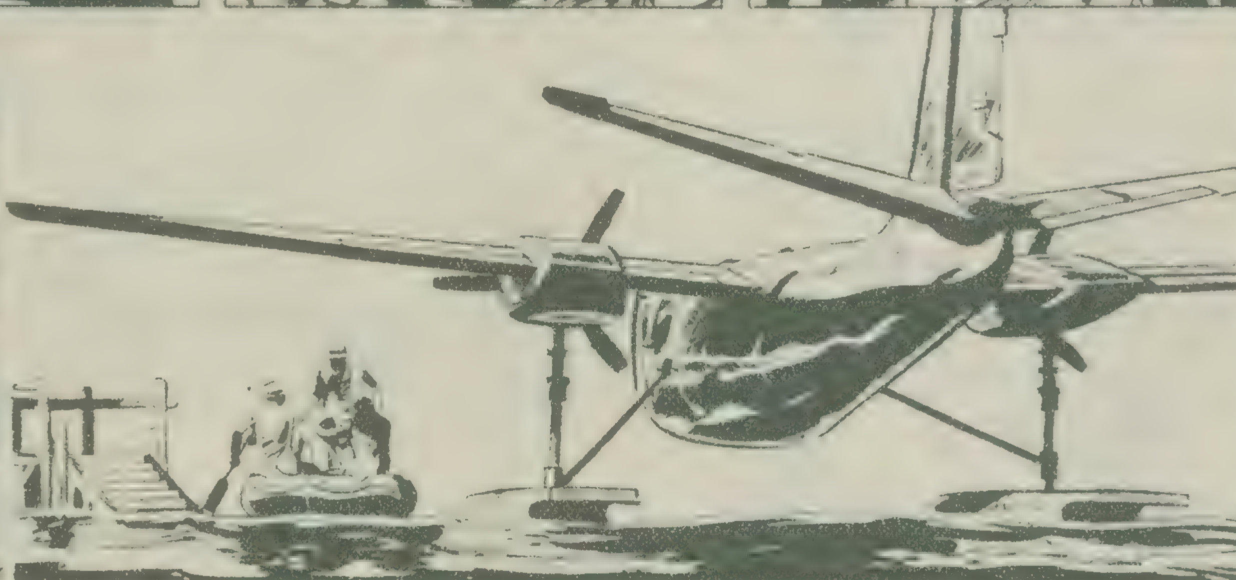

ДА, ГЛЕДАЈТЕ!
ХИДРОАВИОН!

ПОГОДИЛА СИ! КЛАДИМ СЕ ДА ОВО НИСУ ОБИЧНИ ТУРИСТИ!
ХАЈДЕ ДА ПРОВЕРИМО!

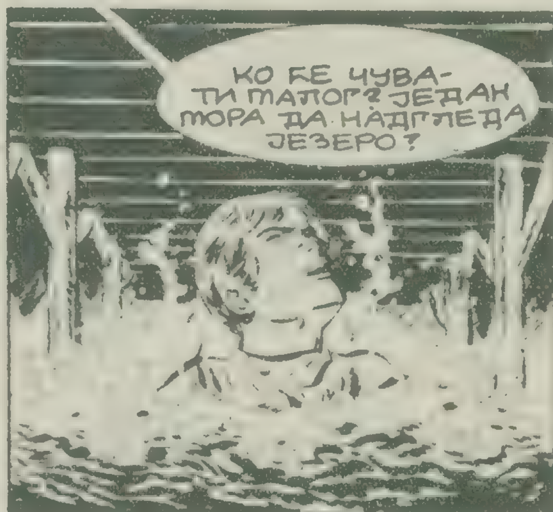

ВОДИЋУ ВАС! БУДИТЕ ОПРЕЗНИ ЈЕР НИСТЕ ВИШЕ КАО РАНИЈЕ!

ЧАК ТИ НИЈЕ ЛАКО НИ ГЛАВУ СКИНУТИ!
НИЈЕ ТРЕНУТАК ЗА ШАЛУ!

БИЛИ СМО У ПРАВУ! БОГАНОВА БАНДА И МАЛИ ВИТОНЕЗЕ!

БАНДИТИ! ПЛАТИЋЕТЕ ЗА ОВО!
ХА! ХА! ПРЕ ЋЕ ТВОЈ ТАТА ДА ПЛАТИ! И ТО СКУПО! ИЗГЛЕДА ДА ТЕ МНОГО ВОЛИ!

ДОСТА ЈЕ, ГУСЕ! ГАЗДА ЈЕ РЕКАО ДА НИШТА НЕ ПРИЧАМО!

КО ЋЕ ЧУВАТИ МАЛОГ? ЈЕДАН МОРА ДА НАДГЛЕДА ЈЕЗЕРО?

ЈА ЋУ ГА ЧУВАТИ! БАШ МИ СЕ ДОПАДА!
ЈА ИДЕМ НА ПУТ!

У РЕДУ, СЛИК! ОСТАЛИ ЋЕ УБРЗО СТИЋИ!
ОСТАЛИ? ОВО ЋЕ БИТИ ВЕЛИКИ СКУП...

У КУЋИ СУ МАЛИ И ГУС... ОНАЈ НА ПУТУ ЈЕ СЛИК... ОСТАЈЕ ОВАЈ ИЗНАД МЕНЕ...

УХ!

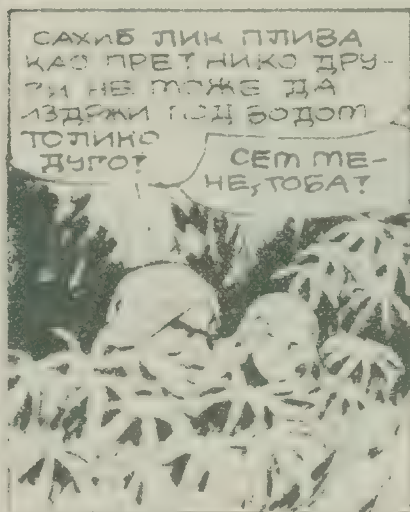
ШТА? КО ТО ПРИЧА?

ЈАО! ГЛАСНО САМ РАЗМИШЉАО! МОРАМ СЕ МАЛО ОБУЗДАТИ!

РАЛФЕ, ФРИЖИДЕР ЈЕ ПРАЗАН! ДОНЕСИ КЛОПУ ИЗ ЧАМЦА!
ОВАЈ ЈЕ БАШ ПРЕГЛАДНЕО...

EDITIONS LOMBARD SL/24

ХАЈДЕМО! ХОЋУ НЕШТО ДА ПРОВЕРИМ!

ТОБА, НАЂИ НЕКИ КАМЕН!

ОДГОВАРА ЛИ?
ДА! ТИ, ЛОРА, ИДИ У СТРАНУ!

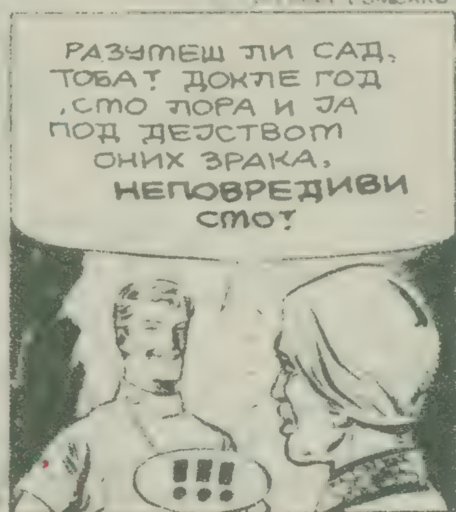

А САД, ТОБА, БАЦИ НА МЕНЕ ТАЈ КАМЕН ШТО ЈАЧЕ МОЖЕШ!
!

АЛИ, САХИБ ЛИК, ПОВРЕДИЋУ ВАС!

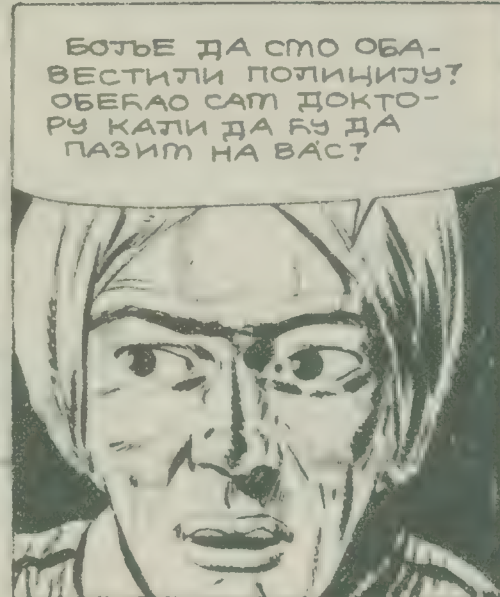

СХВАТИЛА САМ ШТА ЛИК ЖЕЛИ! САМО ХРАБРО!

Д... ДОБРО!

УСПЕЛО ЈЕ! ОВО ЈЕ ДИВНО!

РАЗУМЕШ ЛИ САД, ТОБА! ДОКЛЕ ГОД СМО ЛОРА И ЈА ПОД ДЕЈСТВОМ ОНИХ ЗРАКА, НЕПОВРЕДИВИ СМО!
!!!

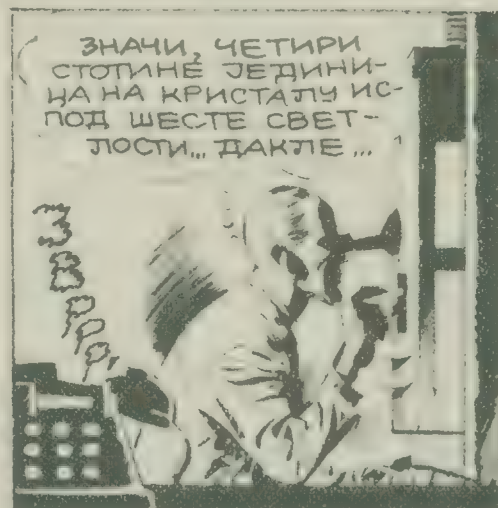

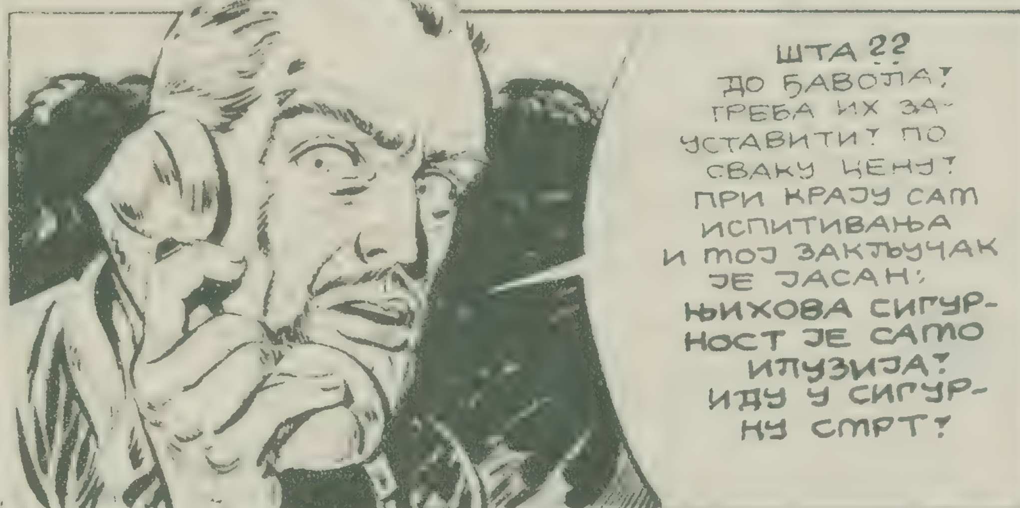

EDITIONS LOMBARD

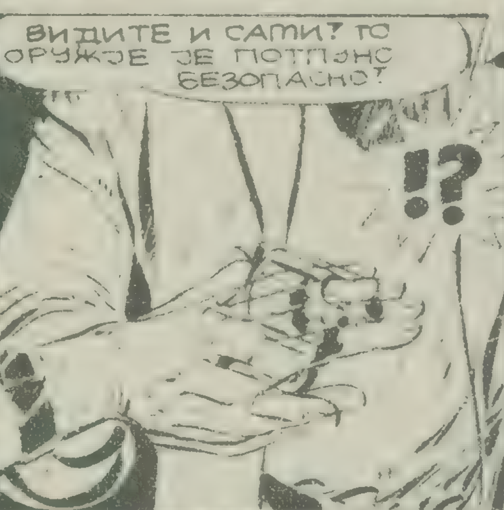

© EDITIONS LOMBARD

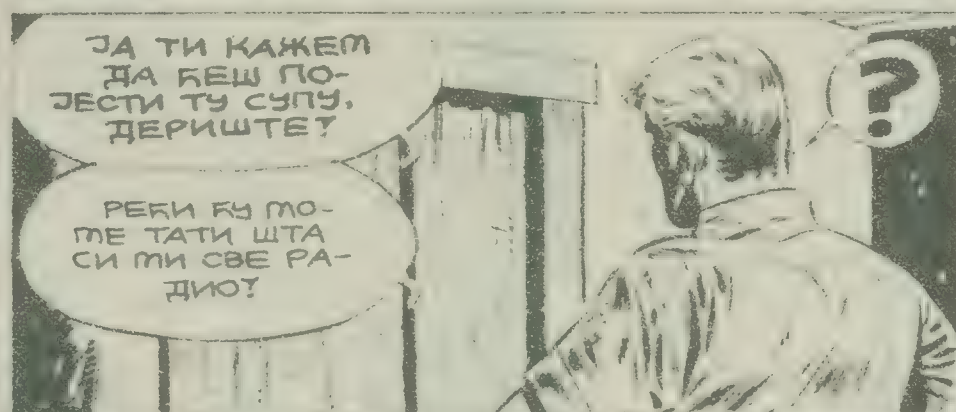

КО ЈЕ СЛЕДЕЋИ, ЛИК?
МАЛИШАНОВ ЧУВАР!

КАКО ЋЕМО УНУТРА?

КАКО? КРОЗ ЗАТВОРЕНА ВРАТА!

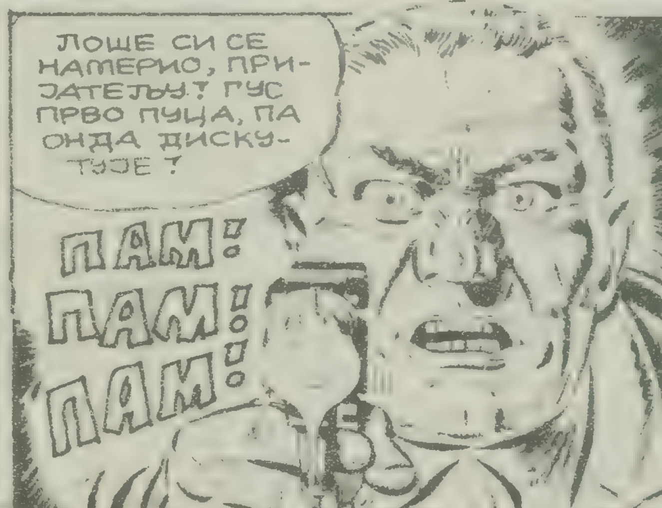

БАШ ЈЕ ЛЕПО!

НЕМА НИКОГА!

ЈА ТИ КАЖЕМ ДА ЋЕШ ПОЈЕСТИ ТУ СУПУ, ДЕРИШТЕ!
РЕЋИ ЋУ МОМЕ ТАТИ ШТА СИ МИ СВЕ РАДИО!
?

МАЛИ ЈЕ СРЧАН... ДА ВИДИМО КАКАВ ЈЕ ЧУВАР...

ИЗВИНИТЕ, ДОШАО САМ ПО МАЛОГА! НИСТЕ БАШ НАЈПОГОДНИЈИ ЗА ДАДИЉУ, ГУСЕ!
ШТА?

ЛОШЕ СИ СЕ НАМЕРИО, ПРИЈАТЕЉУ! ГУС ПРВО ПУЦА, ПА ОНДА ДИСКУТУЈЕ!
ПАМ! ПАМ! ПАМ!

ГЛЕ, ПРЕПОЗНАО СИ МЕ!
АЛИ... ПУЦАО САМ У ТЕБЕ! СРУШИ СЕ ВЕЋ ЈЕДНОМ! СРУШИ СЕ БАВОЛЕ!
!

ПРЕПОЗНАО?
РЕКАО СИ БАВОЛЕ! ТО СУ МОЈИ РОБАЦИ, ГОСПОДАРИ ПАКЛА КОЈИ ЈЕ ТЕБИ НАМЕЊЕН!

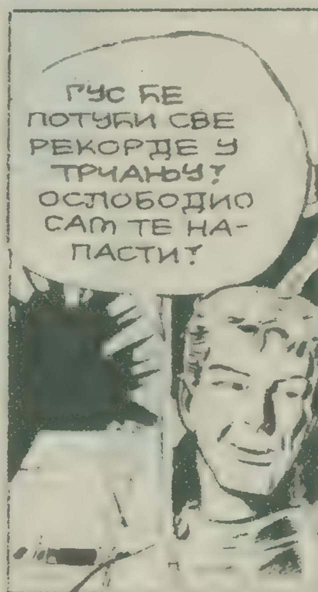

ЈЕДИНО СУ БАВОЛИ ОТПОРНИ НА МЕТКЕ!
НЕ!

НЕ! НЕ ДОДИРУЈ МЕ!
ПОВЕШЋУ ТЕ СА СОБОМ, РУСЕ!

НЕЕЕ!

ПОЛУДЕО ЈЕ.. АЛИ, ДА ЛИК ЗНА...

... ДА ГА ЈЕ ОВАЈ БАНДИТ МОГАО УБИТИ, НЕ БИ БИО ТОЛИКО ХРАБАР...

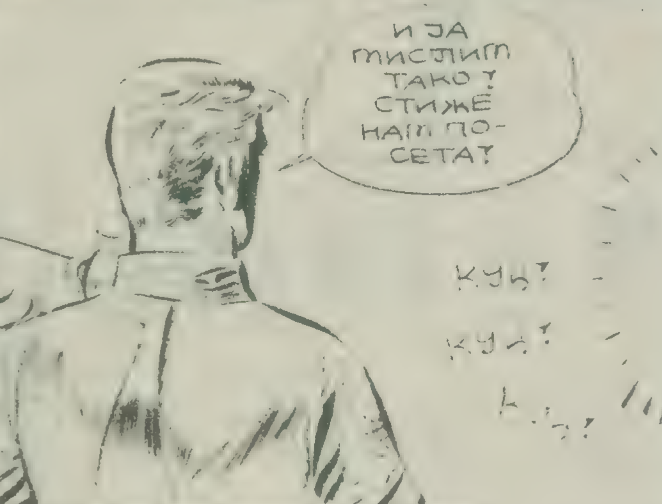

© EDITIONS LOMBARD

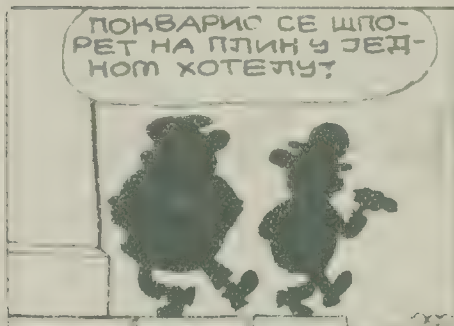

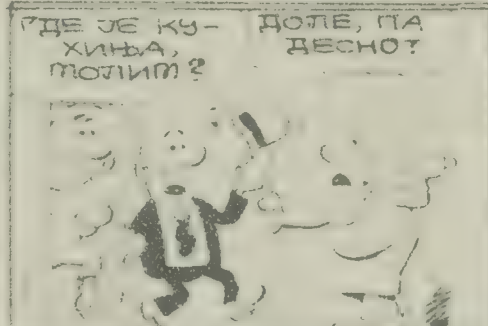

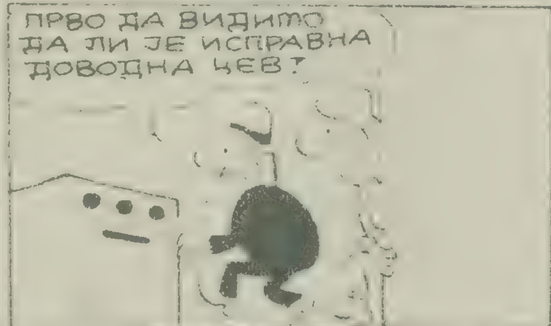
ОРТАЦИ: МЕСТО ЗА ОДМОР

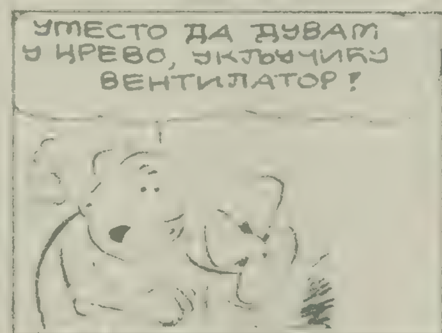

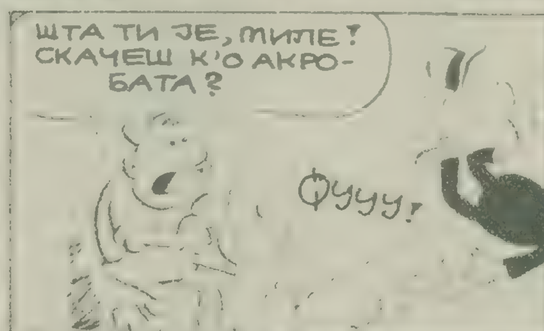

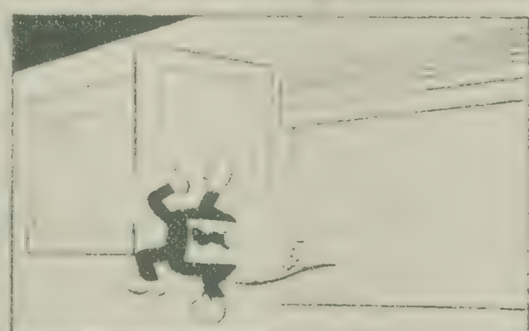

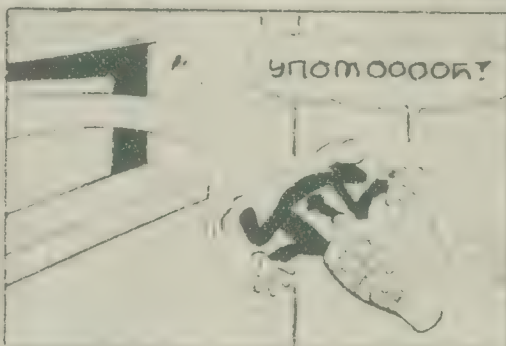

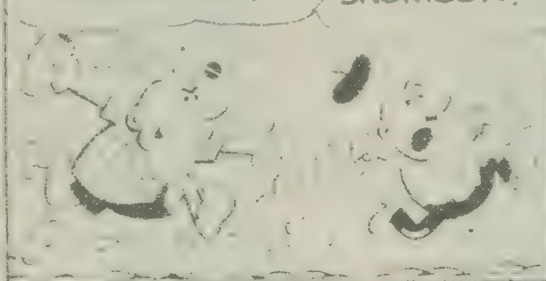

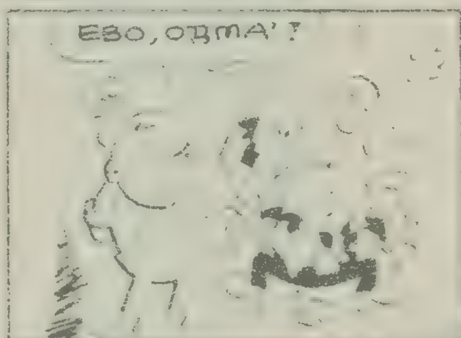

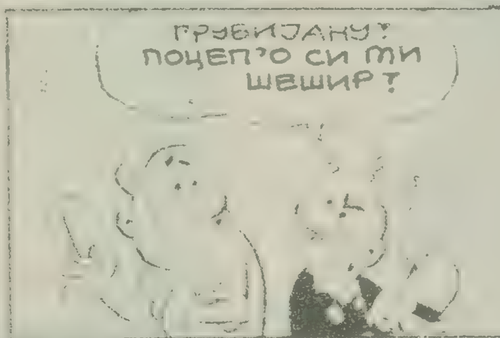

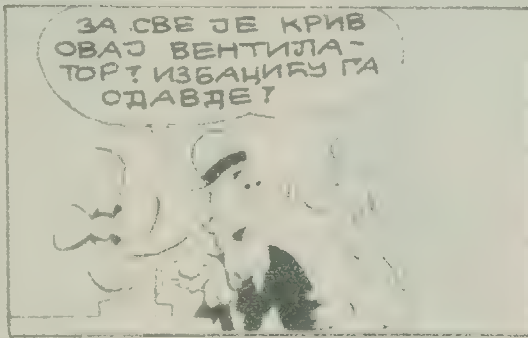

ТРАС!

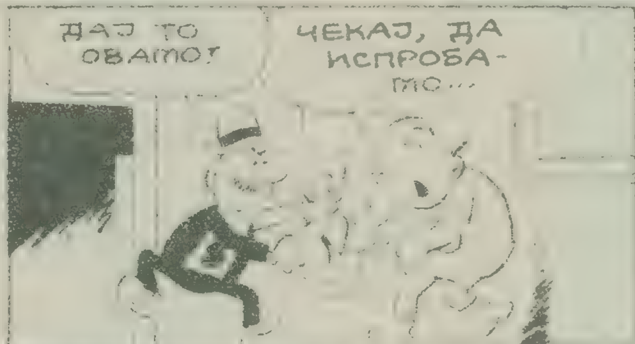

ТАКО ЛИ СЕ ПОСТУПА С МУШТЕРИЈАМА?
АЛИ... ШТА ВАМ ЈЕ? УПОМООЋ!

МИЛЕ! ШТА ЈЕ С ТОБОМ?
СКИДАЈ МИ ОВО С ГЛАВЕ!

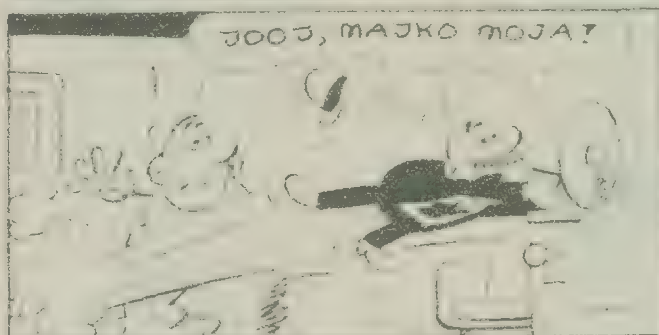

ЕВО, ОДМА'!

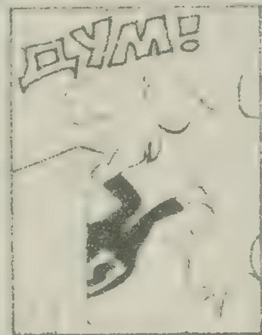

ГРУБИЈАНУ! ПОЦЕП'О СИ МИ ШЕШИР!

ЗА СВЕ ЈЕ КРИВ ОВАЈ ВЕНТИЛАТОР! ИЗБАЦИЋУ ГА ОДАВДЕ!

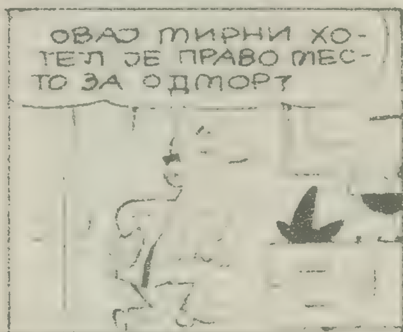

ДАЈ ТО ОВАМО!
ЧЕКАЈ, ДА ИСПРОБАМО...

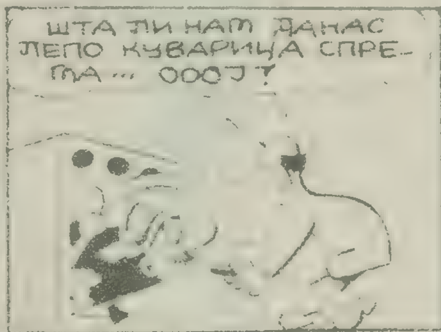

ААА! ЗАУСТАВИ ГА!

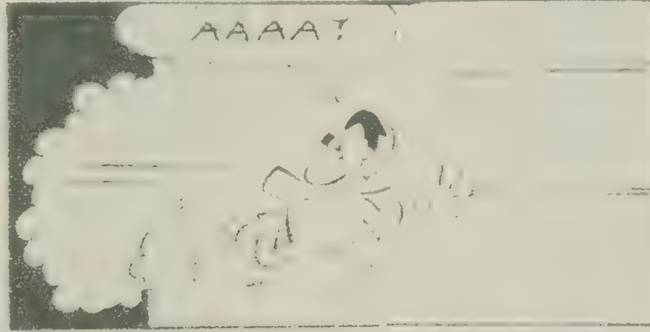

ЈООЈ, МАЈКО МОЈА!

ДУМ!

ЛЕКАР МИ ЈЕ ПРЕПОРУЧИО ДА ИЗБЕГАВАМ УЗБУЂЕЊА!

ОВАЈ МИРНИ ХОТЕЛ ЈЕ ПРАВО МЕСТО ЗА ОДМОР!

ШТА ЛИ НАМ ДАНАС ЛЕПО КУВАРИЦА СПРЕМА... ОООЈ!

АААА!

ХОТЕЛ ЈЕ ПУН ЉУДОЖДЕРА!
ОТЕРАЛИ СТЕ МИ НАЈБОЉЕГ ГОСТА!
ПЛАТИЋЕШ МИ ОВО!
ЗАШТО, МИЛЕНЦЕ? ШТА САМ ЗГРЕШИО?
СМИРИТЕ СЕ!
КРАЈ

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

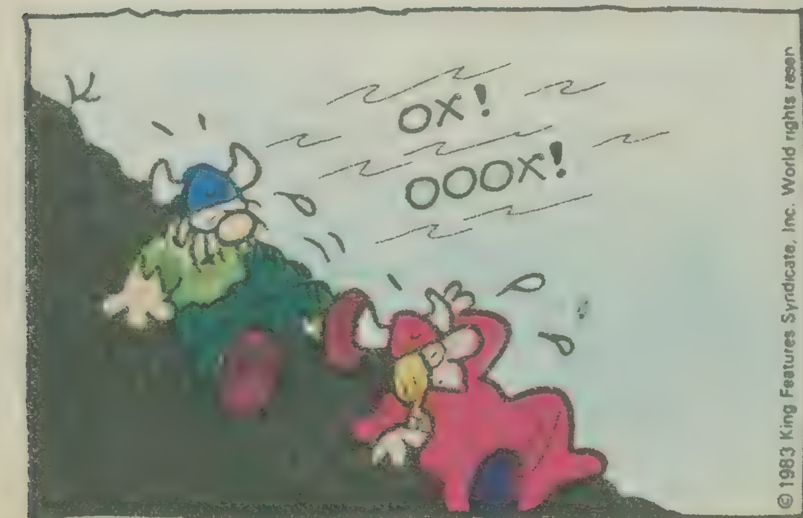

СМРТОНОСНИ ТОВАР

ВРЕМЕ ЈЕ ОДМИЦАЛО, ГОРИВА ЈЕ БИЛО СВЕ МАЊЕ. ОДЛУКА СЕ МОРАЛА ДОНЕТИ БРЗО.

Ослоњен о лактове Руди Луиђи је лешкарио на обали мора. Користио је кратак предах. Био је сам, тако је и желео. На себи је имао панталоне, ципеле и кошуља стајали су тик уз њега. Пролећно сунце које на Јадрану и није зубато у то доба године, поготову на истуреном острву Вису, пријало је. Држао је очи затворене. Навирале су слике из младости. Није могао да смисли Мусолинија и фашизам. Било му је жао очевих сународника, обичних војника. Како су бесмислено гинули!

Волео је родни Задар. Сетио се кривудаве уличице по којој је јурцао са децом. Берберин је излазио из радње и викао за њима што дижу галаму и узнемиравају муштерије. Факини, говорио би, а после им давао новац за колаче.

Пакао код Бабиног Потока

Када је почео рат, Луиђи је давно прешао двадесету. Рат га је довео на Вис. Ту је била наша поморска база и импровизован али сигуран аеродром. Тито се већ пет месеци налазио у ослобођеном Београду. Борбе су се ближиле крају.

Био је 30. март 1945.

До Луиђија је допирао жамор из града. Затим је иза себе зачуо кораке. Куририрове војничке цокуле лупале су о камење.

– Руди, зову те! – добацио му је и окренуо назад.

Потпоручник Руди Луиђи, пилот Прве ескадриле народноослободилачке војске, јавио се претпостављеном поручнику Делићу за десетак минута. У просторији је затекао неколико летача. Било му је јасно да се креће на задатак. Свако узлетање и борба радовали су га: Немцима треба вратити мило за драго

Делић није био претерано говорљив.

– Авиони су спремни и бомбе прикачене. Идемо до Бабиног Потока у Лици, јављено је да се непријатељ тамо ушанчио. Убрзо полећемо, будите приправни!

Ескадрила је поседовала авионе са носачима за бомбе испод корена крила и топове. Авиони су зарулали и винули се у ваздух. Делић је заузео позицију вође групе. Остали пилоти равнали су се према њему одржавајући везу радиом. Време је било лепо што је знатно олакшавало посао.

Мотори су брундали. Група је брзо прелетела море. Облака није било ни изнад приморских планинских масива. Указала се Лика. Делић се сигурно оријентисао и непогрешиво довео групу изнад Бабиног Потока.

Непријатељ их није очекивао. Авиони Прве ескадриле сјуштили су се испуштајући бомбе. Настао је пакао. Немци су трчали као без главе покушавајући да нађу заклон. Моторизација, сандуци, комора, све то летело је увис. Затим су се огласили топови са партизанских авиона.

– Готово је, враћамо се! – зачуо се преко радија Делићев глас.

Одиста, изнад попришта није више имало шта да се тражи. Горива у резервоарима било је тамам за повратак. Авиони су узели курс према мору. Делић је опет био на челу.

– Да ли је све у реду? – упитао је поручник.

Пилоти су одговарали потврдно. Ћутао је само Луиђи. Уместо да се јави, ослушкивао је рад мотора. Збуњивало га је што крило авиона „виси" у једну страну. Имао је утисак да се цела летелица повремено клати, а онда опет нагиње на бок.

Молим за дозволу!

Бацио је поглед напоље. Није било сумње – авион је нагнут. Инструменти нису показивали да је оштећен. Муњевито је размишљао. Бомбе, тргао се. Једна се није откачила. Истог часа јавио се поручник Делић који му је у међувремену пришао.

– Руди, једна бомба је остала на носачу, отараси је се!

Луиђи је покушавао да помоћу ручице одбаци бомбу, али није успео, експлозив је стајао као прикован за авион. Поручник је пратио Луиђијев напор.

– Покушај оштрим маневром, као човек који са себе стреса снег!

Ни то није помогло – бомба се упорно држала на носачу. Сада је већ постало критично: слетање са бомбом није дозвољено јер се по правилу завршава трагично. У таквој ситуацији пилот искаче.

Луиђија није захватила паника. Сталожено и храбро настојао је да се ослободи смртоносног товара.

Група се већ нашла над аеродромом на Вису. Време је истицало а гориво било при крају. Луиђи је морао да напусти авион. Поручник Делић се није двоумио.

– Руди, искачи! – наредио је.

Млади Задранин знао је колико стаје авион и да је тешко добијен од савезника. Изгубити га сада кад је најпотребнији нашој авијацији... Не, то он није могао да допусти. Покушаће да слети.

– Друже поручниче, молим за дозволу!...

Вођа групе није хтео да чује. Истина, било је случајева успешних слетања са бомбом испод авиона, али то је права реткост. Није хтео да ризикује пилотов живот. Авион ће страдати иовако ионако, зашто да жртвује борца. Поновио је наређење. Луиђи није одустао од молбе.

Цела група је слетела и са аеродрома посматрала како Луиђи кружи. Поручник Делић је грчевито стезао микрофон. Ако остане упоран, храбри Задранин ће слетети на своју руку. Попустио је.

– Добро Руди, крени у спуштање.

На аеродрому је владао мук. Пилоти и особље стајали су на одстојању од писте. Да ли ће Руди успети?

Авион се лагано примицао тлу. Бомба се јасно видела на носачу. Велика, смртоносна. Луиђи је слетео беспрекорно. Точкови су полако додирнули земљу и наставили да се крећу успоравајући. Сви су одахнули. Најзад!

Изненада, бомба се откачила и ношена инерцијом стала да се врти око своје осе. У исто време је „трчала" за летелицом. Затим је одјекнула страховита експлозија. Делови авиона летели су на све стране. Поручник Делић је покрио лице шакама.

– Руди! – јекнуо је.

Рудија Луиђија није више било.

Миленко Тодоровић

ЧУДО У ОЛОМОУЦУ

ДАН КАД ЈЕ АНТИЛОПА ПЛАКАЛА

Екипа ветеринара забринуто је гледала животињу. Било је јасно да тешко повређена задња нога мора да се ампутира. А женка лехве антилопе, доста ретке врсте чија је постојбина у јужној Африци, гледала их је као да моли да јој прекрате муке. Вера Јаделска, која се у зоолошком врту чехословачког града Оломоуца стара о антилопи, касније је тврдила да је у њеним очима угледала сузе. За њу је то био крај и више неће моћи да трчкара по зеленом простору који је преуређен специјално за њу.

Стручњацима је било јасно да оног тренутка кад одстране доњи део ноге, антилопи више нема живота. И тада су одлучили да јој направе – протезу. Речено – учињено. Конструисали су од посебне пластике протезу која је потпуно одговарала одсеченом делу. Кад су антилопи ставили вештачку ногу, била је веома обазрива, као да очекује да ће сваког часа пасти. Убрзо се одважила и, заборавивши да то није њена нога, скакутала је по трави баш као и раније.

Операција је у потпуности успела, ветеринари задовољно трљају руке. А Вера Једелска готово да се не растаје од своје љубимице, стално је уз њу у случају да дође до неких непредвиђених компликација. Међутим, изгледа да ће све бити у реду. Антилопи је нога стављена у априлу, она сада успева њоме и да се почеше! Кад пристигне мужјак, очекује се и принова.

БЕЛЕШКЕ ЗА БУДУЋНОСТ

ГАЛЕРИЈА ФОСИЛА

Фосил морског крина чија се старост процењује на 155 милиона година.

ПРЕ 40 МИЛИОНА ГОДИНА МЛАДИ СКАКАВАЦ СКОЧИО ЈЕ НА ЧЕТИНАРСКО СТАБЛО...

Фосилизовани листови биљке од пре четири милиона година.

Морска маховина стара око 22 милиона година.

Међу више милиона досадашњих биљних и животињских врста само је мали део оставио доказе о свом постојању у виду фосила и утолико је значај ових „прозора у прошлост" већи.

Фосили настају када се шкољке, кости и други материјали током векова претворе у камен, пошто се органске хемикалије замене минералима. Чак и нежно лишће или меки делови животињског организма могу да оставе „белешке" за будућност пошто се њихови отисци у муљу или песку окамене. Геолошки процеси у којима се живот претвара у камен дају фосилима другачију „текстуру" и боју од природне. Али фосили свеједно имају огромну вредност за палеонтологе, пошто представљају драгоцене записе о прошлости.

У седиментним слојевима литосфере сачувани су разни остаци организама из геолошке прошлости: костури кичмењака, љуштуре, кућице и оклопи нижих животиња и биљака, карбонизирана органска материја, фосилна смола, окамењене биљке мумифициране лешине, разни трагови активности организама. Нарочито су значајни фосили организама који су били ограничени на мања геолошка раздобља, па се на основу њих одређује релативна старост околних слојева (такозвани „природни фосили"). Други фосили потичу од организама прилагођених специфичним животним условима, па служе за реконструисање прилика које су владале у оним раздобљима у којима су живели („фацијални фосили"). Нарочито су значајни фосили прелазних облика живота јер омогућују реконструисање развојног пута животињског и биљног света.

Скакавац дуг 1,25 центиметара, нађен у ћилибару на обали Балтичког мора. Данас се чува на Харвардском универзитету.

Најочуваније примерке живота из праисторије налазимо у ћилибару. Млади скакавац који је пре 40 милиона година на обали Балтичког мора скочио на четинарско стабло и залепио се у смолу, па угинуо, данас се може видети као прекрасан ћилибарски фосил у Музеју упоредне зоологије на Харвардском универзитету. Смола је прекрила инсекта, потом се стврднула, пала на тло, утонула у земљу и у њој се током неколико миленијума окаменила, а затим још пре стотинак година одатле ископана.

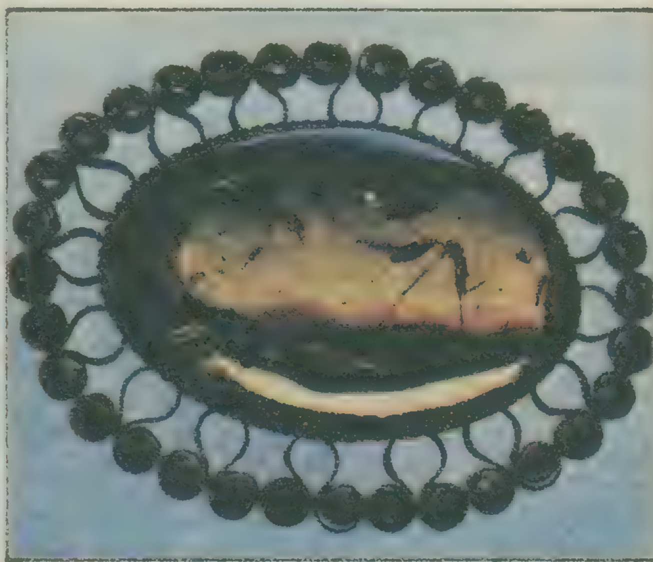
Југоисточна обала Балтичког мора, у близини данашњег Лењинграда, у Литванији, представља највеће и најзначајније налазиште ћилибара. Рачуна се да је само између 1885. и 1914. године одатле ископ-

ВОЖЊА КРОЗ СМРТ

Фосил паука са сачуваним ногама, нађен у ћилибару из Доминиканске Републике.

Брош са мушицом сличном комарцу, направљен од балтичког ћилибара.

Фосил рибе нађен у камену у Монте Болке у Италији, стар 40 милиона година.

пано преко пола милиона килограма овог скупоценог материјала са преливима жутог, смеђег, наранџастог, па чак и плавог. У њему су сачуване стотине врста фосила животиња и биљака.

На жалост, највећи део балтичког ћилибара ископаног пре октобарске револуције није стигао у руке научника већ је завршио у збиркама богатих колекционара, а како отприлике сваки стоти примерак ћилибара садржи органске инклузије, претпоставља се да још има фосила који нису научно испитани.

Сличну судбину доживљава и ћилибар који се данас копа у другом по величини налазишту у Доминиканској Републици. Да би проучили што више ових „златних прозора у прошлост", научници су често приморани да се понашају као прави детективи.

Е. Јакуповић

Мрав стар 100 милиона година у ћилибару ископаном код Њу Џерзија.

Морски јеж са бодљама (које се ретко фосилизују), од пре 140 милиона година.

ЗА НОВАЦ КРОЗ ВАТРУ И ВОДУ

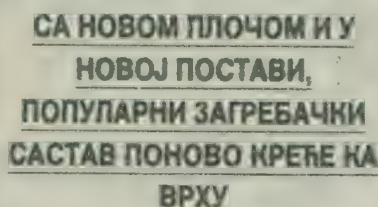
Иовог лета лепе обале Флориде, САД, биле су пуне туриста и купача. Уз море и сунце гости траже забаву, али и узбуђење. И то не било какво. Власници хотела су се досетили и изнајмили „петорицу лудих" возача брзих моторних чамаца, који свакодневно изводе невиђене вештине возећи брзином од 120 km на час своје водене ракете с ванбродским моторима. Довољно је да само један погреши и нетачно усмери чамац, па да бар још један друг страда заједно с њим. При оволиким брзинама свако превртање је смртоносно. Међутим, „петорици лудих" нису биле довољне обичне акробације, пожелели су да гостима у Сајпрес Гарденсу пруже још више узбуђења и – разуме се – зараде још више новца. Измислили су скок кроз ватру.

Представа се изводи ноћу. На води се поставе бале сена натопљене керозином, а испред њих дугачка трамбулина. Возачи узимају залет и кад се приближе трамбулини помоћници пале бале с керозином. Пламен се често дигне и преко 40 метара увис. Чамци уз помоћ трамбулине пролете кроз пламен и затим, атерирају на површину воде

Досад су „петорица лудих" имали среће, а гледаоци довољно узбуђења. Само докле?

НОВИ АЛБУМ ГРУПЕ ФИЛМ

СВА ЧУДА СВЕТА

СА НОВОМ ПЛОЧОМ И У НОВОЈ ПОСТАВИ, ПОПУЛАРНИ ЗАГРЕБАЧКИ САСТАВ ПОНОВО КРЕЋЕ КА ВРХУ

Када преслушате ново ЛП остварење једног од најзначајнијих састава такозваног „новог таласа" југословенске рок музике, у први мах ништа вам није јасно. Иако је свих девет композиција направљено у очигледном поп маниру, ипак је то нешто сасвим друкчије у односу на ЛП првенац („Филм", 1981) и „живи" албум, снимљен исте године у „Кулушићу", рађене са апсолутним плесним претензијама, али и нешто потпуно различито од прилично бледуњаве „Зоне сумрака", реализоване прошлог пролећа. Кад се све сабере, ствар је, отприлике, негде на средини, само што је далеко занимљивија од прве и друге, а нарочито треће.

Једино је Јура Стублић као текстописац остао у истим просторима, градећи своје импресије на типично градским дилемама, а на сасвим свој, лични начин, из кога избија дубока резигнираност. Новина у односу на „Зону сумрака" је Стублићево комплетно ауторство свих песама на овој плочи, једино су аранжмани (иако непотписани) дела појединих чланова групе, мада су коначну реч имали продуцент Тини Варга и бубњар Пико Станчић, човек који је продуцирао претходна два албума. Тако су и аранжмани доживели одговарајућу промену у односу на претходну плочу, па је од праштавог звука начињен заокрет ка комплекснијој бази, обогаћеној низом ефеката доста карактеристичних за Варгин начин рада.

– Плоча је, мислим, врло комуникативна и врло зрело и савремено испродуцирана, пуна ситних детаља који забављају слушаоца, али не односе концентрацију – каже Станчић и додаје да су одмах по снимању групу напустили басиста Марино Пелајић и гитариста Младен Јуричић услед одласка у ЈНА. Чланство Јуре Новоселића је под знаком питања јер је, како каже Станчић, „све мање заинтересован за Филм, а све више ради са другим саставима".

Нови чланови групе су клавијатуриста Горан Лазић, басиста Младен Жуњић и гитариста Роберт Кркач, иначе члан састава Телефон. У новој постави Филм ускоро креће на турнеју која ће обухватити све веће југословенске градове.

ДИСКОГРАФИЈА О ДИСКОГРАФИЈА

ЧИКАГО (CHICAGO)

Популарна америчка група Чикаго (Chicago) окупила се још 1968. године под именом Биг Тинг (Big Thing), негујући своју карактеристичну верзију белог соула са примесама џеза и другим соло деоницама појединих музичара. После краће кризе која је задесила групу прошле године, постава се поново стабилизовала и Чикаго најављује нови успон ка врху.

„Chicago"
„Chicago II"
„Chicago III"
„At Carnegie Hall"
„Chicago V"
„Chicago VI"
„Chicago VII"
„Chicago VIII"
„Chicago IX – Greatest Hits"
„Chicago X"
„Chicago XI"
„Hot Streets"
„Street Player"
„Chicago XIV"
„Chicago XV"
„Chicago XVI"

НОВА ПЛОЧА

НЕМОЈ ДА МИ ДИШЕШ ПОД КРАГНОМ

Лачни Франз има нови албум и то се слободно може назвати значајним догађајем за југословенску рок-дискографију. Наслов плоче је „Не ми дихат под овратник" („Немој да ми дишеш под оковратником") и садржи осам нових композиција које у највећој мери истичу све вредности овог популарног састава. Посебну занимљивост представља приложени превод текстова на српскохрватски језик, тако да и слушалац који не разуме словеначки може да ужива у њиховим квалитетима. Издавач је „Хелидон".

РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИ

ВОЛИТЕ ЛИ ГРУПУ КВИН?

1. Група Queen настала је из једног трија у коме су свирали гитариста Брајен Мej и бубњар Роџер Тејлор. Знате ли његов назив?
   а) Smile
   б) Wreckage
   в) 1984
2. Знате ли где је рођен Фреди Меркјури?
   а) у Индији
   б) у Занзибару
   в) у Кини
3. Први албум, „Queen I", снимљен је:
   а) 1973. године
   б) 1974. године
   в) 1975. године
4. Највећи хит састава, „Боемска рапсодија", налази се на плочи:
   а) „Sheer Heart Attack"
   б) „A Day At The Races"
   в) „A Night At The Opera
5. Басиста групе Queen зове се:
   а) Џон Ветон
   б) Џон Дикон
   в) Бил Вајмен
6. За који су филм Queen правили музику?
   а) „Рат звезда"
   б) „1984"
   в) „Флеш Гордон"
7. Које су године Queen гостовали у Југославији?
   а) 1979.
   б) 1980.
   в) 1981.
8. С којим су познатим музичарем Queen сарађивали на синглу „Under Pressure"?
   а) Пол Макартни
   б) Мик Џегер
   в) Дејвид Боуви
9. Колико укупно албума имају?
   а) десет
   б) једанаест
   в) дванаест
10. Последњи албум групе који је издат код нас зове се:
   а) „Live Killers"
   б) „The Game"
   в) „Greatest Hits"

ТАЧНИХ ДЕСЕТ: 1. а; 2. б; 3. а; 4. в; 5. б; 6. в; 7. в; 8. в; 9. б; 10. в.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

БОЈЕ СУ У НАМА

Музика и текст: Јурислав Стублић
Извођач: група Филм

Десет дугих година
слијеп сам ходао земљом
са затвореним очима
сањао сам да те сретнем.

Тражио сам те између звијезда
оне су биле нијеме
цијелим тијелом сам дрхтао те ноћи
и моја звијезда је пала.

Другови су ми рекли: „Бјежимо ноћас
сада је вријеме за пут, на пут".
Са срцем пуним хладних кристала
ми смо сијали у срцу сивог града
са срцем пуним хладног кристала
ми смо сијали као реклама
боје су у нама.

ЛИЧНА КАРТА

У данашњем броју вам представљамо четири југословенске рок певачице. Драгана Шарић, која наступа под псеудонимом Беби Дол, нова је нада овдашње рок сцене, док Зана Нимани тек треба да потврди све своје квалитете. Јосипа Лисац је обезбедила своје место у рок хијерархији, што се не би могло рећи за Мони Ковачич којој, после два не нарочито успешна албума, тек предстоји период доказивања.

Име и презиме: Драгана Шарић
Датум рођења: 10. 2. 1960.
Висина: 168 cm
Тежина: 54 kg
Брачно стање: имам мачку
Омиљено доба дана: касно
Боја: црвена и црна
Животиња: мачка
Стил: све и свашта
Број: 7
Страна земља: Египат
Страни град: Њујорк и Париз
Цвет: анемона
Слово: В

Име и презиме: Зана Нимани
Датум рођења: 8. 9. 1960.
Висина: 172 cm
Тежина: 65 kg
Брачно стање: неудата
Стил: нови романтизам
Каријера: 5 синглова, 3 албума (трећи још у раду)
Глумац: Дастин Хофман
Глумица: Софија Лорен
Певачица: Ким Вајлд
Певач: Џони
Боја: црвена
Група: Азра

Име и презиме: Јосипа Лисац
Датум рођења: 14. 2. 1950.
Висина: 168 cm
Тежина: 55 kg
Брачно стање: неудата, али 12 година живим са човеком кога волим
Омиљено доба дана: зависи од расположења
Боја: црна, љубичаста и бела
Животиња: папагај
Глумац: Фабијан Шоваговић
Глумица: Марлен Дитрих
Певач: Мајкл Мек Доналд
Певачица: Џони Мичел
Група: Стили Ден
Сликар: Рембрант

Име и презиме: Мони Ковачич
Датум рођења: 21. 6. 1960.
Висина: задовољна
Тежина: водим рачуна
Брачно стање: Весели Оршолић
Омиљено доба дана: време инспирације
Животиња: мој пас Фанки
Глумица: Милена Дравић
Глумац: Пеја Вујисић
Певачица: Чака Кан
Певач: Ал Џеро
Сликар: Салвадор Дали

РОК ДАТУМ

7. октобар 1970.

Кремирана Ценис Џоплин (Janis Joplin), највећа бела блуз певачица свих времена. Рођена је 19. јануара 1943. године, када почиње њена тужна животна прича. Несхваћена и без уточишта у љубави, ономе што је жарко желела, Ценис се одала песми, али и алкохолу и дрогама – што ће је, 5. октобра 1970. и одвести у смрт. Осам дана касније, њен пепео је расут по мору у Калифорнији. Била је то њена последња жеља.

ЖЕЉКО БЕБЕК

– Одувек сам више волео да пробијем зид главом или да је разбијем, него да идем около. Једноставно, хтео сам да будем сигуран да је то што радим исправно, или да није исправно, па да убудуће то радим или не радим...

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf

...И ЗАКУНИ СЕ У БЕРМУДСКИ ТРОУГАО ДА СЕ НЕЋЕШ ТУЋИ!
НЕКА МЕ ПРОГУТА БЕРМУДСКИ ТРОУГАО АКО СЕ ДАНАС БУДЕМ ТУКАО!

О, ГОСПО'ИЦЕ ОЛИВА, ЗАШТО СТЕ ТАКО УСХИЋЕНИ!
ЗБОГ ОБЕЋАЊА, ДРАГИ ПЕРО!

ПОПАЈ ЈЕ ОБЕЋАО ДА СЕ ДАНАС НЕЋЕ ПОТУЋИ!
ПА ТО ЈЕ ВЕЛИЧАНСТВЕНА ВЕСТ!

ПОЗНАВАЈУЋИ ПОПАЈА, БИЋЕ ТАКО!
ОН ЈЕ ЧОВЕК ОД РЕЧИ, ПЕРО!

ТОЛИКО САМ ПОНОСНА ДА БИХ ЦЕЛОМ СВЕТУ РАЗГЛАСИЛА ДИВНУ НОВОСТ!
ЕНО НАШЕГ ПРИЈАТЕЉА!

И-ЈУ!

ЈЕ СИ Л' БАШ МОРАЛА СВИМА ДА РАСТРУБИШ? ЧАК И БАЦИ...
?
ДА, ДА... ПОПАЈ ЈЕ ЧОВЕК ОД РЕЧИ!
2-13

990+10 СУПЕР НАГРАДА

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

990 ФИГУРИЦА ПЕЗ МАЧАК добили су чланови ПЕЗ клуба чије чланске карте носе следеће бројеве:

64050 64066 64098 64115 64118 64168 64238
64277 64304 64322 64399 64376 64417 64424
64430 64492 64546 64555 64576 64579 64595
64755 64763 64810 64848 64855 64876 64877
64911 64913 64939 64946 64957 65000 65009
65016 65041 65057 65075 65144 65176 65189
65246 65273 65307 65354 65435 65442 65471
65484 65500 65537 65593 65618 65642 65740
65787 65801 65818 65870 65896 65923 65997
66061 66107 66167 66266 66268 66280 66298
66302 66345 66398 66415 66418 66453 66470
66517 66540 66628 66629 66630 66634 66638
56676 66677 66700 66743 66755 66787 66825
56880 66913 66942 67000 67001 67006 67016
67047 67062 67104 67128 67133 67140 67225
67231 67272 67352 67359 67423 67444 67464
67465 67498 67591 67631 67638 67648 67683
67769 67787 67836 67870 67883 67902 67916
67944 67950 67978 67998 68012 68042 68068
68087 68090 68122 68153 68275 68396 68364
68432 68459 68498 68506 68543 68618 68632
68645 68752 68778 68781 68785 68798 68843
68857 68916 68964 69021 69046 69070 69114
69122 69136 69145 69159 69162 69248 69255
69268 69305 69313 69444 69461 69482 69492
69493 69543 69550 69561 69565 69579 69580
69624 69641 69646 69666 69667 69678 69712
69714 69794 69896 69955

70003 70072 70100 70118 70171 70184 70207
70220 70258 70260 70267 70319 70442 70514
70637 70682 70684 70692 70707 70746 70771
70773 70792 70796 70836 70837 70879 70913
70918 70922 70933 70993 71026 71032 71040
71043 71058 71072 71074 71105 71130 71147
71178 71190 71217 71256 71321 71337 71341

71417 71470 71484 71508 71546 71640 71651
71674 71882 71894 71931 71944 71956 71994
72017 72033 72034 72048 72063 72089 72092
72110 72151 72193 72252 72387 72397 72398
72399 72400 72532 72533 72541 72576 72589
72634 72706 72744 72759 72818 72880 72910
72932 73024 73093 73120 73156 73179 73208
73210 73219 73230 73239 73284 73293 73301
73311 73316 73368 73420 73446 73451 73499
73526 73560 73623 73659 73668 73721 73754
73775 73798 73826 73863 73891 73912 73933
73949 73951 74016 74030 74062 74104 74106
74177 74187 74205 74209 74211 74219 74228
74241 74272 74323 74326 74345 74362 74365
74401 74424 74442 74443 74455 74456 74530
74572 74579 74581 74670 74690 74730 74765
74791 74833 74874 74920 74989 74999 75032
75036 75076 75097 75144 75160 75181 75229
75297 75311 75381 75428 75454 75513 75527
75543 75595 75612 75655 75672 75678 75695
75731 75789 75813 75824 75848 75898 75990
75996 76035 76036 76052 76146 76159 76180
76202 76228 76234 76321 76366 76397 76399
76472 76484 76496 76504 76577 76637 76654
76698 76726 76735 76771 76780 76788 76859
76879 77033 77061 77112 77113 77140 77160
77179 77226 77228 77289 77338 77346 77358
77391 77403 77423 77445 77470 77510 77525
77548 77574 77614 77620 77634 77648 77668
77678 77681 77704 77738 77759 77773 77783
77822 77825 77826 77863 77916 77922 77945
77993 78032 78070 78132 78154 78181 78235
78274 78343 78515 78424 78426 78439 78461
78465 78561 78564 78604 78641 78718 78725
78752 78753 78773 78864 78907 78935 78957
78961 78992 79006 79076 79079 79103 79106
79163 79166 79196 79234 79244 79259 79270
79330 79438 79481 79546 79568 79594 79623

79637 79646 79652 79676 79694 79704 79773
79792 79793 79811 79813 79834 79952 79996
80109 80153 80205 70209 80228 80252 80258
80348 80355 80358 80414 80503 80532 80579
80616 80651 80661 80666 80720 80741 80755
80804 80861 80882 80946 80960 81016 81098
81118 81176 81191 81194 81222 81288 81337
81379 81489 81484 81495 81577 81599 81647
81648 81698 81767 81822 81830 81893 81895
81905 81907 81908 81927 81928 81955 81989
82020 82038 82041 82121 82157 82165 82189
82241 82264 82277 82292 82327 82336 82347
82461 82493 82564 82646 82656 82660 82672
82717 82721 82760 82795 82862 82922 82929
82947 82999 83025 83034 83066 83142 83172
83173 83182 83185 83207 83209 83249 83255
83296 83353 83402 83422 83468 83479 83491
83507 83512 83545 83548 83579 83610 83631
83736 83854 83874 83903 83913 84052 84062
84144 84161 84174 84184 84186 84195 84234
84262 84292 84293 84294 84319 84332 84334
84340 84371 84384 84400 84464 84492 84496
84514 84549 84591 84607 84626 84645 84646
84670 84702 84743 84765 84900 84940 84944
84949 84959 84970 85012 85015 85028 85088
85107 85110 85116 85133 85163 85195 85212
85214 85216 85226 85236 85284 85374 85405
85414 85423 85457 85464 85528 85540 85541
85544 85602 85658 85690 85735 85781 85794
85855 85900 85912 85922 85923 85926 85978
86003 86067 86114 86127 86157 86222 86226
86248 86302 86371 86378 86379 86444 86465
86472 86499 86555 86575 86637 86666 86672
86675 86749 86777 86781 86805 86904 86941
86950 87194 87317 87335 87375 87432 87438
87446 87539 87549 87618 87626 87686 87717
87718 87737 87752 87793 87796 87919 87833
87839 87892 87906 87954 88001 88053 88070

88096 88101 88294 88326 88333 88419 88464
88490 88532 88533 88556 88578 88604 88686
88763 88799 88800 88821 88871 88877 88880
88899 88938 88985 88992 89049 89056 89060
89090 89092 89104 89169 89269 89300 89313
89339 89408 89434 89487 89502 89567 89589
89610 89677 89728 89746 89773 89792 89794
89860 89875 89904 89929 89939 89958 89967
89978 89994

90007 90010 90026 90083 90132 90242 90245
90256 90280 90322 90337 90375 90380 90398
90402 90410 90502 90537 90582 90610 90628
90710 90745 90773 90776 90823 90853 90867
90940 90946 90967 90969 90976 91009 91016
91053 91095 91112 91121 91177 91225 91232
91383 91402 91411 91488 91504 91510 91548
91629 91643 91646 91660 91662 91705 91731
91735 91759 91841 91844 91852 91911 91938
91981 92014 92120 92163 92202 92221 92281
92366 92377 92386 92404 92441 92454 92472
92480 92595 92644 92670 92675 92691 92696
92722 92731 92942 92912 92948 92967 92670
92675 92691 92696 92722 92731 92842 92912
92948 92967 92989 93016 93026 93052 93054
93095 93108 93131 93138 93164 93225 93247
93317 93338 93409 93412 93418 93479 94502
93507 93520 93528 93579 93599 93716 93731
93804 93862 93865 93992 94048 94086 94101
94116 94125 94187 94196 94243 94290 94327
94349 94360 94370 94428 94430 94476 94522
94553 94560 94602 94609 94699 94704 94708
94730 94791 94815 94867 94925 94929 94945
94946 95006 95104 95197 95260 95294 95323

10 супернаграда PEZ КАПА добили су следећи бројеви:

66586 67485 69756 73552 77851 82343 83477
83624 86750 89645

• • •

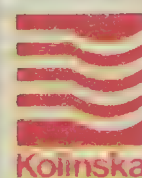
Награде ћемо испоручити поштом.

PEZ ФИГУРИЦЕ — ПРИЈАТЕЉИ У ИГРИ!

Pez фигурице Мики, Пата, Паја, Шиља и Плутон вас чекају у трговини. Играјте се PEZ фигурама, сладите се Pez бомбонама!

PEZ
ČEŠNJA

© Walt Disney Prod.

ИГРО Sportska knjiga

препоручује

НОВА ИЗДАЊА:

1. Јасмина Пуљо
   ЈОГА — ХАРМОНИЈА ДУХА И ТЕЛА
   320 стр. лат. цена: 850 дин.

Студиозан и комплетан преглед не само Јоге и бројних техника њеног извођења, већ и медитативан прилаз материји, како би се објаснила њена филозофска и историјска подлога, и спојило духовно са телесним, физичко са мисаоним.

ОД ИСТОГ АУТОРА:

2. МИНИ ВЕЖБЕ ЗА МАКСИ ЗДРАВЉЕ .... 220 дин.
3. БИСЕРИ МУДРОСТИ .... 350 дин.
4. ОСНОВИ КЛАСИЧНОГ БАЛЕТА .... 200 дин.
   (превод Ј. Пуљо)
5. Р. Арменулић
   ТЕНИС цена: .... 300 дин.

Изузетан приручник за све категорије тенисера у коме су дати најважнији елементи правила, технике, концепције игре, психофизичких припрема и стицања кондиције у тенису.

6. Инж. М. Ђонић
   РИБЉИ СВЕТ .... 300 дин.

Риболов — где, када и како, рибе рекордери, тајне рибљег света, припремање рибе, спортски риболов.

7. Проф. др В. Стефановић
   САВРЕМЕНИ ФУДБАЛ И ПЕДАГОШКО-ПСИХОЛОШКИ РАД .... 440 дин.
8. Проф. др В. Стефановић
   ПЕДАГОГИЈА И СПОРТ ... 750 дин.
9. А. Боженко
   ТРЕНИНГ ВРХУНСКИХ ФУДБАЛЕРА .... 220 дин.
10. Б. Дукић
    ВЕЖБЕ ОБЛИКОВАЊА ЗА ФУДБАЛЕРЕ .... 550. дин.
11. С. Мићовић
    КОШАРКАШКИ ПИВОТМЕН 380 дин.
12. Др С. Бојовић
    РВАЊЕ — СЛОБОДНИМ СТИЛОМ .... 680. дин.
13. Љ. Врачаревић
    ОДБРАНА ОД НОЖА ...... 450. дин.

ОСТАЛА ИЗДАЊА:

СПОРТСКО-СТРУЧНА БИБЛИОТЕКА:

14. Више аутора
    МОНОГРАФИЈА ФИЗИЧКЕ КУЛТУРЕ И СПОРТА У ЈУГОСЛАВИЈИ
    (на српскохрватском, енглеском, француском и руском језику) .... 800 дин.
15. Д. Шаренац
    ЏЕПНИ ЛЕКСИКОН 25 СПОРТОВА .... 100 дин.
16. Д. Шаренац
    КАКО У XXI ВЕК .... 150 дин.
17. Н. Хавелка — Љ. Лазаревић
    СПОРТ И ЛИЧНОСТ .... 200 дин.
18. Др Ј. Малацко
    ОСНОВЕ СПОРТСКОГ ТРЕНИНГА .... 250 дин.
19. В. Зациорскиј
    ФИЗИЧКА СВОЈСТВА СПОРТИСТА .... 200 дин.
20. Више аутора
    АЛМАНАХ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ СПОРТА ОД 1943. ДО 1981. . . 1.800 дин.

БОРИЛАЧКИ СПОРТОВИ

21. Р. Мудрић
    ШКОЛА КАРАТЕА .... 500 дин.
22. Др И. и В. Јорга и П. Ђурић
    КАРАТЕ — правила борења 100 дин.
23. АБЦ КАРАТЕ-ТЕКИ 1 И ЕНПИ КАТА .... 100 дин.
24. АБЦ КАРАТЕ-НУНЧАКУ И КАРАТЕ .... 350 дин.
25. Б. Вујић
    ПУТ У НАПРЕДНИ КАРАТЕ . 450 дин.
26. М. Шумар
    КАРАТЕ-kata godjushiho-dai 320 дин.
27. Љ. Врачаревић
    АИКИДО .... 250 дин.
28. Б. Шегвић — С. Стојиљковић
    КУНГ ФУ .... 300 дин.
29. Ј. Павловић
    БАЗИЧНИ ЏУДО .... 150 дин.
30. С. Бојовић
    РВАЊЕ — ПРАВИЛА .... 80 дин.
31. РВАЊЕ ГРЧКО-РИМСКИМ СТИЛОМ .... 100 дин.
32. БОРЕЊЕ (на македонском језику) .... 680 дин.
33. М. Роглић
    ШКОЛА БОКСА .... 200 дин.
34. Б. Марјановић
    АМАТЕРСКИ БОКС код нас и у свету .... 100 дин.

ФУДБАЛ

35. М. Кос
    БОБЕК — ФУДБАЛ — МОЈ ЖИВОТ .... 200 дин.
36. Б. Ратковић — Р. Мићуновић
    ПЛАВИ У ОРБИТИ .... 200 дин.
37. Д. Шаренац
    ДАЈ ГОЛ ВИШЕ .... 80 дин.
38. Д. Средојевић
    ПРИРУЧНИК ЗА РАД СА ФУДБАЛЕРИМА МЛАЂИХ КАТЕГОРИЈА .... 150 дин.
39. Н. Попадић
    СРЦЕ НА ТРАВИ (поезија о фудбалу) .... 190 дин.

ШАХ

40. Ј. Нејштат
    ШАХОВСКИ ПРАКТИКУМ ... 550 дин.
41. Кажић—Ђаја
    НОВИ ШАХОВСКИ ПРИРУЧНИК .... 500 дин.
42. А. Капабланка
    ОСНОВИ ШАХА .... 460 дин.
43. А. С. Суетин
    УСАВРШАВАЊЕ У ШАХУ ... 300 дин.
44. И. Бондаревски
    КОМБИНАЦИЈЕ У СРЕДИШЊИЦИ .... 100 дин.
45. Др П. Трифуновић — С. Вуковић
    ШАХОВСКИ БУКВАР .... 100 дин.
46. Н.В. Крогијус
    О ПСИХОЛОГИЈИ ШАХОВСКОГ СТВАРАЛАШТВА .... 200 дин.
47. М. Ђорђевић
    ЕВОЛУЦИЈА ЛЕПОГ У ШАХУ 200 дин.
48. Д. Бјелица
    БУГОЈНО 78 .... 150 дин.
49. БУГОЈНО 80 .... 200 дин.
50. НА ПОТЕЗУ БОРИС СПАСКИ . 120 дин.
51. ТУРНИРИ ЗВЕЗДА .... 200 дин.
52. РЕКАО МИ ЈЕ АНАТОЛИЈ КАРПОВ .... 400 дин.
53. ЧУДЕСНИ ШАХОВСКИ СВИЈЕТ .... 250 дин.
54. Више аутора
    РИО-ИНТЕРЗОНАИС .... 200 дин.
55. Б. Ђурашевић — С. Домазет
    ШАХ И ШАХИСТИ .... 150 дин.
56. Аљехин—Еве
    МЕЧЕВИ 1935. и 1937 .... 100 дин.
57. Б. Марјановић и М. Ђорђевић
    ВЕЛИКИ ТУРНИРИ (1938—1977) БЕВЕРВАЈК.. 50 дин.
58. МАР ДЕЛ ПЛАТА .... 70 дин.
59. БЕОГРАДСКИ ТУРНИРИ..... 70 дин.
60. МОСКОВСКИ ТУРНИРИ .... 80 дин
61. БЕЧКИ ТУРНИРИ .... 150 дин
62. ХАВАНА .... 200 дин

СПОРТСКА МЕДИЦИНА

63. Др В. Ђурђевић
    СПОРТСКО СРЦЕ .... 400 дин.
64. Др Љ. Котуровић — Д. Јеричевић
    КОРЕКТИВНА ГИМНАСТИКА 250 дин.
65. Љ. Живковић
    ПАРАФИН — примена код спортских повреда .... 40 дин.
66. Д. Дубин
    БРЗА ИНТЕРПРЕТАЦИЈА ЕКГ 500 дин.
67. С. С. Сарасвати
    ЈОГА И ХИПЕРТЕНЗИЈА .... 200 дин.
68. Кенет Купер
    ПУТЕВИМА АЕРОБИКА .... 100 дин.
69. Н. Купер и К. Купер
    АЕРОБИК ЗА ЖЕНЕ .... 70 дин.
70. М. Илић — Р. Костић
    ВЕЖБАЈМО СВИ .... 200 дин.

ОСТАЛИ СПОРТОВИ

71. М. Чабрић
    АТЛЕТСКА ГИМНАСТИКА .. 200 дин.
72. АТЛЕТИЗАМ .... 80 дин.
73. Vorderwulbecke
    ГИМНАСТИКА + ИГРЕ ЗА ДЕЦУ .... 150 дин.
74. С. Ивовић — Б. Жарковић
    ИГРЕ ЗА ШКОЛЕ, СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈУ .... 130 дин.
75. Н. Шандор
    НАУЧИ И ТИ ДА ПЛИВАШ . 150 дин.
76. Г. Пинхолстер
    ЕНЦИКЛОПЕДИЈА КОШАРКАШКИХ ВЕЖБИ ... 80 дин.
77. А. Николић — В. Параносић
    СЕЛЕКЦИЈА У КОШАРЦИ .. 200 дин.
78. Г. Гојнић — И. Сноj
    РУКОМЕТ — ПРАВИЛА ИГРЕ 50 дин.
79. Ђ. Дедић
    ТЕНИС — правила са коментаром .... 100 дин.
80. Д. Шаренац
    РАНДЕВУ НА БАЗЕНУ (пливање, ватерполо, скокови у воду, уметничко пливање .. 150 дин.
81. Р. Неговетић
    ЉУДИ ЖАБЕ (приручник за подводни риболов) .... 100 дин.
82. Т. Вогринец
    КРИЖАЈЕВА ШКОЛА СМУЧАЊА .... 250 дин.
83. Д. Шаренац
    СВИ ЗИМСКИ СПОРТОВИ .. 100 дин.
84. Ф. И М. Котели
    САВРЕМЕНО СМУЧАЊЕ ... 130 дин.
85. С. Драговић
    СМУЧАЊЕ — ПРАВИЛА — АЛПСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ ..... 150 дин.
86. СМУЧАЊЕ — ПРАВИЛА — НОРДИЈСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ 250 дин.

ХОБИ

87. М.К. Костерситз
    400 САВЕТА ПРИЈАТЕЉИМА ПАСА ..... 250 дин.
88. Н.А. Сахаров
    ДРЕСУРА ПАСА .... 150 дин.
89. С. Протић
    ЗАПИСИ ИЗ КУЋЕ МРАКА ... 40 дин.
    (Савети кратковидима)
90. Р. Мићуновић
    САЊАЛИШТЕ (поезија за децу .... 150 дин.
91. А. Новаковић
    ЗВУЦИ СА ПАРНАСА .... 200 дин.
    (музика и музички инструменти код Хелена)
92. Ж. Вукосављевић
    АКОРДИ И ХВАТОВИ НА ГИТАРИ .... 120 дин.
93. ШКОЛА ЗА ГИТАРУ .... 100 дин.
94. М. Пауновић
    СВЕТСКА АВИЈАЦИЈА (1783—1930) .... 600 дин.

Књиге можете наручити и телефоном на (011) 320-226.

Сва ова и остала издања из области спорта можете наћи у нашој књижари, Македонска 19, тел. 323-957.

Купци из ИНОСТРАНСТВА наруџбенице шаљу нашем заступнику „Југословенској књизи", Београд, Трг Републике 5/VIII

ИГРО „Спортска књига", Београд, Македонска 19, П. фах 720

НАРУЏБЕНИЦА — ТВР. 4

Поручујем књиге под редним бројем ....

у укупној вредности од .... дин.

1. унапред уплаћујем на ваш жиро рачун 60801-601-817
2. плаћам поштару при преузимању књига — поузећем.
   (заокружити начин плаћања)

....
(Презиме и име)

....
(Пошт. број, место, улица и бр.)

Исећи и залепити на дописницу.

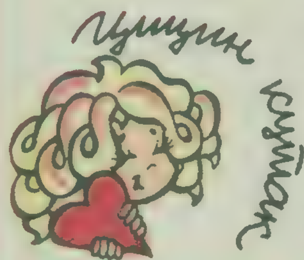
Ш	Г	П	Б	Р	С	А
В	С	Ђ	У	П	Т	О
К	Ф	Б	А	Н		Е
Ч	Т	М	СТАРТ	Љ	Х	Ц
Д	У	[illegible]	Л	К	О	Н
Џ	Ђ	Ј	Ж	И	З	И
Л	М	Е	Ш	Р	Д	Г

КО ЗНА ВИШЕ?

Таблу са наше слике залепите на картон, узмите коцкицу од игре „Не љути се, човече" и пионе за сваког играча (може и различита дугмета). Такође вам је потребно и 30 картончића 6 × 4 cm на којима ћете исписати: 1. држава, 2. град, 3. река, 4. планина, 5. језеро-море, 6. животиња, 7. биљка, 8. део тела, 9. врста јела, 10. врста пића, 11. наслов филма, 12. име глумца, 13. име глумице, 14. наслов песме, 15. име певача, 16. име певачице, 17. музичка група, 18. наслов романа, 19. име писца, 20. име уметника, 21. врста спорта, 22. име спортисте, 23. врста занимања, 24. име политичара, 25. име научника, 26. технички изум, 27. превозно средство, 28. предмет у кући, 29. део одеће, 30. именица на страном језику.

Картончићи се промешају и поставе тако да се не види шта пише на њима. Баци се коцкица, крене се са „старта" и помери са онолико колико је пало на коцкици. Рецимо, ако падне број 4, долази се на поље на коме пише слово „В". Сада се извлачи картончић, ако на извученом картончићу пише „река", тада треба да кажете реку на слово „В"; рецимо „Вардар". У том случају имате право да у следећем кругу бацате поново. Ако не знате, онда у следећем кругу по казни не бацате коцкицу него тај круг пропуштате. Кад дођете у поље у коме је плави правоугаоник, ако знате тражену реч на слово уписано у том пољу, имате право поново да бацате и идете даље, а ако не знате опрашта вам се казнено пропуштање следећег бацања, у следећем кругу нормално бацате.

Последња три поља „Е", „О", „А" – представљају циљ. Ако паднете у било које од ова три поља, стигли сте на циљ. Завршавате игру ако знате реч на дато слово. Ако не знате, остајете на том пољу, па у следећем кругу извлачите следећи картончић и све тако док не погодите. Ако сте рецимо у пољу где је нацртан нос – пето поље отпозади, па добијете 5 или 6, онда не можете да станете ни у једно поље циља него морате да чекате следеће бацање, све док не добијете број 4 или мање. Побеђује онај ко први изађе. Стрелице показују у ком правцу се креће по табли. Ако у току игре истрошите све картончиће, ви их промешајте, па их поново ставите на сто и, крените из почетка.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

БОБ ШО

АПАРТМАН

РЕНФРУ НИЈЕ БИО ГЕНИЈЕ. АКО ОН НАДМУДРИ СИСТЕМ, ДА ЛИ ЋЕ ТО ЗНАЧИТИ ДА САМО ШАЧИЦА ИДИОТА НЕ УМЕ ДА ИЗБЕГНЕ СМРТНУ КАЗНУ?

Апартман је био леп, елегантан и удобан и нимало није личио на губилиште.

Пошто су се улазна врата затворила за њим, Ренфру је неколико секунди остао непомичан одмеравајући амбијент, покушавајући да пронађе највероватнија оруђа смрти. Кухињу, која је у свакој кући најкомпликованија просторија, требало је избегавати. Свака мрвица хране, свака кап воде била је сумњива јер је у њој могао да се крије отров; електрични апарати су можда смишљени да усмрте човека довољно неопрезног да их употреби, а металне кутије живих боја с разним натписима могле су да буду бомбе спремне да експлодирају чим се са њих скине поклопац. Чак и најобичније отварање креденца крило је опасност да са улице шикне гас тренутног дејства чији би један удисај био довољан.

Ако намераваш да останеш жив, помислио је Ренфру, **држи се подаље од кухиње.**

Са места у близини улаза где је стајао као укопан добро је видео унутрашњост купатила које му се такође чинило опасно: имало је сувише хромираних славина из којих су могла да покуљају гадна изненађења. Био је сигуран да ће у Апартману преживети прописаних седам дана али, да би у томе успео, требало је да обрати пажњу на сваку ситницу.

Најбољи план – план који је већ изабрао – био је да се што удобније смести на поду насред дневне собе и тамо проведе свих седам дана. Неће му бити ни лако ни угодно (довољно је само помислити на физиолошке потребе); али радило се о животу и смрти, а Ренфру је чврсто одлучио да остане жив.

Ушао је у дневну собу да провери одговара ли његовим потребама. Имала је отприлике три са три метра, под покривен скупим светлоплавим тарисоном од зида до зида и намештај који се састојао од финог троседа, неколико фотеља и сточића. На светлим зидовима висиле су разне слике, апстрактне али допадљиве.

Соба је мирне душе могла да припада било којој младој интелигентној особи из сваког града од Њујорка до Лос Анђелеса ако се изузму две упадљиве појединости: прво, није било ниједног прозора и, друго, на зиду изнад лажног камина налазио се велики екран.

На екрану су, исписане пулсирајућим словима боје ћилибара, блештале две речи: ПОРОТА ВЕЋА.

Ренфру је пажљиво прегледао собу и одмах одлучио да највећи сто, који се налазио тачно на средини, гурне до зида да би у центру добио празан простор. Када му соба објави рат, што ће се готово сигурно догодити, важно је да у близини не буде предмета. Колико му је било познато сваки комад намештаја почеће да избацује отров чим га порота прогласи кривим, те је морао да буде сигуран да неће ништа дотаћи ако се у сну помери.

Када је покушао да помери сто, показало се да је он необично тежак и Ренфру је за тренутак поверовао да је прикован за под. Променио је тактику и, уместо да га диже, почео да га гура. Овога пута померио га је као од шале, а затим се повукао раширених руку да би измерио добијени простор. Било га је више него довољно за његове потребе.

Изгледа ми сувише лако, помислио је и вера му се поколебала. Никоме није био познат проценат на смрт осуђених који су преживели прописаних седам дана (из хуманитарних разлога преживеле су у најстрожој тајности слали у анонимност колонизованих светова), али, ако је за победу над системом било довољно улогорити се у средини собе, зар није било неопходно променити систем? Постоји ли могућност да таписон одједном постане токсичан? Или да усред ноћи из пода искоче ножеви?

Не, то не би било фер, досетио се Ренфру и страх је мало попустио. Да је тако, Апартман би представљао обичну просторију за извршење смртне казне, а основни циљ Реформе смртне казне из 2061. године био је да осуђени никако унапред не сазна своју судбину, за разлику од свих дотадашњих метода против којих су се борили човекољубиви духови широм света. Мора да постоји могућност да се преживи ова седмица у Апартману; ако су то успели други, успеће и он. То је само питање интелигенције, одлучности и самоконтроле.

И још нечега – требало је опстати седам дана без капи воде.

У затворској микроенциклопедији није пронашао ништа одређено о томе колико човек може да издржи без узимања течности. Наведени ауторитети добро су се чували од било каквих процена – само на пар места стајало је да смрт наступа после седам до десет дана. Колико је Ренфру знао то је зависило од телесне грађе, тежине и здравственог стања појединца као и од брзине дехидрирања ткива, и он је учинио све да тас превагне у његову корист.

По природи је већ био пуначак, а током четири дана колико је трајао судски процес уздржавао се од сланих јела и испио је огромне количине воде, чаја, кафе и млека. Проблем излучивања течности, на који се раније често жалио, овога пута му је помогао да се угоји пет килограма што је значило пет драгоцених литара животне течности.

Већ то би му вероватно била довољна гаранција да ће преживети, али је Ренфру отишао још даље. Знајући да ће му, пре него што га затворе у Апартман, одузети све личне предмете, после доручка је нашао времена да се по читавом телу пошкропи спрејом против знојења, који је, срећом, био без мириса. Знао је да је дејство спреја краткотрајно, али затворити поре и онемогућити лучење зноја чак и само неколико сати значило је предност у борби за живот.

Остало му је да предузме још само две мере.

Ренфру је погледао у екран изнад малога камина да би се уверио како порота и даље већа. У Апартману се није налазио још ни пет минута, али је његова одбрана на суду била тако бедна да је очекивао рекордно брзу пресуду.

Фортескју, адвокат кога му је суд доделио, покушао је да скрене нарочиту пажњу на чињеницу да је чувар радње, кога је Ренфру убио, само годину дана раније осуђен за убиство без предумишљаја – жртва је био ненаоружан дечак који је покушао да украде златан прстен. Теза одбране да је Ренфру у нужној самоодбрани убио приглупог чувара брзог на обарачу није оставила нарочит утисак на чланове пороте. Ренфру је схватио да су сви они, од првог до последњег, наклоњени глупацима брзим на обарачу и да би радо најмили читаву војску таквих да им штите имовину.

Сада је усредсредио сву пажњу на то како да преживи у „Хилтону с оног света", како су људи тепали Апартману, читавих недељу дана.

Прва од преосталих мера предострожности била му је да спусти температуру у Апартману како би се још мање знојио. Пронашао је термостат и окренуо га на минимум. Затим се упутио у кухињу, напунио чашу водом и почео да пије у намери да повећа већ постојеће резерве течности у организму. Мамила га је идеја да до краја засити организам течношћу и тако створи резерву за недељу дана, али ју је ипак одбацио као сувише опасну. Сићушни мехурић у стаклу чаше могао је да буде капсула с отровом која би се отворила чим свих тринаест поротника притисну дугмад убацујући своје гласове у компјутер.

У том тренутку зачуо је из дневне собе лагано упорно зујање. Оставио је чашу, вратио се у собу и видео да су се речи на екрану промениле. Сада је стајало: ГЛАСАЊЕ У ТОКУ.

– Само ви гласајте – рекао је Ренфру шаљивим тоном настојећи да обузда грчеве панике при помисли да је прошло време нагађања и да се сада решава његова судбина. Узео је јастуче с једне од фотеља и

наместио га насред пода, али одмах потом лице му је попримило колебљив израз. Јастук је исто толико вештачки производ колико и пећница на микроталасе и такође може да крије разне замке. Вратио га је на фотељу и скупио се на таписону лицем према екрану у очекивању пресуде. Осим страха осећао је и снажно узбуђење: схватио је да је закон из 2061. године савршено испунио сврху: оптужени је био суочен са смртном пресудом, а ипак није имао ни најмањи осећај да се налази на ивици пропасти.

Неизбежна реакција на непрекидан пораст гнусних злочина почела је у последњој четвртини 20. века – једна за другом државе су поново уводиле смртну казну. Половином 21. века њено важење проширило се на читав амерички континент, али је исто тако расла и морална дилема људи који су кројили правосуђе. Покушало се са свим могућим варијантама да би се избегло традиционално извршење смртне казне, али није отклоњена основна примедба на озакоњено убиство: било је крајње нехумано на смрт осуђеноме саопштити када ће и на који начин умрети, а затим га препустити животињском страху, ужасном одбројавању недеља, дана, сати, минута и секунди. А ако је држава нехумана, шта тек треба очекивати од њених поданика?

Другим речима, тражила се цивилизована окрутност. Најзад је 2061. године пронађено ефикасно решење. Дуги и болни поступак из прошлости укинут је, а одлука је поверена пороти од тринаест чланова на принципу просте већине гласова. Ужасна извесност смрти замењена је седмодневним боравком у Апартману. И не само што су тренутак и тачан начин извршења смртне казне били обавијени велом тајне већ је постојала и извесна нада да се казна може избећи. Показало се да је разлика између старог и новог начина огромна.

Испитујући своја осећања Ренфру је открио да је напет, на опрезу, узбуђен и, изнад свега, уверен да ће победити правосудни систем. Једино су га нејасно узнемиравале повремене сумње: план му се чинио непогрешив, али је сувише лако дошао до њега. У ствари, поступио је онако како му је прво пало на памет, а био је савршено свестан да није никакав геније. Ако је он пронашао право решење, онда је то могао и свако други на његовом месту. Да ли је то значило да само шачица идиота не уме да избегне смртну казну или је њему промакло нешто врло важно?

Поново се зачуло зујање и порука на екрану замењена је новим јаркоцрвеним натписом: ГЛАСАЊЕ ЗАВРШЕНО – СЛЕДИ ПРЕСУДА.

У дну екрана појавила се казаљка које је неумољиво јурила бројчаником подељеним на шездесет секунди. Ренфру је заузео удобнији положај и још једном проверио да ли се налази на самој средини празног простора у соби. **Све ће бити у реду,** помислио је. **Треба само да одавде не макнем седам дана.**

Прешао је погледом по соби да би се уверио како му ниоткуд не прети опасност и запазио два једва видљива вертикална прореза у дну супротног зида. Ту су била уграђена мала врата. Зурио је у њих трудећи се да погоди чему служе и истовремено осетио рађање неке неодређене опасности. Отвор није имао никакве везе са вентилацијом, налазио се на месту на коме није могао да буде прилаз неком електричном уређају, био је премали да би служио као остава... Ренфру је разрогачио очи. На плавом тапису видео је мајушне трагове точкова који су полазили од тајанствених вратанаца и најзад схватио о чему се ради.

Робот који чисти Апартман!

Апартман је био у беспрекорном стању у које су само машине могле да га доведу. Ово је значило да ноћу, док „гости" спавају у кревету, мале бешумне машине излазе из зидова и уклањају и најмањи траг нечистоће. Али он се неће налазити у кревету! Лежаће на поду и роботи ће стићи до њега, кружиће око њега, а сваки од њих може, ако треба, да га усмрти на туце најразноврснијих начина. Којом ли се брзином крећу? Колико их је? Да ли може да их избегне?

Ренфру је погледао на сат. Време је готово истекло. Још само двадесет секунди и Апартман ће му објавити рат.

Мало се придигао и окренуо главу према кухињи. Да ли је имао довољно времена да одјури тамо, зграби лагани сто и донесе га у дневну собу? Да ли би био безбедан када би се опружио на столу?

Шаке су му полетеле према устима када је чуо зујање које је најављивало пресуду пороте. Бацио је нехотичан поглед на екран и укочио се. Усне су му подрхтавале од неверице док је читао блештаво саопштење: ПРЕСУДА: НЕВИН.

Отео му се уздах сличан промуклом јецају. Са чела је склонио прамен косе као да ће се значење речи променити кад их боље погледа. Порука на екрану остала је иста.

Супротно свим предвиђањима његов адвокат успео је да убеди пороту. Био је слободан!

Ренфру је устао, почео да врти главом у чуду и одједном је постао свестан колико се смртно уплашио од седмодневног мучења које га је очекивало. Бацио је последњи поглед на Апартман, пригушено се насмејао од бескрајног олакшања и готово неиздржљивог осећања среће, а затим се сигурним корацима упутио према вратима жељан да, први пут после толико месеци, удахне ваздух слободе.

Квака се није ни померила када ју је ухватио. Уместо тога обавила је Ренфруову руку облаком отровног гаса тако тренутног дејства да он није стигао ни да помисли како су га његови џелати преварили: да би по сваку цену остали хумани, нису оклевали да га сасвим мало слажу.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор ВеМак	ОБАСЈАТИ ЗРАЦИМА	БИЋЕ СА ДВЕ НОГЕ	ИМУЋАН	ПРКОС	ГРАД У БАЧКОЈ, УЗ ТИСУ	НАУКА О АТОМИМА	АУТО-ОЗНАКА КИКИНДЕ
ОДБИЈАЊЕ ОД ТРОШКОВА							
ОДЗВАЊАТИ							
КОЈЕ ЈЕ С РОГОВИМА							ПЛАНИНА У ЕВРОПИ
ПРОКЛЕТСТВО							
ВРЕЖУЉАК НА КРАЈУ ВЕНЦА				ГРАД У ФРАНЦ. / ЉУБОПИТЉИВОСТ			
ОСТРВО НА ЈАДРАНУ			ФИЛМ К. ГАВРАСА / КИНГ КОЛ		СЛАВОН. ПОЖЕГА / УКРЦАТИ		
ДОДИРНУТИ / "ЛИТАР"							
							АНТУН НАЛИС
КИНЂУРИТИ	ТАЛИ СЛЛАВ	УЗАЛУДНО	ДЕО НОШЊЕ / ОТАЦ ОД ТИЉА				
МЕСТО НА БРАЧУ							
ЖАЛ, КУПАЛИШТЕ						ПУСТИЊА У ЧИЛЕУ	ЋОПИЋЕВ ЈУНАК (БУРСАЋ)
ПРИСТАЛИЦА ЛУТЕРОВОГ УЧЕЊА							
ОДМАЋИ НА ДАЉИНУ, ОДАЉИТИ							
ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА			НАПАД / МЕСТО У СРБИЈИ				
"ИСТОК"		ДИВЉИ МАГАРАЦ ОНАГЕР		БИЛОКО			
МУЗИЧКИ ЗНАК					"АЛУМИНИЈУМ" / МУЗА ПОЕЗИЈЕ		
ИМЕ КАРЕЊИНЕ				ГЛУМИЦА АНУК / БОКСЕР САЛИХУ			
СКЛАДИШТЕ РОБЕ, МАГАЦИН (ТУР.)	НАПРАВА, СПРАВА / ГРУБО СУКНО						
						ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА	
"МЕТАР" / ПЕВАЧКИ ГЛАС							
САВЕЗНА ДРЖАВА САД							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Маслеша, активан, гласати, минарет, ам, бала, Асоса, Отон, ро, сит, Лаб, Оз, Кобе, Касап, оцртати, линотип, ијед ан, Татарин, и, и, Иса, гну, ћ, слагати, Ла, Ги, исправа, караван, анимато.

Видите и сами – Рудигер заиста једе живе паукове. Поред осталих инсеката, црва и лешева прегажених животиња, то му је била једина храна на дугом путу од Хамбурга до Оберсдорфа који је прешао пешице.

ЛУДИ ПОСЛАСТИЧАР

ХВАТАО СЕ УКОШТАЦ С КРОКОДИЛИМА НА НИЛУ, ПЕШИЦЕ ЈЕ ПРЕШАО ЦЕЛУ АМАЗОНИЈУ, ПОЈЕШЋЕ РАДО И ЦРВА, ЈЕЖА, СКАКАВЦА... КАД СВЕ ТО НЕ РАДИ, ПРОДАЈЕ НАЈФИНИЈЕ КОЛАЧЕ У ХАМБУРГУ.

Изгубљен и сам у зимској ноћи петнаестогодишњи Ларс није знао осећа ли више зиму или глад, а кућа његових родитеља, на периферији Хамбурга, била је исувише далеко.Крај пута је наишао на осветљену телефонску кабину, ушао унутра и, уместо да окрене број својих родитеља, претресао је именик и пронашавши парче папира, између осталог, написао: „Ноћас је ужасно хладно, руке ми се одузимају! Али, издржаћу, баш као ти".

Сутрадан је Ларс овај папирић послао свом идолу Рудигеру Небергу, посластичару из Хамбурга, познатом по својим крофнама са мармеладом које прави по једном старом рецепту и сваког јутра топле нуди муштеријама. Ларсово писмо, у ствари обавештење посластичару да има следбеника, није била једина пошиљка коју је Неберг примио већ следећег дана. Поштар сваког јутра пред његова врата изручи гомилу писама и ни у једном од њих нико не тражи рецепт за крофне. Пишу му углавном одушевљени дечаци које је залудео својим књигама, следбеници једног правог скитнице који је за тридесет година авантуристичког живота прошао свет с краја на крај и стигао да испроба све могуће – и немогуће.

Неберг тако је успешно спојио „бабе и жабе", смелост и авантуру, брашно и шећер, да је светски путник истраживач и поборник новог начина исхране у исто време и власник три огромне посластичарнице у милионском граду на обали Северног мора.

Чудом жив

Зачуђујући подухвати „лудог посластичара", како га је назвала штампа у његовој земљи, нису изазвали само буру интересовања, то је већ прерасло у праву правцату манију међу младима каква у Немачкој није забележена.

– Да бисте окушали непознато нема потребе да идете у Амазонију, тврди

„Док посматрате Рудигера Неберга, како гута црва ли живог паука може да вам се смучи", каже један извештач са лица места, „али врло брзо осетите наклоност према једном обичном човеку који се не боји ничега, и способан је да свакодневни живот претвори у најузбудљивију бајку". Очигледно да ту нема трикова и лажи – мајстор посластичар Рудигер

Рудигер – авантура вас чека иза сваког угла.

Мало је младих који му не верују. А родитељи? „Једно је сигурно, Неберг купи нашу децу са улице где им прете многе опасности и шаље их у природу" – кажу они.

Рудигер, у ствари, свима отвара апетит за путовања, подухвате, нуди им могућност да освоје свет, како сам каже. А он је за то најбољи пример. Међутим, како је при том још жив право је чудо.Јер иза њега су хиљаде препешачених километара, тумарања по шумама и путовања Европом на бициклу или ауто-стопом – сада му је већ 47 година.

Прво озбиљније путовање довело га је у Јордан где су га, према писању штампе, дочекали као шпијуна па је завршио у затвору. Крајем шездесетих година у пластичном чамцу кренуо је у авантуру Плавим Нилом... А затим у афричке пустиње где је заједно са два друга, стицајем околности, улетео усред неких зараћених племена и на једвите јаде из-

вукао живу главу. Један од другова је погинуо.

Ви месите колаче...

То ипак није обесхрабрило неукротивог Неберга. Страст за авантуром постала је још јача и већ следеће године он креће у Етиопију где са још једним другом путује уз реку Омо. Али, за њега у земљи још нико не зна. Тек 1981. Рудигер буквално постаје национални херој: бесплатно пристаје на пешачење под паролом „како преживети", од Хамбурга на крајњем северу до Оберсдорфа, на самом југу СР Немачке. Пешачио је читав месец дана и за то време храниo се искључиво црвима, пауковима и свежим лешевима животиња које је, прегажене налазио на путу. Ускоро је хиљаде младића и девојака испунило улицу испред његове куће. Одушевљени његовим подухватом, оснивају клубове и дају им његово име.

Кад је издавачкој кући „Хофман" пнудио да пише о својим доживљајима, добио је овакав одговор: „Ви месите колаче, а другима оставите да пишу књиге!" Његову понуду прихватила је далеко мања кућа „Кабел" и објавила му књигу „Опстанак или како преживети". У 1982. години ова књига нашла се међу десет најтраженијих у земљи.

Ни тада није застао да предахне, одмах је кренуо на пут у Амазонију одакле се вратио пре неколико месеци. Сада непрестано држи конференције за штампу, приказујући снимке са својих путовања у непознато, борбе са крокодилима, огромним змијама и слично.

Снимљен у амазонској прашуми како се бори са огромном змијом из породице боа конструктор.

Осим авантуре Рудигер је жељан и знања, тако да је до сада завршио преко тридесетак најразноврснијих течајева. Ту су сви могући страни језици, лов, борилачке вештине, керамичарство, психологија продаје, ронилаштво, сценографија, па чак и течај за здраву исхрану.

Шта ће учинити папа

Небергова супруга Меги одавно се већ помирила са „несташлуцима" свога супруга. И кад он крене у далеке крајеве, остаје спокојна, али уз једну сталну обавезу: да се брине о змијама које Неберг гаји у свом подруму. „Није то ништа – објашњава она – у првим данима брака, кад још нисмо имали довољно простора, Неберг је у соби држао читаву породицу кобри које су се чешале о наше кревете кад су пресвлачиле кошуљицу". Али, то је никада није толико ужасавало колико идеја њеног супруга да једанаестогодишњу ћерку Кирстен одведу до Мадрида и оставе да се сама врати у Хамбург. Наравно, без динара у џепу – гладну, жедну, полуголу и босу! Каже да је тада превршио меру и запретила му је да ће са дететом да оде од куће ако буде био упоран.

Кад се вратио из Амазоније Неберг је и сам променио неке своје навике и мишљење. После двомесечног боравка међу припадницима индијанског племена Јаномани, схватио је да овом примитивном народу прети истребљење и да му на сваки начин треба помоћи: ступио је у контакт са Друштвом за заштиту угрожених народа и стално им нешто предлаже, али је очигледно да га представништво ове организације не схвата озбиљно. То и није тако лако, признаћете.

Неберг у овом тренутку има једну нову и по многима сулуду идеју – да пође у Рим и затражи пријем код папе, са захтевом да му се при том, укажу све уобичајене почасти и да његов боравак у Ватикану добије редован публицитет.

– Ако не буде хтео да ме прими – каже он – разапећу конопац преко трга Светог Петра и по њему ћу да се шетам дан и ноћ. Бљуваћу ватру и гутати пакове.

Војтила је о свему већ обавештен.

Д. В.

Овакав одмор резервисан је само за оне најотпорније: Рудигер Неберг доручкује у води по којој плива лед.

„ЗАБАВНИКОВА" ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЛЕКОВИТОГ БИЉА

ИЂИРОТ

(Acorus calamus L.), Araceae

Народна имена: бабад, бабан, бабји штапи, балад, водена сабљица, водени божур, водени жути лилијум, водени кмин, водени мачић, водени мин, водени цмин, жути љиљан, игирот, иђирот, калмус, колмеж, комуш, мирисава трска, мирисави шаш, сабљар, татарско зеље, темишварка, темишварска шаша, шаша, широки лочек.

Опис биљке

Вишегодишња зељаста биљка са дебелим, хоризонталним, разгранатим ризомом обраслим бројним корењем. Листови су светло зелени, сабљасти, дужине до 120 цм, сакупљени у снопове на крајевима разгранатих ризома. Цветоносна стабла су зелена, неразграната, усправна, с једне стране мало жучкаста, са супротне стране с оштрим ребром и носе дебеле меснате цвасти – клипове. Са базе клипа полази дугачак (до 50 цм) зелен крајњи лист – покривач. Клип је споља покривен меким зеленожутим цветићима, са простим цветним омотачем грађеним од шест листова. Плод је јагодаст, дугачак, сув, вишесемен и црвен. Цвета крајем маја до јула. Семе обично не сазрева те се биљка размножава искључиво вегетативно (ризомом). Ризом је пријатна ароматична мириса.

Налазишта

Биљка расте као коров на обалама река, језера, по мочварама и блатима поред великих река Дунава, Тисе и Саве, али је има и поред мањих река. – Заједно с иђиротом расте и жута перуника **(Iris pseudacorus L.)** која се разликује од иђирота по крупним жутим цветовима и плодовима облика елиптичне чауре. Ризом ове перунике за разлику од иђирота нема мириса.

Сакупљање

Ризом се из воде вади грабуљама или вилама, крајем лета када почиње опадање водостаја река. Лишће и корење се одсече, ризом опере водом и разреже на танке кришке а затим суши у сушници. Осушен ризом је споља смеђе, а изнутра беличасте боје, зрнастог изгледа и сунђераст под прстима.

Употреба

Иђирот је наша важна лековита и ароматична биљка која служи и за извоз и производњу мирисног уља које се користи у парфимерији. Она је служила и као зачин, замена за бибер у време када није било довољно зачина из тропских крајева света. Иђирот је нешкодљиво природно средство и један од најбољих ароматично-горких лекова за изазивање апетита и побољшање варења. У неким земљама улази у састав препарата за предохрану и лечење бубрежног и жучног каменца. Прашак од ризома примењује се у препаратима за лечење чирева у желуцу и дванаестопалачном цреву и гастрита изазваног повећаним лучењем киселине у желуцу. Иђирот улази и у састав чајева који појачавају излучивање мокраће, против грчева желуца и црева, против пролива. Олакшава искашљавање код бронхитиса. Најзад, иђирот служи за израду ликера и других напитака, ароматичних и горких ракија и др.

Проф. др Момчило Горуновић

БЕОГРАД 11001 МАКЕДОНСКА 29

МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

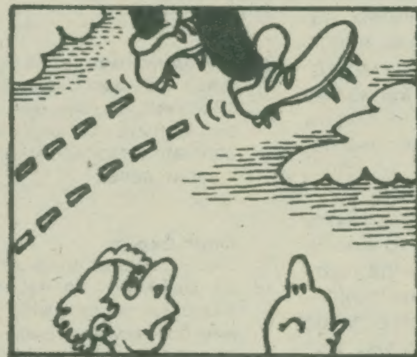
РЕКОРДЕР

Гледала сам шампионат света у атлетици одржан у Хелсинкију и одушевио ме је Карл Луис који је освојио три златне медаље: за скок удаљ, штафету 4× 100 метара и за трку на 100 метара. Волела бих да знам када је почео да се бави спортом као и нешто о њему и његовим тренинзима.

АНЂА из околине Книна

Двадесетдвогодишњи момак из Алабаме (САД), Карл Луис је једини коме је пошло за руком да чак 14 пута скочи удаљ 8,50 метара, а један је од тројице на свету који за мање од 10 секунди може да претрчи 100 метара. Његов лични рекорд је иначе 9,97 секунди.

Почео је да трчи и скаче када му је било девет година. Прве скокове удаљ изводио је на песку у кућном дворишту, али ти покушаји нису баш много обећавали. Једног дана, како каже његов отац, наставник атлетике у средњој школи чуо је како Луис бесно виче: „Досадило ми је да губим". „А ти онда побеђуј" одговорио му је отац. И, сасвим изненада, у првом разреду средње школе Карлово време на 100 јарди (1 јард је око 91 cm) поправило се са 10,6 на 9,3 секунде, а његови скокови удаљ почели су да премашују 6 метара. Тада су и родитељи схватили да им је син талентован спортиста. Али, како тврди његов тренер, Луис не постиже добре резултате захваљујући само свом дару, упорном раду и физичкој спремности већ и неописивој жељи да победи. И он заиста побеђује иако некоме може изгледати као да трчи незаинтересовано и безвољно. „Једина ствар која ме одушевљава је скок удаљ", каже Луис. „За то је потребна изврсна контрола над сопственим телом". Али и за трку на сто метара неопходне су посебне припреме на којима се разрађује сваки детаљ, јер та трка је тако кратка да се мора водити ра-

чуна о свему: о положају руку, главе, тела, треба реаговати у делићу секунде и истовремено пратити противнике. Трчању Луис посвећује мање пажње и времена, али је зато у скоку удаљ себи поставио циљ – потући рекорд земљака Боба Бимона који је још 1968. скочио 8,90 метара. И тако, после успеха у Хелсинкију Луис се сад припрема и нада медаљама на Олимпијади следеће године у Лос Анђелесу.

Писмо недеље

КАКО СЕ ОРИЈЕНТИСАТИ У ПРИРОДИ

Много волим природу, али не знам који су све реквизити потребни за оријентацију и да ли треба носити и лична документа.

ЂУЛАГА, Зеница

У природи се можеш оријентисати помоћу бусоле (компаса), према Поларној звезди, Сунцу, Сунцу и часовнику, Месецу, растињу и, наравно, по карти.

На бусоли правац севера (магнетског, који нешто одступа од географског) показује северни крај умирене магнетне игле. За одређивање стране света по Сунцу узима се да се оно у 6 часова налази приближно на истоку, у 12 часова на југу, у 18 на западу. За оријентацију по Сунцу и часовнику малу казаљку треба усмерити ка Сунцу, па онда поделити угао између ње и бројке 12. Симетрала тог угла показује правац југ–север. Исто тако север се може пронаћи и по кори дрвећа која је са северне стране грубља и обрасла маховином, док су на неизваљеним пањевима годишњи прстенови гушћи према северу. Стране света ноћу могу да се одреде и помоћу Поларне звезде која се креће у непосредној близини севера (отуда и назив Северњача), а налази се на врху руде сазвежђа Мала кола или Мали Медвед. Ако се оријентација изводи према Месецу, онда се узима да му је у време прве четврти видљив десни део и то у 18 часова на југу, а у поноћ на западу. Полумесец је у 18 часова на истоку, у поноћ на југу и у 6 часова на западу. Последња четврт, односно лева страна Месеца, види се у поноћ на истоку, а у 6 часова на југу.

Свакако, у природи се може оријентисати и помоћу карте с тим што се она најпре постави тако да се правци на њој поклопе са одговарајућим правцима на земљишту: бусола се постави на меридијан, односно на источну или западну страну карте, па се карта окреће у водоравном положају док се магнетска игла не усмери на север. Оријентисање према карти по линијама на земљишту изводи се овако: стојећи на путу, прузи, ивици канала, карта се окреће у водоравном положају све док се правац на карти не поклопи са правцем у природи.. При томе треба пазити да објекти који су у природи лево односно десно буду и на карти лево, односно десно.

Лична документа увек треба носити са собом, па и на излету.

У МАЛИМ КОЛИЧИНАМА

Чула сам да је семенка из коштице кајсија отровна зато што садржи калцијумову киселину? Да ли је то тачно? Ми, деца, често једемо семе кајсије, па то више не би требало да радимо ако је заиста опасно по живот.

БОРИСЛАВА Ђурђево

Осим кајсија и бадем и бресква имају семе у чијем се саставу поред осталог налази и цијановодонична киселина а она је та која је отровна. Међутим, како се она у семену ових плодова налази у изузетно малим количинама, не прети никаква опасност. Слободно га једи. Уосталом, тамо где цијановодоничне киселине има нешто више, семенка је горка али чак и таква није опасна. Доказ је што се горке коштице користе у колачарству за појачавање укуса (амарин).

НИЈЕ ЗЛАТАН

Читајући „Малу пошту" решио сам да вам се и ја јавим. Моје питање је: Колико је тежак „Оскар", да ли је од чистог злата и да ли се додељује појединцима или само филмовима?

КРСТЕ КАРАПАШОВСКИ, Довледик бр. 29 97000 Битола

„Оскар", награда коју сваке године додељује америчка филмска институција, има облик статуе мушкарца, висока је 35 cm и тешка пет килограма. Претпостављаш и сам да би овако велика и тешка статуа била прескупа кад би се лила од чистог злата, па је она „само" позлаћена. Ова награда се иначе додељује за протеклу годину и то: најбољем филму (играном, документарном и анимираном), најбољој улози, најбољој режији, сценарију, снимате љу, сценографији и другим филмским остварењима. Од 1935. награда се дели и

најбољем страном филму (с неенглеског говорног подручја) и глумцу. Један филмски стваралац или филм могу добити и неколико „Оскара".

КАТРАН

Молила бих те за савет како да са купаћег костима одстраним мрљу од катрана?

НИНА В. Мркоњић-Град

Опери костим у млакој води којој ћеш додати разређивач. Катран се доста ефикасно скида и пастом за руке коју обично користе аутомеханичари а продаје се у самоуслугама.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Мохнишин Александр (22 године) и **Гаља** (16 година), **СССР – 630105, Новосибирск – 105, Кропоткина 104, АП. 51** – желе да се дописују са младима из Југославије, сакупљају плоче, постере и фотографије певача.

Драган Ковачевић, Варшавска 2, 37000 Крагујевац – има 17 година, жели да се дописује са младима из наше земље и иностранства.

Драгана Пајић, Милана Шарца 7, 71350 Соколац – има 14 година, сакупља значке, разгледнице и оловке, воли музику и спорт.

МУКЕ С ПЛОЧАМА

Како да спречим прескакање игле на грамофонској плочи?

МИРА
Челарево

Једноставно, промени иглу.

ИТАЛИЈАНСКИ СПЕЦИЈАЛИТЕТ

Лето сам провела у Поречу и често сам свраћала на пице. Можеш ли да ми даш рецепт овог италијанског специјалитета да бих једно вече обрадовала укућане.

БРАНКА из Високог

Укућане можеш изненадити већ вечерас јер се пица веома једноставно прави. За тесто ти је потребно: 500 гр брашна, мало соли, 3 кашике уља, око 150 гр воде и квасац (може и суви). Измешај брашно и воду, додај мало соли, зејтин и квасац који је претходно мало ускиснуо. Тесто треба да буде средње густине и добро га меси све док не почне да ти се одваја од прстију. Готово тесто остави мало на топлом месту да „надође". Затим узми плех (онај велики из штедњака) намажи га зејтином и растањи тесто целом површином. Сада ћеш на њега ставити надев за који треба да припремиш: тубу парадајза (још бољи је свежи ољуштени и исечен на мале кришке) око 300 гр сира (качкаваља), 300 гр шунке. Преко теста прво стави парадајз, затим режњеве шунке и на крају танко исечен или изрендан сир. Све поспи origаном ако га имаш (посебан зачин за „пицу" који се може купити код нас) и залиј са 3 кашике уља. Пећницу загреј на највише, а кад ставиш плех смањи на 200°Ц. Пица је готова после отприлике 25 минута. Сеци је оштрим ножем на четвртасте комаде.

АВИО-МОДЕЛИ

Док сам био у осмогодишњој школи бавио сам се авио-моделарством и оно ми је тако прирасло за срце да бих желео да наставим. Зато те молим да ми кажеш да ли у Београду или Титограду могу да купим комплете за градњу и где?

МИОДРАГ КРУШЧИЋ,
Франца Розмана бб.
Титоград

Центар за ваздухопловно моделарство из Београда има продавницу у Вишеградској 27 и тамо можеш набавити неке комплете и добити каталог са ценама. Комплети Центра се иначе не могу набавити у Титограду.

ПЕСМА

Шта су то сонгови?

БАТО
Добој

Сонгови (од енглеског сонг) су песме. У САД се певају у духу народних песама.

ЗАШТО СЕ ПРЕКИДА?

Приметила сам да се, кад воз, аутобус или аутомобил уђу у тунел, музика на радију више не чује. То ме страшно нервира поготову ако се управо тад емитује нека од композиција која ми се свиђа. Зашто се то догађа?

ДУБРАВКА, Тучепи

До прекида долази због тога што се фреквенце (учестаности) које се користе у радио-дифузији не простиру испод земље.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Владимир Гајтовић, Светлана Ивановић, Александар Мартиновић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Милош Томић.

Секретаријат:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 25 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 276.00 динара, полугодишња 552.00 динара, годишња 1.104.00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 552.00 динара, полугодишња 1.104.00 динара, годишња 2.208.00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$	35.–
СР НЕМАЧКА	DM	88.–
ШВАЈЦАРСКА	Šfr.	75.–
ФРАНЦУСКА	Ffr	248.–
ШВЕДСКА	Škr	255.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" – Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

WALT DISNEY
МИКИ

ЗДРАВО, ШИЉО!
ЋАО, МИКИ!
МИКИ

ЈА БАШ 'ТЕО ДА ЗАЗВОНИМ КОД ТЕБЕ!
НЕЋЕ МОЋИ! НИСАМ КОД КУЋЕ!

НЕГО, РЕЦИ МИ, КАКО СИ ПРОШАО НА ДАНАШЊЕМ РАЗГОВОРУ ЗА ЗАПОСЛЕЊЕ?
Distributed by King Features Syndicate.

НИКАКО! ЗАКАСНИО САМ!
ЗАКАСНИО? ЗАШТО?

ПА, ПОЛА САТА САМ ТРАЖИО ДУГМЕ ЗА ОТВАРАЊЕ ВРАТА НА ЛИФТУ!

МИКИ, КАКО ЈЕ УОПШТЕ МОГУЋЕ ДА НЕКО БУДЕ ТОЛИКО ГЛУП?
ПА, ЗНАШ КАКО СЕ КАЖЕ...
Copyright © 1983 Walt Disney Productions World Rights Reserved

... С КИМ СИ -ОНАКАВ СИ!
ТАЧНО ТО...

ПЛОП!
Е, ЉУДИ, ПА ОВО ЈЕ НАЈБОЉИ САН КОЈИ САМ ИКАДА УСНИО!